

eso eso
eso eso
eso eso
eso eso
eso eso
eso eso
eso eso
eso eso
eso eso
eso eso
eso eso
eso eso

naš čas

PIZZERIJA »CIGLER«
Šoštanj Tel.: 063/882-286

Am club

velenje, 17. januarja 1991
številka 2, cena 15 dinarjev

PLINIFIKACIJA — Tudi za velenjsko občino postaja to vedno bolj aktualno vprašanje. O njej razmišljajo Zeleni Velenja.

STRAN 7

SMO PRENEUMNI ALI PREBOGATI? Smeti, ki so lahko dragocena sekundarna surovina pri nas še vedno mečemo na odpad. Ponekod pa že sledijo razvitemu svetu. V Lenartu je že tako.

STRAN 8

STEBLOVNIKOVA IN POHAR NAJBOLJŠA — Razglasitev letošnjih rezultatov športnika leta 1990 bo v petek, 25. januarja v Rdeči dvorani.

STRAN 10

Naša nova energija: rudarji in šoštanjki elektriki. Je bil prejšnji teden slovenski dan za energetiko Miha Tomšič. Poudaril je, kako sta velenjski premog in a šoštanska termoelektrarna sloven-

skemu gospodarstvu nujno potrebni, a takoj pridali, da bo treba proizvodnjo v obeh okoljih še zmanjšati.

Več na 4. strani.

Kako omogočiti policentričnost majhne, a raznolike Slovenije?

Če regije, kakšno mesto Velenju?

Eden bistvenih problemov ureditve, bodisi samostojne Slovenije ali konfederalne v okviru Jugoslavije je, kako omogočiti policentričnost sicer majhne, a raznolike Slovenije. Centralizacija ali decentralizacija, to je zdaj vprašanje! Če pristajamo na to, da se funkcije in sredstva zgostijo v enem centru, bi to lahko po mnenju mnogih, pomenilo polno katastrofo za periferijo, za vse, s čimer je povezano to, za kar se v Sloveniji zavzemamo — modern pristop k reševanju nacionalnega vprašanja.

V Liberalno demokratični stranki so začeli na to opozarjati že pred časom, najbolj glasni pa so bili v času obravnave osnutka nove ustave Republike Slovenije, kjer so se in se še zavzemajo za regionalizacijo Slovenije s poudarkom na lokalni samoupravi; za dvodomni parlament enakopravno zastopanih političnih in regionalnih posebnosti.

Tudi Evropa se spreminja v Evropo regij, ki temelji na horizontalni povezanosti, moderni soodvisnosti in kooperativnosti brez nujne intervencije nacionalne države. »V LDS menimo, da je treba v novi ustavi poimeno-

opredeliti regije in občine, ki naj ne bodo komune, ampak lokalne enote, v velikosti, ki bi temu ustrezale. In seveda — regijam je treba določiti pristojnosti,« pravi Dragan Martinšek.

Zanimivo je, da se je doslej v večini pogovorov s predstavniki posameznih strank, neformalnih, v glavnem izkazalo, da v centru stranke oblastne koalicije tišijo v ospredje projekt enotne centralizirane države, medtem ko opozicija zagovarja regionalizacijo. Ko pa se znajdemo v periferiji (ne dogajanja, ampak kraja) stranke, ne glede na to v katerem bloku so, priznavajo, da bi morala Slovenija upoštevati regionalizacijo.

Zdaj razmišljamo naprej. Če regije, kam Velenje in kakšno mesto v njej? V LDS-u so že na lansko jesen pričakovali večjo kampanjo, da bi v Velenju oblikovali nekakšno interesno skupino, ki bi znala pritegniti sosednje občine, recimo Zalec, Mozirje, pa tudi Koroško, navezala z njimi stike in z njimi skušala opredeliti možnosti konkretnega sodelovanja. »Ne gre pa seveda za to, da bi moralo biti Velenje center za vsako ceno, ampak za to, da se

prevetrij vse variante. Šele potem se bodo oblikovali centri.«

Če ne drugega, malo dlje smo z imenovanjem skupščinske komisije (zbori velenjske občinske skupščine v decembru 1990) le prišli. Komisija za regijsko usklajevanje, tako se imenuje, je interesna skupina, ki pa se doslej, kolikor nam je znano, še ni sestala. Prav tako še ni nobenih kriterijev za oblikovanje regij. Zato bi bilo po mnenju nekaterih treba čim prej predložiti tisto, kar bi bilo za nas lahko ugodno in to ponuditi v razpravo sosedom.

V Liberalno demokratični stranki so mnenja, da bi lahko organizacijo in izvajanje oblasti poverili regionalni oblasti v obliki mini parlamenta, lokalno samoupravo pa občinam. Najpomembnejši organ bi bil regionalni zbor z izvršnim odborom in komisijami, ki bi usklajeval lokalne interese in potrebe in jih tudi prezentiral ter zagovarjal na nacionalni ravni. Izgubil pa bi vse funkcije, ki posegajo v gospodarstvo, razen v javne gospodarske zadeve.

MILENA KRSTIČ-PLANINC

Ljubljanska banka, Splošna banka Velenje

Prekinili sodelovanje s poštami

Zelo rado se dogodi, da nam preko praznikov zmanjka gotovine in naša prva pomoč je potem banka ali pošta. Mnogi varčevalci Ljubljanske banke Splošne banke Velenje so bili navajeni, da so lahko gotovino s svojih hranilnih knjižic ali tekočih računov dvigovali tudi na pošti. To še zlasti velja za tiste, ki stanujejo v krajih, kjer ni bančnih poslovalnic.

Po novem letu so bili ti varčevalci silno neprijetno presenečeni. Na poštah so jim pojasnili, da pri njih denarja ne morejo več dvigovati.

Pomočnik direktorja Ljubljanske banke Splošne banke Velenje Franc Zemvara nam je pojasnil, da so bile storitve, ki jih je bankam za opravljanje p-posele zaračunavala pošta predrage, zato so sodelovanje z njimi z novim letom prekinili. Želeli pa so, da bi pošte bančne storitve ne glede na ceno opravljale še naprej v tistih krajih, kjer banke nimajo svojih enot. Na takšen predlog pa pošte vsaj zaenkrat še niso pristale.

Varčevalci Ljubljanske banke Splošne banke Velenje imajo zato težave še zlasti v nekaterih oddaljenih krajih Gornje Savinjske doline. To še posebej velja za Bočno, Rečico ob Savinji, Solčavo, Šmartno ob Dreti ... pa tudi druge kraje, kjer delajo banke samo dopoldne. Na banki pospešeno iščejo rešitve. Delovni čas nameravajo podaljšati in po potrebi uvesti tako imenovane potujoče banke, ki bi delovale v teh krajih le občasno. Seveda pa se bodo skušali o sodelovanju dogovoriti s pošto.

MIRA ZAKOŠEK

M. Jenko prvi človek Gorenja?

Poročali i smo že, da je podal dosednji p-predsednik poslovnega odbora Gorenja HERMAN RIGGELNIK pretekli teden svoj neoprekličen odstop. Na njegovo obdobje pogovor s predstavnikami republiške vlade ni vplival.

Takoj po tem so se sestali najodgovornejši delavci koncerna Gorenje, ki so za novega predsednika a koncerna Gorenje predlagali MITJA JENKA, diplomiranega ekonomista.

Mitja Jenko je opravljal v Gorenju mnoge najodgovornejše naloge, trenutno pa je izvršni podpredsednik poslovnega odbora koncerna.

O imenovanju novega predsednika poslovnega odbora Gorenje bo o razpravljali upravni

odbor koncerna Gorenje na seji, ki bo predvidoma konec prihodnjega tedna.

Delavci Konfekcije Šoštanj za osamosvojitve

Tako kot je bilo pričakovati, so delavci Konfekcije Šoštanj prejšnji teden na zboru delavcev z absolutno večino sprejeli odločitev o odcepitvi od matične firme v Nazarjah in osamosvojitvi. O tem pa bo razpravljali še delavski svet na ravni podjetja — El-kroju Mozirje.

V šoštanski Konfekciji bodo imeli za samostojno delo vse pogoje, ko bo dokončana še investicija v novo likalnico. Naložbo — gre za izgradnjo energetske postaje in uvoz tehnološke opreme — izvaja velenjski ESO.

V Konfekciji Šoštanj pa danes, ko se še ne ve kako bodo stvari potekale na delavskem svetu podjetja pravi, da je njihova želja še nadaljnje sodelovanje z El-kroju.

(mkp)

Slovenska Karitas za poplavlence

Med tistimi, ki so še posebej prizadeto zbirali sredstva za odpravljanje posledic novembrskih poplav, sodi tudi slovenska KARITAS. V njihovo blagajno se je »nateklo« več kot 8 milijonov 200 tisoč dinarjev.

Konec preteklega tedna so njihovi predstavniki obiskali Zgornjo Savinjsko dolino in razdelili sredstva med kraje Luč, Ljubnega in Nazarij. Poklonili so jim od 40 do 140 tisočakov, odvisno od tega, kolikor jih je neurje prizadelo.

Med obiskom v Zgornji Savinjski dolini pa so predstavniki KARITAS, kot so poudarili, videli, kako hude so posledice velike naravne katastrofe in da te še zdalec niso odpravljene. Zato bodo sredstva v te namene zbirali tudi v bodoče. Priporočajo se zanje, vsem, ki pa so svoje prispevke že dali, pa se najlepše zahvaljujejo.

M. Zakošek

Kakšne plače imajo v občinski upravi?

V začetku tega tedna je bil sestanek predsednika republiške vlade z občinskimi. Na njem pa so med drugim govorili tudi o osebnih dohodkih v občinski upravi in javnosti sporočili, da so te v nekaterih okoljih previsoke. Med petimi naštetimi občinami je bila tudi velenjska.

Kakšne so torej plače v velenjski občinski upravi? Vprašanje smo zastavili sekretarju sekretariata za občo upravo Marku Jerajcu.

»Presenečeni smo bili ob tej informaciji, ki menimo, da je kar precej tendenciozna — zakaj so ob tem, da so omenili, da je pre-

koračiteljev 26 omenili samo nekatere in to ne tiste, ki bi izplačevale najvišje plače. V Ljubljani so višje, pa teh občin niti omenili niso.

Presenečeni pa smo tudi zato, ker sploh ne vemo, kakšni kršili smo. Nihče namreč ni povedal, na kakšen način so prišli do teh izračunov.

Mi smo naše osebne dohodke takoj v tork zjutraj preanalizirali in ugotovili, da dovoljene mase osebnih dohodkov nismo prekoračili. Res pa je, da so morda na republiko ugotavljali, da nas je preveč zaposlenih. Povedati je namreč treba, da so pri nas v delovnem razmerju po veljavnem zakonu še vedno funkcionarji prejšnjih dveh vlad.«

Povejmo še to, da izplačujejo na občini osebne dohodke po veljavni zakonodaji, v kateri je tudi opredeljeno, da sme znašati razmerje med najvišjim in najnižjim (glede na velikost občine) 5,4 in da je najnižji osebni dohodek (iz katerega izhajajo vse ostale plače) na nivoju zaimčenega.

MIRA ZAKOŠEK

Plače z zamudo

Januarja plače običajno nestrpno pričakujemo, saj po praznikih rado zmanjka denarja. Ampak ta mesec smo že bili nekoliko pripravljeni na to, da jih bomo dobili z zamudo.

Tako se je tudi dogodilo.

V Koncernu Gorenje običajno izplačajo osebne dohodke 12. v mesecu, oziroma kasneje, če pade ta dan na soboto ali nedeljo. Izplačila so delavci pričakovali v ponedeljek, plače pa v vseh kolektivih, razen v Financah in Procesni opremi dobili v torek. Pričakujejo, da jih bodo tudi tu, izplačali do konca tedna, še zlasti, ker pričakujejo te dni devizne prilive iz tujine.

Tudi na velenjskem rudniku, bodo dobili delavci izplačane osebne dohodke z zamudo, predvidoma pa bo to jutri.

(mz)

NOVICE

Prejemniki zlatih znakov ZSS

Na občinskem svetu Zveze svobodnih sindikatov Velenja so v petek prejšnji teden pripravili srečanje z dobitniki zlatih znakov Zveze sindikatov Slovenije za leto 1989. Med šestindvajsetimi dobitniki teh visokih sindikalnih priznanj, so bili kar trije iz Velenja: **FRANC DRUKS**, zaposlen v Rudniku lignita Velenje, **VLADIMIR RANČIGAJ** zaposlen v Koncernu Gorenje in **IVAN ZUPANC** iz velenjskega Zdravstvenega centra.

(mkp — vos)

Izjava za javnost

Liberalna stranka Mozirje se distancira od politike, ki jo izvaja Demosova vlada občine Mozirje. Posluhuje se namreč tudi metod, ki so bile označene za preživeli real socializem.

Zaradi takšne politike in v kolikor se ta politika ne bo spremenila, bo Liberalna stranka Mozirje primorana zaradi obveznosti napram svojim volivcem, iz Mozirske koalicije Demosa izstopiti.

LIBERALNA STRANKA
OBČINSKI ODBOR
MOZIRJE

Nova sodobna oprema

V soboto dopoldne bodo gasilci Zgornje Savinjske doline bogatejši za veliko nove sodobne opreme. Za boljše opremljenost gasilskih enot bo poskrbel republiški sekretariat civilne zaštite, ki bo gasilcem mozirske občine v nazarskem gasilskem domu izročil za okrog 2 milijona dinarjev sodobne opreme (obleke, mobilne in ročne radijske postaje, cevi), na podlagi sestavljenega programa potreb pa bo med letom v mozirsko občino prišla še druga oprema.

ONESNAŽENOST ZRAKA

V tednu od 7. 1. do 13. 1. 1991 so bile izmerjene naslednje povprečne 24 urne koncentracije SO₂ in maksimalne 1/2 urne koncentracije SO₂ v zraku:

AMP	7. 1.	8. 1.	9. 1.	10. 1.	11. 1.	12. 1.	13. 1.
Šostanj	1 0,02 2 0,38	0,00 0,01	0,00 0,00	0,00 0,00	0,00 0,00	0,00 0,00	0,00 0,00
Topolšica	1 0,00 2 0,00	0,00 0,00	0,01 0,08	0,03 0,12	0,04 0,11	0,03 0,11	0,00 0,04
Veliki v.	1 0,18 2 0,84	0,01 0,11	0,11 1,00	0,19 0,89	0,23 0,73	0,06 0,88	0,02 0,09
Zavodnje	1 0,06 2 0,13	0,04 0,22	0,29 1,16	0,12 0,88	0,25 0,70	0,08 0,56	0,04 0,29
Velenje	1 0,03 2 0,10	0,01 0,04	0,03 0,08	0,02 0,04	0,06 0,23	0,02 0,03	0,01 0,01
Graška g.	1 0,07 2 0,41	0,00 0,00	0,18 0,69	0,00 0,01	0,01 0,25	0,00 0,02	0,00 0,05

- 1) povprečna 24 urna koncentracija SO₂ v zraku (v mg/m³)
- 2) maksimalna polurna koncentracija SO₂ v zraku v dnevu (v mg/m³)

Polurna koncentracija 0,75 mg SO₂/m³ zraka je bila prekoračena v naslednjih terminih:

7. 1. Veliki vrh	6.00 — 6.30
9. 1. Zavodnje	22.00 — 24.00
10. 1. Zavodnje	02.30 — 03.00
Veliki vrh	10.30 — 11.00
12. 1. Veliki vrh	01.00 — 01.30

Bi se radi pogovorili? Potrebujete nasvet?

TIP 853 369

TELEFON — POMOČ — INFORMACIJE
vsako sredo od 18. do 20. ure

Uporabnikom KRS Velenje

Obveščamo vse uporabnike kabelsko razdelilnega sistema Velenje, da lahko prijavijo morebitne okvare neposredno na telefonsko številko 854-229 ali 853-916 (ob delavnikih od 7. do 16. ure, ob sobotah pa od 8. do 12. ure). Ob nedeljah, praznikih in dneh izven omenjenega časa, pa pokličite na telefonsko številko 856-273.

Emona ekspres

Piše:
Vinko Vasle

Cesar je nag

Če je novi davčni zakon prišel na svetlo šele po plebiscitu, je to nekaj samo po sebi umevnega. Najprej samostojnost, potem pa lop z davki po državljanih nove države Slovenije, ker sedanja oblast ve, da tiste finte z bruto in neto osebnimi dohodki ne bi več požrli niti v Culukafriji (ker se je tudi sedanja oblast krepila v takšnem režimu), ji je seveda preko finančnega ministra Kranjca padlo na um, da bi bruto osebne dohodke sicer obdavčevala za našo blago socialno varnost, ampak cesar mora po zgledu lepega kapitalizma kaj pobrati tudi iz ostanka dohodka, ki smo mu v bivšem socializmu pravili zahodek, zdaj pa mu nekateri že pravijo zarodek nekakšne plače.

In preklinjajo prav po balkansko, da dobivajo — da se razumemo, še z dohodnino neobdavčene DO-je. Če ne veste, kaj je dohodnina, niste neumni, kot bi utegnili misliti, ker tudi davčnim umetnikom ni najbolj jasno, kaj so hoteli s tem povedati. Če si je imel bivši režim pravico izmišljati socialistično terminologijo, ima vsaj enako, če ne večjo, tudi sedanj, ki je demokratski. Tako pravijo, kaj jaz vem. Mislim pa, da je dohodnina nekaj takšnega kot tlačanske dajatve — torej plačilo državi, ker nam dovoli, da tlačanimo. Če to ni humanizem, naj me vrag pobere.

Prednost sedanje oblasti je na davčnem področju vsekakor v tem, da gre za tipe in ljudi, ki so izkusili vso prakso sive ekonomije, deviznih spekulacij, finančnih malverzacij in podobnega še v prejšnjih zgodovinskih časih, zato ta hip najbolj vedo, kako lumpi in lumpenproletariat zna goljufati pošteno državo, ki pač od vekomaj živi na račun davkoplačevalcev. In pošteno je priznati, da so sestavljenci novega davčnega zakona vedeli, kje nas morajo opiliti, da bo blagajna bolj polna in kdo je za to bolj primeren kot delavec. Učili so se na napakah preteklosti, to jim je že treba priznati. Res, da so pri tem po mnenju nekaterih pretiravali, ker so pozabili, da evropski davki ne gredo skupaj z balkanskimi plačami. Ampak, ker ljudstvo vse prenese, bo tudi to pomoto.

Če nas je dva milijona in še nekaj, potem je jasno — ker idealne pravičnosti ni nikjer na tem ljubem svetu — da si s toliko davkoplačevalcev, tudi naša nova država ne bo pomagala. Nekaj jih bo odpadlo, ker imajo premalo, da bi lahko kaj

plačali, nekateri ne bodo plačali, ker so brezposelni, najbolj pa bo nastradal takojmenovani srednji sloj, ki bo s svojimi plačami moral pokriti vse, ki se bodo tako ali drugače davku izognili. Nova oblast seveda ni ponovila izvorne komunistične napake, ki je nastala nekje med partizanjenjem, ko so vodilni komunisti narodu, ko je odhajal v gozdove, obljubljali, da v novih časih, ki bodo prišli, ne bo davkov. Nova oblast je za spremembo molčala in ko je s plebiscitom dobila državo, je razglasila še davke, ki naj bi bili pravični, kar je finta posebne vrste, če upoštevamo, da so iznajdljivi in pametni državljani že pred revolucijo spomladni odnesli vse kar se je dalo preko meje, ustanavljali podjetja, kupovali delnice, malo ali bolj kradli lastno prihodnjo državo in se zavarovali pred davčnimi udarci in finačno policijo.

Ki je hvala bogu, kot vse kaže, ne bo še vsaj dve leti in bomo lahko malo mešetarili pri sedanjih davčnih obremenitvah, če se bomo znašli. In če nas ne bodo dobili, ker potem bo hudič. Ve se namreč, da bodo davčne utaje po novem strogo obravnavane in vam bodo vrat zavili, če boste cesarja goljufali. In ima gospod

parlamentarni jastreb Marjan Podobnik prav, ko trdi, da so naši preiskovalni zapori preveč prazni. Jih bo pa nova oblast bolj napolnila.

Zato zdaj v Ljubljani nekateri zgodovinarji proučujejo, kako je bilo v mestu pod graščaki in fevdalci. Ve se že na primer, da so goljufi, ki so skušali prikriti kakšen zlatnik, umetelno mučili na različnih napravah, jih potapljali v hladno Ljubljano, metali v temne ječe, pripenjali na sramotilne stebre na glavnem trgu, nekaterim hujšim primerkom pa odrobili tudi glave. Zdaj, dragi moji, ne boste več nekaznovano šušmarili v popoldanskih urah, ker se ve, da morate na delo — če ga boste še imeli — spočiti. Če pa boste to vseeno počeli, boste davkarjem plačali, da boste zeleni in ne bo pomagal noben izgovor, da v tovarni premalo zaslužite, ker le — to jemlje hudič. Edino, kar vas lahko v novem davčnem sistemu reši, je to, da sproducirate najmanj deset otrok, če si upate, pa še ti morajo biti zakoniti, ne pa plod vaših veselečanj po tujih posteljah. Takšnih davčnih odvez ne upošteva iz moralnih razlogov.

CELJSKO OBMOČJE

V nestabilnih časih — stabilni

Za četrtno večja proizvodnja, rekorden izkupiček, 30 milijonov mark za uresničitev razvojnega programa. Kljub vsakoletnim naložbam pa niti dinar kredita. Kdo bi pomislil, da v sedanjih časih take organizacije na našem območju ni. Pa vendar vse to velja za laško Pivovarno, ta čas gotovo eno najbolj stoječih organizacij na celjskem območju.

Pred časom to podjetje še ni toliko izstopalo, saj je bilo v naših občinah še nekaj kolektivov, ki so sodili v sam vrh ne le gospodarstva na celjskem, ampak kar v Sloveniji in širše. Toda v zaostrenih razmerah so se znašli

v težavah tudi tako, kot so mozirski Eltroj, Konjiški Konus, zreški Unior in drugi, ki smo jih včasih pogosto dajali za zgled.

Nekatere je pokopalo zapiranje jugoslovanskega trga, druge ne najbolj prilagojene odločitve, tretje precejšnji dinar; ta je seveda najbolj udaril tiste, ki so se s svojo kakovostjo uvrstili na tujem trgu in so preveliki, da bi se lahko zadovoljili le s prodajo doma.

Laški pivovarji so lani zvarili nad milijon tristo tisoč hektolitrov piva, ustvarili pa so tudi rekordno realizacijo — 130 milijonov nemških mark. Po proizvod-

nji piva so tako pristali na drugem mestu v državi, saj zaostajajo le za Beograjsko industrijo piva. Ob tem pa velja zapisati, da v laški pivovarni dela polovica manj delavcev kot v beograjski. Laščani so na zaposlenega delavca zvarili dva tisoč hektolitrov piva, kar je precej nad jugoslovanskim povprečjem. Prav iz te višje produktivnosti pa tudi kujejo svoje dokaj stabilno stanje.

Ob ugodnih poslovnih rezultatih si tudi lahko delijo dokaj dobre osebne dohodke, niso pa pozabili na naložbe. Lani so za razvojno investicijski program na-

menili 30 milijonov mark. Tudi njih niso zaobšle likvidnostne težave, saj se srečujejo z nerednimi plačniki, vendar so se najemanju kreditov še vedno izognili.

Morda je prav tako ugodno stanje v laški Pivovarni tudi vzrok, da so se za pivovarno začeli zanimati tudi nekdanji lastniki oziroma predvojni delničarji. Predvsem zadnji čas, ko v pivovarni res razmišljajo o ustanovitvi delniške družbe. Zahtev nekdanjih delničarjev niso enostavno zavrnili, ampak se bodo z njimi o vsem tem resno pogovarjali.

(k)

SAVINJSKO — ŠALEŠKA NAVEZA

Stvari se spreminjajo

To je zdaj že jasno: stvari se spreminjajo. Le malo je sicer za zdaj še takih optimistov, ki bi že rekli, da se spreminjajo na bolje, toda za nekatere je dobro že to, da se sploh kaj spreminja. In ker mnogi pravijo, da je za nas najpomembnejše, da se stvari spreminjajo na gospodarskem področju, je zanje razveseljiv podatek, da se pri nas množično množijo najrazličnejša zasebna podjetja. Nekaterim od teh smo sicer še pred kratkim rekli obrt, vendar pa se podjetje sliši veliko lepše. In menda je tudi bolj v toku naših prepotrebnejših sprememb. Podjetništvo je tisto, kar nas bo izleklo.

Nekateri sicer še pesimistično govorijo, da nas tako podjetništvo oziroma obrtništvo, ki le nekaj preprodaja, ne more rešiti in da je rešitev le v tistem, kar ustvarja nekaj novega, ampak tako govorijo le tisti stalni nergači, ki v ničemer ne vidijo

nič pozitivnega. Sicer pa je pri tem res, da se je spet pokazalo, da so bili tudi mnogi vodilni med tistimi, ki so prvi videli vnaprej in začeli sebi ali svojim svojem urejati razne obratovalnice; seveda z geslom, da lahko le te pomagajo njihovim podjetniškim gigantom, ker so bolj prilagodljivi. Skratka, take obratovalnice naj bi ustanavljali le zato, da bi pomagali organizacijam združenega dela, kakor so se nekoč te organizacije še imenovali. Seveda so se ob takem ustanavljanju našli tudi nergači, ki so zagotavljali, da so le figo v pomoč OZD-jem, ampak le posameznikom. Takim, ki so jih ustanovili ali takim, ki jim iz njihove OZD zagotavljajo delo.

Ampak stvari so se res spreminile in kaj hitro so se ponekod res začeli vse bolj naslanjati na taka obrtna podjetja v zasebni lasti. Že takrat, ko so

spoznali, da obrtnikom ni treba tako hitro plačevati kot drugim družbenim podjetjem. Še bolj potem, ko je mnoga družbena podjetja začela resno lizati kuzla, kot radi slikovito rečemo.

Ponekod so posamezne dejavnosti v tovarnah začele prehajati v zasebne roke normalno, drugod ne. Slišim, da so v neki organizaciji v sosednji občini predali tovarniško menzo v zasebne roke samo zato, ker so vedeli, da nimajo denarja. Zasebnik, ki je v tem videl dober posel, je spoznal zanko šele po dveh mesecih, ko za postreženje malico ni dobil še niti dinarja.

Pravijo, da je zaradi nečesa podobnega pred dnevi zavrelo tudi v še enem podjetju. Odločili so se, da bodo svojo transportno organizacijo oziroma enoto pozasebnili. Soferjem naj bi odprodali ali podelili tovrnjake na osnovi leasinga, oni pa bi potem zanje opravljali prevoze. Pa ni zavrelo zaradi pri nas vse bolj osvojevanja besede leasing, ampak prav zaradi tega, ker so vozniki zavohali,

da bi lahko vozili in vozili, plačano pa ne bi dobili.

Da se stvari res spreminjajo vidimo tudi na trgovskem področju. Ni še dolgo tega, ko so se obrtniki pritoževali, da jih družbena veletrgovina skubi. Ker niso smeli sami kupovati na tujem, so morali pri nas kupiti kar so jim ponudili, in predvsem po ceni, ki so jim jo ponudili. Ko so se uvozno-izvozne stvari le spreminile, so našim trgovcem pokazali figo, saj so se veliko ugodneje oskrbovali v Metroju ali podobnih zamejskih trgovinah. In še so se pri nas našli zasebni trgovci, ki so resno začeli konkurirati družbenim.

Vendar se vsaj pri teh uvoznih ugodnostih nekateri bojijo, da imajo le kratek dah. Predvsem zaradi tega, ker se stvari pri nas spreminjajo. Pa se lahko kaj hitro spreminijo tudi pri tem, na slabše. Da gre lahko pri nas kljub stremljenju na bolje tudi na slabše pa nas tako prepričujejo tudi naši republiško-državni politiki. Torej brez panike!

frk

Zdrahe z zdravili

Vlada prepovedala zažig zdravil

Konec prejšnjega tedna so se sešli člani velenjske vlade na izredni seji. Po dolini so se razširile novice o tem, da nameravajo v šostanjskih termoelektrarnah skuriti poplavljen zdravila iz celjske bolnišnice.

Republiška sanitarna inšpekcija je namreč dovolila sežig zdravil, ki so bila med novembrskimi poplavi poplavljeni in torej niso več uporabna. K dovoljenju za požig so pripisali, da omenjena zdravila ne sodijo med takojenotne »posebne odpadke«. Tja naj bi namreč sodila le zdravila s pretečenim rokom uporabe. Pridano je bilo tudi mnenje, da se ob požigu teh zdravil ne bodo sproščale kakšne večje količine strupenih snovi.

Nameravani sežig zdravil je sprožil med Velenjčani veliko nezadovoljstva, sumničen in ugibanj. Zato se je že v petek sestala velenjska vlada. Sprejela je sklep s katerim je prepovedala sežig zdravil iz celjske bolnišnice. Menili so, da je to v nasprotju z 12. členom občinskega odloka o varstvu zraka na območju občine Velenje. Po tem odloku namreč posebnih odpadkov ni mogoče sežigati kje drugje kot v sežigalnih napravah, ki ne smejo povzročati naslednjih posledic: ogrožati zdravja ljudi in živali, povzročati nevarnosti za naravne življenjske pogoje živali in rastlin... in seveda onesnažiti okolja preko dopustnih z zakonom določenih meja...

Velenjska vlada je ob tem tudi pridala, da šostanjske termoelektrarne niso sežigalnice posebnih odpadkov in zato sežiga ne morejo dovoliti. S tem pa so prepovedali tudi vsakršno tovrstno razmišljanje v prihodnje, s svojo odločitvijo pa seznanili ustrezne republiške organe.

Mnogi občani tudi tej trditvi niso verjeli in so se v nedeljo še naprej obračali na uredništvo Radia Velenje. V ponedeljek zjutraj smo ponovno poklicali direktorja šostanjskih termoelektrarn, Jara Vrtačnika, ki nam je zatrdil, da so zdravila iz celjske bolnišnice še vedno uskladiščena in da bodo sklep izvršnega sveta v celoti upoštevali.

BORIS ZAKOŠEK

Sporočilo javnosti

20. decembra 1990 smo na Odseku za VCO prejeli poziv, s katerim nam je bilo sporočeno, da se v TEŠ nahajajo zdravila, ki so bila poplavljenjena v celjski bolnišnici.

Na odseku za varstvo okolja smo se odločili, da bomo anonimno informacijo preverili celjski občini nna Sekretariatu za urejanje prostora in varstvo okolja.

3. 1. 1991 smo nam iz Celja sporočili, da je bila iz Celja resnično odpeljana v večja količina zdravil, vendar tudi oni niso uspeli dobiti informacije kam. Zato smo takoj poklicali glavno republiško sanitarno inšpektorico prim. dr. Metko Macarol-Hiti. Ta nam je potrdila, dala so poplavljenjena zdravila resnično prepeljali v TEŠ z namenom, da jih tam uničijo, to je sežejo. Ob vprašanju, zakaj niso o tej r nameri obveščali občinske upravarne organe, nam je odgovorila, dala se to nas ne tiče, kajti tako TITEŠ, kot vse zadeve z zdravili so p po Zakonu o sanitarni inšpekciji v pristojnosti Republiške sanitarne inšpekcije, ne občinskih upravnih organov. Na tej točki je bil razgovor s prim. dr. Hitjevo končan.

Isti dan didirektor TEŠ dipl. ing. Jaro Vrtačnik ni bil dosegljiv, vendar nas j je na našo željo, naslednje jutro 4. 1. 1991 poklical. Potrdil je, da v TEŠ resnično imajo depopnirana zdravila ter zagotovil, da j jih še niso sežigali. Mi smo ga se seznanili, da je v skladu z 12. členom Odloka o varstvu zraka i na območju občine prepovedanco sežigati posebne

odpadke. Direktor TEŠ je zagotovil, da poslej brez naše vednosti ne bodo ukrenili ničesar in nas napotil na dipl. ing. Marjana Jedovnicki, ki je imel v TEŠ na skrbi to vprašanje. Ker isti dan ni bil dosegljiv, smo se z njim 7. 1. 1991 dogovorili, da bosta vodja Odseka za varstvo okolja in član IS opravila 8. 1. 1991 sestanek in ogled poplavljenih zdravil.

8. 1. 1991 sta Vodja odseka za VO Peter Rezman in član IS SO Velenje za varstvo okolja dipl. geog. Emil Štrbenk opravila ogled zdravil ter prejela fotokopije dela spremljajoče dokumentacije. Ob tem smo se dogovorili, da bo TEŠ uradno odgovorila na dva naša dopisa v tej zvezi. Ob vprašanju izdaje dovoljenja Odseka za varstvo okolja smo jih seznanili, da Odsek ne more dati dovoljenja za kršenje. Odloka o varstvu zraka, ki ga je sprejela SO Velenje in da bo njihov čimprejšnji uradni odgovor pospešil reševanje tega problema.

9. 1. 1991 smo prejeli poziv podpredsednika Skupščine Republike Slovenije Vaneta Gošnika, ki se je želel informirati o tej zadevi, saj ga je za pogovor prosila prim. dr. Hitjeva. Del fotokopij, ki smo jih prejeli od dipl. ing. Jedovnickega, smo mu poslali po telefaksu.

Po opravljenem sestanku z glavno republiško sanitarno inšpektorico je podpredsednik republiške skupščine povabil vodjo odseka za varstvo okolja na

sestaneke z glavno republiško sanitarno inšpektorico. Ta sestanek smo opravili 11. 1. 1991 pri podpredsedniku Skupščine Republike Slovenije.

Izbrpno smo se seznanili s celotno situacijo hkrati pa poudarili, da sta po našem za rešitev tega problema na voljo samo dve možnosti:

1. Da se zdravila odpeljejo nazaj v Celje, ali kam drugam.
2. Da glavna republiška sanitarna inšpektorica prim. dr. Metka Macarol-Hiti pripravi izčrpno informacijo in priskrbi razlagalca za prvo naslednje zasedanje SO Velenje, ki naj na tej osnovi sprejme sklep o usodi teh zdravil.

Prim. dr. Hitjeva se je strinjala s tem in obljubila, da bo ukrepala v skladu s ponujeno 2. točko.

Tisti dan 11. 1. 1991 je tudi IS SO Velenje sprejel sklep, da v skladu z Odlokom o varstvu zraka na območju občine Velenje ne dovoli sežiga poplavljenih zdravil iz Bolnice Celje.

V zvezi s tem problemom smo poslali štiri dopise in sicer: 3. 1. 1991 v TEŠ, 7. 1. 1991 na Republiški sanitarni inšpektorat, ter 8. 1. 1991 v Bolnišnico Celje in TEŠ. Do danes še nismo prejeli pismnega odgovora od nikogar.

Primer še ni zaključen, vendar če do prvega sklica SO Velenje (predviden je v začetku februarja) ne bo nobenih sprememb in odgovorov, bomo zahtevali od TEŠ, da pod našim nadzorom odstrani poplavljenjena zdravila iz TEŠ in iz občine Velenje.

Vodja odseka za varstvo okolja
Peter REZMAN

Lažna trditev o pollegalnem sežigu zdravil

V članku, a, objavljenemu 9. januarja v DeDelu, novinar Vinko Vasle neresnično trdi, da je velenjska uprava za varstvo okolja preprečila poskus pollegalnega sežiga poplavljenih zdravil iz bolnišnice Celje.

V zvezi s tem želimo bralce Dela korektno informirati, (ko to že profesionalnim novinarjem dela ne uspeva) o problemu uničenja poplavljenih zdravil bolnišnice Celje.

Kot se vsi dobro spomnemo, so velik del Slovenije 1. novembra 1990 prizadele katastrofalne poplave. Med ostalim je tokrat bil poplavljen velik del skladišča zdravil v lekarni bolnišnice Celje. Ker poplavljenjena zdravila niso bila primerna za nadaljno uporabo, obstajala je nevarnost, da zaradi pomanjkanja primernih prostorov za ponovno skladiščenje v bolnišnici Celje pride do nekontrolirane uporabe zdravil in s tem del težjih posledic za zdravje občanov, je bolnišnica Celje zaprosila za pomoč pri uničevanju zdravil Republiški sanitarni inšpektorat in termoelektrarno šostanj.

6. novembra je bil v bolnišnici Celje sestanek med predstavniki RSI, predstavnicami lekarne bolnišnice Celje in TEŠ šostanj. Ocenjeno je bilo, da je najprimernejši postopek za uničenje zdravil se-

žig pri visokih temperaturah, kakršne nastajajo pri izogrevanju premoga v kotlih TEŠ šostanj. Da bi zagotovili resnično nevarno sežig, je bilo dogovorjeno, da se zaprosi ZVV Maribor za izdelavo strokovne ocene tega postopka sežiga zdravil. Poplavljenjena zdravila so bila isti dan prepeljana pod nadzorom strokovnih delavcev lekarne bolnišnice Celje, RSI in TEŠ šostanj v skladišče kemikalij v TEŠ šostanj. Pri tem TEŠ šostanj ni prevzela radioaktivnih snovi, mamil in kužnih materialov.

Bolnica Celje je zaprosila ZVV Maribor, center za varstvo okolja, da izdela oceno postopka sežiganja zdravil. Zavodu za zdravstveno varstvo je bil poslan natančen seznam poškodovanih zdravil, na osnovi katerega je izdelal mnenje o primernosti sežiga poplavljenih zdravil v TEŠ in ga 3. 12. 1990 poslal bolnici Celje. V mnenju je navedena ocena, da predlagana tehnologija v TEŠ omogoča popoln sežig brez omembe vrednega povečanja emisije in brez škodljivih vplivov na okolje.

ZVV Maribor je strokovna institucija z visoko strokovno avtoriteto in zato smo prepričani, da je njihova ocena zadosten garant, da se omenjeni postopek iz-

vede brez škodljivih vplivov na okolje. Na osnovi tega mnenja je Republiški sanitarni inšpektorat izdal soglasje k sežigu poplavljenih zdravil.

S tem postopkom smo izpolnili pogoje za varen sežig poplavljenih zdravil. 9. januarja 1991 sta predstavnika občine Velenje, uprave za varstvo okolja in urejanje prostora, obiskala TEŠ šostanj in zahtevala informacije o poplavljenih zdravilih. Predočeni so jima bili naslednji dokumenti: mnenje o primernosti sežiga poplavljenih zdravil, ki so ga pripravili v TEŠ šostanj ter seznam poplavljenih zdravil. Poleg tega je bil predstavnikoma uprave za varstvo okolja in urejanje prostora omogočen ogled vskladiščenih zdravil.

Zdravila so še vedno skladiščena, kajti do danes nismo izdali naloga za sežig, kar pa nam tudi nihče ni preprečeval. Sežig bomo opravili šele takrat, ko bomo imeli tudi za občinske upravne organe nesporna zagotovila, da to za okolje ni škodljivo.

Ogorčeni smo z načinom podajanja te informacije, ki je pripeljala do nepotrebnega strahu med občani, zato obsojamo takšno senzacionalistično pisanje, ki nima namena prispevati k razreševanju problemov in objektivnem informiranju, škodile le k ogledu TEŠ šostanj.

TERMoelekTRARNA
ŠOSTANJ

PO FLUDRU DOL (IN GOR)

Spet za sendvič in oro

Sneg po nekaj letih končno dol, po še več letih pa šport in telesna kultura v moziški občini še bolj navzdol. Letni čas za naslednjo temo na prvi pogled ni najbolj primeren, v resnici pa je.

Priprave nogometašev za bližnjo pomlad so povsod na okrog v polnem teku. Nabirajo si moči za novo tekmovalno sezono, te moči pa so nogometaši v moziški občini izgubili že zdavnaj, kot so izgubili moč vsi ostali športni telesno kulturo vred (čas redkim izjemam, pa še ta je časovno vprašljiva). Res, telesna kultura v moziški občini je na psu, pa še ta je okužen z najrazličnejšimi virusi.

Pa nazaj k nogometu in pripravam. Možnosti za ponovno ožvitev nogometa so. Včasih so imeli igre in kruh, danes nam kruh azmanjuje in bomo zato igre še kako potrebni (razvedrilnih, drugih je že preveč in še več jih bo). Torej — na cesti je vse več ljudi, ob velikih tegobah tembolj potrebnih zabave. To

pa je nogomet, najpomembnejša stranska stvar na svetu. Ker bodo tudi delavci vse bolj stali delu ob strani, se lahko moči združijo. Takšna združitev bi imela več prednosti. Iz množice nezaposlenih bi lahko izbrali za dve, tri ali več ekip igralcev, ki bi na turnirjih, v ligah, ekscitacijskih tekmah, ali kako drugače (to bi se naknadno nesamoupravno dogovorili) zabavali preostalo množico, ki bi s tem vsaj delno pregnala dolgočasje ob mukotrpnem iskanju dela.

Še nekaj prednosti je. Igralci bi brali žogo takorekoč zastoj. Denarja za premije na in pod mizo ni in ga ne bo, zato bi se vrnili časi, ko so klubi dosegali razcvet iz čiste ljubezni in bili zanj plačani s sendvičem in oro.

Tako je bilo davno nekoč in ker se zgodovina ponavlja, naj bo še sedaj tako. Morebitne in nujno potrebne zvezde bi lahko pridobili z zagotovitvijo državljanstva, seveda s plebiscitom ali drugimi primernimi oblikami odločanja vseh prizadetih. Ponovni

razcvet nogometa v moziški občini bi bil tako zagotovljen in še več drugih ugodnih vidikov je. Razgrajanja na tribunah ne bi bilo, ker bi navijači tiste borne dinarje raje porabili za kruh, ne pa za pivo in druge navijaške pripomočke, na terenu pa ne bi bilo grobe igre in poškodb. Zdravstvene usluge so predraje in tudi ostale oblike socialnega in še kakšnega vrstva so se zaostrole, zato bi igralci igrali nežno, za srce in dušo, bil bi to pravi in že pozabljeni nogomet. V tako nežno igro bi se lahko vključil tudi nežni spol, kar niti ni nepomembno, tako s socialnega, kot estetskega vidika. Še nekaj je. Čas med iskanjem dela in navijanja bi lahko vsi skupaj koristno izrabili za javna dela pri obnovi stadionov in igrišč, ki jih je odnesla poplava. Vsestransko koristno torej, saj bi iz tega zrasel nov rod (brezposelnih) igralcev in športnih zanesenjakov, če seveda z zakonskimi in ostalimi številnimi spremembami v naši družbi ne bo drugače določeno.

Hočemo soupravljalati!

Pa nam za to možnosti po naši meri ne zagotavljajo tudi naše zdajšnje oblasti in njihovi nosilci!

Hudo to zamerimo republiškim občinskim in krajevnim vrhovom političnih strank v našem novem političnem sistemu parlamentarne, skupščinske demokracije. Prav tako skupščinam, njihovim izvršnim organom in upravnim organom od najvišjih v republiki do tistih v podjetjih, bodisi s še samo družbeno bodisi z že mešano ali povsem privatno lastninsko osnovo poslovanja.

»Še vemo ne, kaj pravzaprav hočemo od nas!« navadno nejevolni pomislimo, kadar se naše »zakono — in odlokočajne« oblasti lotijo s svojimi obnoviteljskimi, restavracijskimi ali prenoviteljskimi papirnati akti in stvarnimi ukrepi na — ljudstva, demosa, da bi nas izbežali iz inercije, negibnosti v podjetnost. Pa, žal, nič več ne storimo kot to. In potem spet zapademo v negotovost in inertnost, ker nismo imeli možnosti, ki bi nam ustrezale za soodločanje pri sprejemanju vseh silnih obnoviteljsko — prenoviteljskih papirnatih aktov in ukrepov za našo mobilizacijo.

Gre pač za pregovorno nezaupljivost ljudstva v vse, kar si kdor koli nad njim — pa čeprav po njegovi večinski volji postavljen — zanj zamsli brez njegovega sodelovanja pri zamislih.

Tako ne gre več naprej. Ali res ni mogoče rušiti zidov nezaupanja, strahu in vsakršnega nasilja med ljudstvom in oblastmi v naši sedanji politični in gospodarski situaciji, iz katere naj bi se izvili v sistem neke nove, sodobne parlamentarne demokracije in tržnega gospodarstva?

Mnogi pravijo, da je to mogoče. V občini Velenje v vodstvih večine sindikatov in vodstvu Stranke demokratične prenov, na primer že. Enako v interesnih organizacijah v občini, povezanih s to stranko ali blizu nje, kot so Klub skupščinskih delegatov SDP Velenje, Skupina za neodvisno žensko gibanje Velenje, Demokratični forum Velenje in Klub članov veterenov SDP Velenje.

V ta namen bosta odslej Klub skupščinskih delegatov in vodstvo Stranke demokratične prenov Velenje ob 18. uri predzadnji delovni dan (in že v petek, če bi bil ta dan sobota) pred dnevom vsakega zasedanja Skupščine občine Velenje priredila v klubskem prostoru stranke (Prešernova 1 v Velenju — zgrada, v kateri je sodišče — IV. nadstropje, soba 51) za vse občane v občini Velenje posvet o predvidenih in nepredvidenih predlogih, pobudah in vprašanjih za prenos in sprejemanje na zasedanju občinske skupščine.

Z možnostjo soodločanja o skupnih zadevah stranka izpolnjuje svojo predvolilno obljubo in zagotavlja neposreden vpliv občanov na de-

legate in s tem na delo občinske skupščine. V okviru svojih možnosti bosta klub delegatov in predsedstvo STRANKE DEMOKRATIČNE PRENOVE poskrbela za izvedbo posveta v večjem prostoru, kadar bi interesentov za sodelovanje pri posvetu v klubskem prostoru SDP Velenje bilo preveč.

Pri Stranki demokratične prenov Velenje občani torej imamo novo možnost za soupravljanje skupnih zadev, in to ponujeno iz nikakršne strankarske zadržnosti in koristoljublja, temveč preprosto iz želje po sodelovanju čimveč ljudi pri odločanju o skupnih zadevah.

Občino Velenje dandanašnje politične in gospodarske razmere postavljajo pred iganje in preizkušnjo, ki s svojimi posledicami utegneta krojiti njeno zgodovino prihodnosti.

Spomladi leta 1988, torej pred slabimi tremi leti, so, denimo, vsi tedanji zbori Skupščine občine Velenje sprejeli program kratkoročnih, srednjeročnih in dolgoročnih razvojnih ciljev za vso občino in vse dejavnosti v njej. Program Q — za kvaliteto dela, življenja, odnosov v občini — smo ga imenovali.

Kaj je zdaj s tem programom? Ali ni morada za celo občino ključno vprašanje ravno ustrežna obnova ali prenova tega programa?

Predsedstvo SDP
Velenje

Izjava Slovenske demokratične zveze ob ponovni okupaciji Litve

Zgroženi strmo v televizijske ekrane in poslušamo radijske napovedovalce. Na drugem koncu te male Evrope spet teptajo pravico nekega naroda do samostojnega življenja. Kljub vsem deklaracijam, kljub vsem izjavam in kljub Nobelovi nagradi za mir!

Solidariziramo se z bojem litvanskega ljudstva in zahtevamo, da se tuji vojaki umaknejo tja odkoder so prišli!

Še zlasti smo seveda prizadeti zato, ker se vse to že jutri lahko pripeti tudi nam. In zato opo-

zarjamo na nesmiselnost in na preuranjenost zahtev po demilitarizaciji Slovenije. Če se usoda Litve v Sloveniji ne bo ponovila, bo to le zato, ker je razmerje moči v Jugoslaviji povsem drugačno kot v Sovjetski zvezi. Tiste, ki naivno pričakujejo, da nas bo varovala Evropa, opozarjamo na to, da prav nihče ne brani in ne bo branil Litve.

Tudi nam bosta lahko pomagala le naša odločnost in naš pogum.

Slovenska demokratična zveza Velenje
Za IO BORUT KORUN

SKOZI TEDEN

Direktorji odhajajo

Zalec (k) — Pred kratkim sta bili kadrovske menjavi tudi na vrhu poslovnega sistema žalskega Hmežada in v trgovskem podjetju Agrina v tem sistemu. V obeh primerih sta stara direktorja odšla v pokoj in naj bi torej šlo za normalno menjavo vodilnih. Menjavo na vrhu Hmežada so nekateri pričakovali že precej časa, vendar so očitno čakali, da je dosednji direktor Vlado Gorišek izpolnil pogoje za upokojeve. Na direktorskem mestu ga je zamenjal Franci Žužej.

V Agrini pa je upokojenega Ivana Debelaka zamenjal Franci Volk. Ta ni dobil nič kaj dobrega nasledstva, saj je Agrina po blestevnih letih zašla v precejšnje težave, kar se je pred dnevi pokazalo tudi z resnimi nemiri nekaterih zaposlenih. Pri Agrini se pozna spremenjen položaj trgovine, pa seveda tudi posli z organizacijama kot sta Elan in Trend. Prav Elan je bil med prvimi organizacijami, ki so se vključili v prenovi Novega Celja, kjer ima Agrina svoj sedež, in so v Agrini pri tem videli dober posel. Žal so kasneje izviseli.

Zdravilišče — delniška družba

Rogaška Slatina (k) — V Zdravilišču v Rogški Slatini se že resno pripravljajo na preoblikovanje v delniško družbo. Pri tem računajo, da so s svojim kakovostnim delom dovolj mamljivi, da bodo delnice kupovali naši ljudje in organizacije, ponuditi pa jih nameravajo tudi na dunajski borzi.

Delnice naj bi pripravili do pomladi, sedaj pa ugotavljajo dejansko vrednost Zdravilišča. Za to zahtevno opravilo so najeli strokovnjake ljubljanskega inštituta za ekonomiko, pomagajo pa tudi strokovnjaki londonske družbe, ki se ukvarja s takimi zahtevnimi opravili.

Klub staršev Centra srednjih šol

(mz) Na pobudo vodstva Centra srednjih šol je bil pred nedavnim ustanovljen klub staršev. Preko njega želijo na Centru srednjih šol pritegniti k sodelovanju širše okolje. Prepričani so, da bodo tako mnoge problema lažje in uspešneje uresničevali.

Na ustanovnem sestanku so izbrali za svojega predsednika MARIANA MATIJEVIČA, dogovorili pa so se, da se dobijo v kratkem, saj bi radi s svojim delovanjem med drugim vplivali na razmah izvenšolskih dejavnosti na Centru srednjih šol.

Sestanek so sklicali za danes ob 17. uri. Dobijo se v stavbi sodišča, v sobi 51. K sodelovanju pa znova vabijo vse starše otrok, ki obiskujejo Center srednjih šol, nekdanje učence in sploh vse, ki bi se radi vključili v delo in pripomogli, da bi dijaki in profesorji centra srednjih šol problematiko, ki nastaja v vzgojno izobraževalnem procesu lažje premagovali.

Več upravičencev enkratnih pomoči

(tp) Na Centru za socialno delo v Velenju ugotavljajo, da se je življenjska raven družin in posameznikov v naši občini v zadnjem času zelo poslabšala. To med drugim dokazuje tudi število upravičencev do enkratnih družbeno denarnih pomoči.

To pomoč je v preteklem letu prejelo 328 občanov, kar je v primerjavi z letom 1989 kar 21 odstotkov več.

Kot poudarjajo na centru, bo pritisk na slednje v tem letu gotovo še večji, saj se občanom, ki so se znašli v trenutni življenjski stiski v vse večji meri pridružujejo tudi iskaleci zaposlitev brez delovnih izkušenj. Ob spremembi sistema na tem področju se bodo ti zagotovo znašli med prejemniki stalnih družbeno-denarnih pomoči kot sta edini in dopolnilni vir.

Trije semestri, dobra odločitev

Celje (k) — Tako na edini celjski celodnevni osnovni šoli Frana Roša kot tudi na celjski gimnaziji pravijo, da so učenci v letošnjem šolskem letu manj napeti, manj je stresov, večja pripravljenost za delo. To naj bi bila posledica novega načina dela. Na teh dveh šolah so namreč letos poskusno prešli na trisemestrski pouk. Pozitivne strani poudarjajo predvsem na osnovni šoli, bolj zadržani so na gimnaziji. Predvsem mnogi dijaki so od te spremembe pričakovali več; predvsem bolj enakomerno razporeditev spravevanja ter pisanja kontrolnih nalog in testov. Nekateri se tudi bojijo, kako bo v zadnjem semestru, še posebno dijaki zadnjega letnika, ki bodo imeli ta semester dolg le dober mesec.

Na slovenskih šolah, ki so jih določili kot eksperimentalne za pouk v treh semestrih (drugod so štirje), so prvi semester končali ob božičnih praznikih, drugega bodo končali koncem aprila. Nekateri sicer opozarjajo, da je ob tem načinu več kampanjskega učenja; večina pa jih pozitivno sprejema novost, da dobijo učenci spravevala le koncem leta.

Preventivna rekreacija za rudarje

(mkp) Delavci Rudnika lignita Velenje se bodo tudi letos udeležili nekaterih oblik zdravstvene preventivne rekreacije. V februarju pripravljajo preventivno rekreacijo v Termah Topoliška, kamor se bodo vsak dan vozili, predvidoma marca in aprila bo na zimskem bazenu v Velenju nekakšen dopolnilni program rekreacije za tiste, ki so se zdravstvene preventivne udeležili novembra in decembra lani. V pripravi pa je 10-dnevni program medicinsko programiranih aktivnosti, ki že vrsto let potekajo v Lipiku in Fiesi.

Slovenski minister Miha Tomšič med našimi rudarji in elektriki

Najnižja proizvodnja zadnjih deset let

Obisk slovenskega energetskega ministra v Velenju in Šoštanju je bil kot mrzel tuš. Rudarje in elektrike je postavil na trda tla, saj jim je jasno povedal, da bodo morali proizvodnjo še omejiti. Druga prav tako šokantna novica pa je, da republika nima sredstev za ekološko sanacijo šoštanskih termoelektrarn in bo torej treba zanj v celoti najeti kredite.

Precej manj kot so načrtovali bodo dobili rudarji tudi za premož. Za zdaj so opredelili za GWJ 5,5 DEM in 0,5 DEM subvencij. To je kar celo marko manj kot so predvidevali. Težave pa so še toliko večje, ker se o količini proizvodnje z vlado ne morejo dolgoročno dogovoriti in se tako prilagoditi novo nastalemu stanju.

Po dosedanjih dogovorih, naj bi velenjski rudarji letos, v primerjavi z lani, zmanjšali proizvodnjo za 200 tisoč ton. Iz nederij Šaleške doline naj bi potegnili 4 milijone ton lignita. 360 tisoč ton ga naj bi odkupile šoštanske termoelektrarne, ki bi s tem ohranile deponijo na sedanji ravni (730 tisoč ton). 100 tisoč ton bodo prodali ljubljanski Toplarni, 150 tisoč papirnici Krško, 350 široki potrošnji in nekaj malega še drugim odjemal-

cem. Nižja proizvodnja v letošnjem letu prinaša velenjskim rudarjem nove probleme, nekako pa ostajajo sami pri razreševanju starih. Še vedno namreč nimajo pokrite izgube v višini 307 milijonov dinarjev iz leta 1989, k tej pa bodo morali pristeti še več kot 575 rdečih milijonov, ustvarjenih lani. Stara in nova vlada sta obljubili pomoč pri saniranju te izgube, a zaenkrat je ostalo le pri tem.

Vlada pa ves čas pomaga pri razreševanju obupnih likvidnostnih težav velenjskega rudnika (blokiranosti za 180 milijonov, 24. januarja pa bodo dosegli 60. dan).

Velenjski rudnik je lani močno zmanjšal stalež zaposlenih, za več kot 300 delavcev, zaradi ponovnega zmanjšanja proizvodnje pa imajo spet kadrovske višek. Približno 800 jih je preveč. Po besedah tehničnega direktorja Franca Žerdina bodo storili vse, da sprejmejo tudi tokrat takšne programe znižanja števila zaposlenih, ki ne bodo nasilni in nesocialni. Po prvih izračunih bi stalež zaposlenih za 800 delavcev, na takšen način lahko znižali v dveh letih.

Nadaljnja proizvodnja velenjskega rudnika je seveda odvisna od uresničitve sanacijskih programov njihovega največjega odjemal-

ca, torej šoštanskih termoelektrarn. Če bi sklep skupščine obveljal, po njihovem mnenju pa ga bo treba temeljito pretrstati in v TEŠ čistilnih naprav ne bi namestili do konca prihodnjega leta (že zdaj je jasno, da to ne bo mogoče), bi morali velenjski rudarji že v letu 1993 zmanjšati proizvodnjo na borih 740 tisoč ton. Če bi pa čistilne naprave namestili vsaj na blok IV, bi lahko znašala njihova proizvodnja 2,5 milijona ton. Vse skupaj mnogo premalo, da bi se rudnik, v vsaj približno enakem obsegu, obdržal.

Tehnični direktor rudnika Franc Žerdin poudarja, da bo treba v občini temeljito pretrstati, ali smo takšne posledice sposobni preživeti. »To še zlasti, ker so bile zahteve po ekološki sanaciji vseeno previsoke. Mnogo višje kot kjerkoli v Evropi, kjer so si začrtali okoli 40 odstotka ali pa celo nižja zmanjšanja onesnaženosti.«

Najnižjo proizvodnjo zadnjih desetih let so v skladu z letošnjo elektroenergetsko bilanco dorekli tudi v šoštanskih termoelektrarnah. V omrežje naj bi spustili le 2 milijardi 646 milijonov kilovatnih ur električne energije. To pa na žalost pomeni dražjo elektriko,

saj spremljajo njeno proizvodnjo nekateri fiksni stroški, ki se na enoto ob večji proizvodnji zmanjšajo.

V povsem novih okoliščinah so se TEŠ znašle tudi zaradi novih opredelitev ekološke sanacije. Lani so vložili veliko naporov v pripravo in sprejemanje predinvesticijskih programov. Ob koncu leta je bil opravljen tudi predkvalifikacijski postopek za izbiro ponudnikov za izvajanje del. Seveda so takrat računali na republiški ekološki dinar, ki pa ga sedaj ne bo. Vse postopke morajo sedaj prilagoditi in opraviti tudi nove razpise, seveda pod bistveno drugačnimi, manj ugodnimi pogoji. Skoraj v celoti naj bi namreč čistilne naprave gradili z najetjem tujih kreditov. Upajo, da bodo pri tem uspešni, a več kot jasno je, da sedaj začrtanega roka ne bodo mogli več ujeti.

Ekonomski in ekološki interesi se torej v rudarstvu in energetiki še naprej prepletajo. Še vedno ostajajo trd oreh, od njihove razrešitve pa je v veliki meri odvisna prihodnost Šaleške doline, tako ekonomska kot ekološka.

BORIS ZAKOŠEK

Delovni gasilci

Člani prostovoljnega gasilskega društva Velenje — mesto so se konec prejšnjega leta lotili obnovitvenih del notranjih prostorov velenjskega gasilskega doma, ki je bil zgrajen leta 1972 z denarjem prvega občinskega samopriskpevka.

Obnovitvena dela so trajala več kot 60 dni, vsa potrebna dela — bodisi zidarska, pleskarska, kolarska, tapetniška, so opravili udarniško. Kar 936 prostovoljnih ur so porabili za obnovo.

Prejšnji petek so s skromno slovesnostjo obnovitvena dela sklenili. Svojemu namenu jih je predal najstarejši aktivni gasilec Jakob Meh. Naj ob tem zapišemo še to, da po očetovih stopinjah na področju gasilstva pridno stopajo tudi vsi njegovi sinovi.

L. O.

V ESO bo konec januarja na čakanju doma blizu 100 delavcev

Rešitev je izvoz, domači trg je mrtev

Dejstvo je, da so se težave zgrinile tudi na velenjsko Elektrostrojno opremo, še zlasti na en njen del — Opremo. Čeprav vodstveni delavci te firme ta čas delajo vse, kar je v okviru sanacijskega programa možno in so pri tem precej optimistični, pa je slišati, da se delavci ESO, ko se zjutraj vidijo v službi pozdravljajo z »Si še tu?« To lahko precej pomeni, eno pa zagotovo — tega česar niso skrivali tudi vodilni, da že od 3. letošnjega januarja obstaja blizu 100 ljudi (predvsem iz Opreme), ki že čakajo ali še bodo, doma na delo z osemdesetodstotnim nadomestilom osebnega dohodka. Čakajo, da se zgodi kaj boljšega, da se sklenejo kakšne pogodbe. Ne skrivajo pa več tudi tega, da pre zaposlenost, ta domači izraz za nepotrebno in neproduktivno gnečo na delovnem mestu, ne pa pri rezultatih, ni zgrešil niti Elektrostrojne opreme.

Ampak kot že rečeno, kljub vsemu so vodilni v tej

firmi optimisti. »Sanacijski program,« pravi direktor Jožef Šibanc, »ima pet točk, ki se jih tudi držimo. Gre za vzporedne stvari, v program pa je zajeto: izdelava strategije ESO za bodočnost, v sodelovanju z Zavodom za organizacijo poslovanja, reševanje presežkov delovne sile tudi s pomočjo Zavoda za zaposlovanje, delamo na uvajanju novih programov, na reorganizaciji podjetja v manjše enote, iščemo pa tudi tuje vlagatelje za kapitaliziranje enot.«

Prejšnji teden so bili še na trnhi, ker so še vedno čakali, kako bo z delom. V »ognju« so imeli nemškega partnerja, za katerega so delali že lani in mu tako kot je bilo dogovorjeno konec decembra izročili naročeno; čakali so še, kaj bo sporočil glede kakovosti in kako se bo odločil za naprej. Na domačem trgu, kjer se je že lani začela »katastrofa« na področju investicij, od razcveta katerih je ESO svoj čas dobro živel, pa so največ pričakovali od Rudnika li-

gnita Velenje, njihovega nekdanjega glavnega poslovnega partnerja in čakali, ali bo dana zelena luč z republike za 4,2 milijona letošnjih ton, ki bi kakšno delo navrgla tudi ESO, ali pa bo treba te upe pokopati. Sicer pa je vse bodoče poslovne odnose lepo strnil v en stavek Anton Draž, direktor enote Oprema v ESO, ki mu je najmanj lahko, saj ima doma delavce na čakanju: »Rešitev je samo v izvozu. Domači trg je mrtev.«

Alojz Filipančič, v. d. pomočnika direktorja za kadrovska splošno področje je sicer navdušen nad kadrovsko strukturo, ki jo ESO ima (od približno 800 zaposlenih jih je samo 45 brez poklica, ali pa imajo za delo polkvalifikacijo), vendar priznava, da vseeno toliko dela, da bi ga bilo za vse, v prihodnje v ESO ne bo. Od 10 do 20 odstotkov danes zaposlenih bo treba reševati kako drugače in trajno — morda, program v ESO imajo — s pridobivanjem specialnih znanj, pa

nedvomno tudi z zmanjševanjem režijsko-administrativne nadgradnje, ki jo bo treba začeti reševati tudi s prerazporejanjem (tudi s premeščanjem v neposredno proizvodnjo, če se bo to le dalo). Drugače pa skušajo težave preživetosti tudi v ESO reševati tako kot še kje drugje — iščejo možnosti za predčasne upokojitve, tudi invalidske, nekaj delavcev bi se odločilo, da bi šli na svoje, če bi za to dobili primerno nadomestilo, vendar so te možnosti zaradi finančnega položaja na bolj majavih nogah.

Kot pa je bilo slišati, bodo, če bo treba, začeli uporabljati tudi drugi del oktobra sprejetega pravilnika, ki govori o ugotavljanju časnih in trajnih presežkov delavcev, upoštevali tudi sindikat, predvsem pa kriterije, ki so v njem natanko opredeljeni.

Milena Krstič-Planinc

POGREBNE STORITVE

Pogrebna služba »STRAHOVNIK, Žalec«, z dolgoletno tradicijo vam ob boleči izgubi bližnjega nudi naslednje vrste storitev po konkurenčnih cenah:

- široka izbira krst in opreme
- prevoz z avtofurgonom (vključno na upepelitev)
- dekoracija sobe, postavitve odra na domu
- izkop grobnih jam in ureditev grobov
- postavitve žarnih niš
- ureditev kompletne dokumentacije
- nudimo vence in cvetje

STRAHOVNIK JOŽE
POGREBNE STORITVE
ŽALEC, Vrečerjeva ul. 3
tel.: (063) 712-261

Na uslugo smo vam ob vsakem času!
Za zaupanje se zahvaljujemo.

POMIDORA d.o.o.

Kiseljak

SUPER POCENI MARKET

Šalek 90, Velenje

Trgovsko uvozno izvozno podjetje POMIDORA, ki ima že super poceni market v Šaleku 90, vabi vse, ki imate že pripravljeni in opremljen lokal ali prostor, namenjen za trgovsko dejavnost, da se oglašite osebno v super poceni marketu v Šaleku ali pokličete po telefonu 071/811-008 od 7. do 21. ure!

Nudijo vam uspešne pogoje in poceni usluge (tudi uvoženo blago), zato le pokličite ali se oglasite!

ADEG MARKT KRAUT SUPERDISKONT PLIBERK v bližini cerkve

S tem kuponom boste dobili			
STEREO CENTER neto od	1.250	RADIO RECORDER za dve kaseti neto od	480
MAXELL hi-fi kasete 5 kom	89	VEDRO z RIŽEM IA 8 kg	75
čokolade 3 x 100 gr.	20	čokoladni dražeji 1 kg	49
VELIKA IZBIRA PUSTNIH MASK		PRAŽENA KAVA 1 kg	28

RIBJE KONZERVE, KOMPOTI IN VLOŽENE KU MARICE
PO SUPER CENAH!

ANTON ZAGOŽEN

POPRAVILO ŠIVALNIH STROJEV
IN KONTROLA PLINSKIH NAPRAV

Uradne ure
ponedeljek: 15.00–18.00
četrtek: 15.00–18.00
Ljubija 121
63330 MOZIRJE
Tel.: (063) 831-109

TREND

Pojasnilo: TREND Računalniški inženiring Velenje nima nikakršne povezave s firmo TREND GROSUPLJE!

HEWLETT PACKARD		<i>HP Authorized Dealer</i>	
LASERSKI TISKALNIKI		Č/B INKJET TISKALNIK 300 dpi	
1. HP LaserJet III	45.990,00	6. HP DeskJet 500	14.500,00
2. HP LaserJet IIP	25.990,00	DODATKI ZA LAS. TISKALNIKE	
3. HP LaserJet IIID	65.990,00		
SCANNER		7. HP PostScript	13.460,00
3. HP ScanJet plus	42.990,00	8. 1MB board (IIP/III)	4.700,00
BARVNI INKJET TISKALNIKI		9. 2MB board (IIP/III)	6.500,00
		10. Toner za HPLJ III	2.490,00
		11. Toner za HPLJ IIP	1.990,00
		<i>There is a better way - HP</i>	
TREND, Računalniški inženiring, d.o.o.			
Elenkova 61, Velenje - tel.: (063) 851 610, fax: (063) 856 794			

Domnevni ali dejanski neuspeh šolske-uradne medicine žene vedno več ljudi v roke mazačev, magov in samozvanih »bio« zdravnikov. Tam pričakujejo ozdravitev in jo pogosto tudi dobijo. Toda za kakšno ceno?

Vljudno vabljeni na predavanje

ALTERNATIVNA MEDICINA — ZDRAVJE ZA VSAKO CENO?

Nekaj tem: — človek pri iskanju ozdravitve
— nihalo in bajalica
— hipnoza in avtogeni trening
— akupunktura
— transcendentalna meditacija
— spiritizem

Predaval bo dr. Tihomir Odorčič v Krščanski adventistični cerkvi, Cesta talcev 17, Velenje (zraven Veplasa), v nedeljo, 20. januarja, ob 18. uri. Vstop prost.

Republika Slovenija
Republiški komite za delo

REPUBLIŠKI ZAVOD ZA ZAPOSLOVANJE OBMOČNA ENOTA VELENJE

VABI

— K SODELOVANJU PODJETJE, KI JE SPOSOBNO BREZPOSELNIH OSEBAM NUDITI PRAVNO, ORGANIZACIJSKO, FINANČNO IN KOMERCIALNO SVETOVANJE PRI REALIZACIJI NJIHOVIH PODJETNIŠKIH POBUD IN IDEJ.

Brezposelnim osebam bi svetovalno pomoč nudili v treh občinah in sicer v Velenju, Mozirju in Slovenj Gradcu.

Pričakujemo predstavitev možnega sodelovanja, ki ga bomo usklajevali s skupnimi interesi. Konkretno pisne ponudbe nam pošljite najkasneje do 31. 1. 1991.

K pogovoru vas vabimo, med tednom od 7.00 do 15.00 ure, na sedežu Zavoda v Velenju, Šaleška 19.

Dopisujte

v naš

časopis

Attelšek
Gostišče

Rečica ob Savinji
tel. 063-831-416

UKOŠKA
več kot plesna šola

V hotelu Paka
Velenje
tel. 853-351

VABIMO K VPISU V PLESNE TEČAJE:

- plesna šola za otroke od 4. do 14. leta
 - v tečaj za odrasle posebej vabimo starše maturantov, ki bodo ob sobotah ob 19. uri.
- Informacije, rezervacije, vpis:
vsak dan od 15. do 20. ure, tel. 853-351

Zdravstveni center Velenje

TOZD E Bolnišnica

Topolšica

Objavlja

licitacijo jo motornega vozila kamionet-furgon IMV 1900 BR letnik 1987 (reg. do sept. 1991), ki bo v soboto, 26. januarja ob 8. uri v v garaži bolnišnice Topolšica.

Izključna cena 27.500 din (kupec plača davek).

Ogled vozila v petek, 25. 1. 1991, od 10. do 12. ure in pred licitacijo

Republiški zavod za zaposlovanje — območna enota Velenje

Na razpolago so naslednja delovna mesa

DELOVNA ORGANIZACIJA	POKLIC IZ ŠIFRANTA	PROSTA DELA IN NALOGE	DEL. IZK.	NČ DČ	ROK P.	OD	ŠT. DEL.
Občina Velenje Gorenje Servisis d.o.o. Enota — Zunanja trgovina	dipl. ekonomist — smer ZT ali ekonomist	pripravnik	—	DČ	08	4.000,00	1
Gorenje Servisis d.o.o. Enota — Zunanja trgovina	dipl. ekonomist ali ekonomist	vodja oddelka	5	NČ	08	7.500,00	1
Gorenje Servisis d.o.o. Enota ZT	dipl. ekonomist ali ekonomist	referent I. (izvoz)	3	NČ	08	7.000,00	1

V ŠOŠTANJU ZA VAS!

- pooblaščen servis Tomos
- prodajalna »COLIBRI«

Pooblaščen servis TOMOS nudi usluge:
servisiranje v garanciji in izven
— motornih koles Tomos in vesp Piaggio
— motornih žag Tomos — Husqarna
— motorjev za čolne in črpalke Tomos
— dvokoles Rog

Prodajalna »COLIBRI« nudi:
— rezervni deli
— finalni izdelki na obroke brez obresti
(na podlagi izjave so podjetja in kmetje oproščeni prometnega davka)
— športna oprema
— komisijska prodaja

Zaradi krajše čakalne dobe TOMOS SERVIS priporoča, da že sedaj opravite servisna popravila in se pripravite na pomlad, ki ni več daleč.

TOMOS SERVIS
Režen Vojko

PRODAJALNA »COLIBRI«
Molan Andreja

Koroška 18 c, Šoštanj
tel. (063) 882-425

SOCIALDEMOKRATSKA STRANKA SLOVENIJE

Občinski zbor SDSS Velenje organizira predavanje z naslovom

DELAVSKA ZAKONODAJA IN BREZPOSELNOST
ki bo v petek, 18. 1. 1991 ob 17. uri v dvorani skupščine občine Velenje.

Vabljeni občani, delavci, strokovni delavci, podjetniki in delodajalci, ki vas zanima, kako se bomo zaposlovali ali zavarovali za primer brezposelnosti po novi zakonodaji.

Ponuja se vam priložnost, da poveste svoje mnenje.

montažna gradnja SMREKA Gornji grad p.o.

MONTAŽNA GRADNJA »SMREKA«, Gornji grad
razpisuje
delo s posebnimi pooblastili in odgovornostmi

VODENJE FINANČNO RAČUNOVODSKEGA SEKTORJA

Pogoji:

- višja izobrazba ekonomske smeri
- 4 leta delovnih izkušenj pri zahtevnih delih in nalogah

Kandidat bo izbran za 4 leta.

Pisne prijave naj kandidati skupaj z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v 8 dneh po razpisu na naslov MONTAŽNA GRADNJA »SMREKA«, Gornji grad 56, 63342 GORNJI GRAD.

Kandidate bomo o izidu razpisa obvestili v 15 dneh po opravljeni izbiri.

Tkalci in barvarji

V Zgornji Savinjski dolini so še pred drugo svetovno vojno redili veliko število ovac. To število je bilo v času fevdalnega gospodarstva še znatno večje, saj so tedaj na vasi smatrali drobnico kot poglaviti vir hrane (mesa), ob tem pa so pridelovali še volneno prejo iz katere so tkali in pletli oblačila vseh vrst. Svinje so se namreč šele kasneje uveljavile tudi v naših razmerah kot hrana.

Kmetije so včasih poznale setvene navade, ki niso z današnjimi primerljive in so dejansko zagotavljale ljudem pridelovanje vseh vrst hrane doma. Pa ne le samo hrano, tudi druge poljščine so sejali, ki so bile potrebne za življenje, med te sodi nedvomno lan, ki so ga pridelovali v prejo. Današnji čas zahteva v glavnem pridelovanje v blagovnem smislu in sodobnem tehnološkem pogledu. Tako lanu ni več, med žitaricami pa ne najdemo več ajde, ki je nekoč veljala za eno glavnih močnatih jedi, te so seveda pripravljali na vse mogoče načine, številne jedi iz ajde pa so domala pozabljene.

V razmerah trdega hribovskega življenja so morali biti ljudje dokaj iznajdljivi. Kaj vse so znali postoriti je danes le težko naštet. Dejstvo je,

da so morali v vsakodnevnom življenju reševati svoje težave največkrat sami ali ob pomoči sosedov. To je narokovalo ljudem, da so, kar se je le dalo naredili sami in pri tem so bili zelo spretni. Zaselki so bili daleč od drugih, pozimi pa največkrat povsem odrezani od središč. Tedaj ni kazalo drugega kot vse kar je bilo mogoče narediti doma, tudi narediti. Setvene navade in sploh pridelavo pa so usmerjali v smer samoprehrane, le malo so pridelovali za prodajo, največkrat je to bila živina.

Vaškega človeka je bremenila še skrb za oblačenje, ki so ga prilagajali razmeram v katerih so živeli. Industrije tedaj še ni bilo, ko pa je že bila, so raje segali po domačem blagu, ker je bilo ceneje.

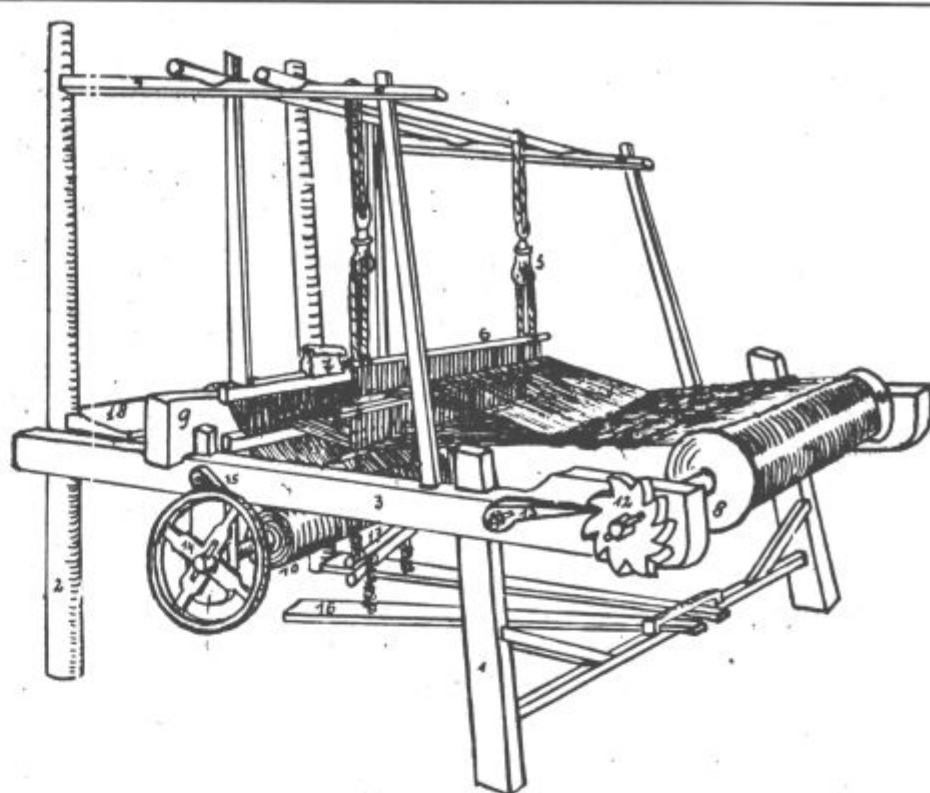
Ko že govorimo o oblačenju na vasi, je treba omeniti obremenjenost kmečkih ljudi z izročilom daljnih časov, ko so s strani gosposke zapovedovali način oblačenja podanikov. Seveda se je miselnost v novejšem času hitro spreminjala in treba je reči, da so se tudi kmečki ljudje okusno in lepo oblačili, o tem je napisala dr. Marija Makarovič obširno razpravo za predel Kozjanskega, so pa njene

ugotovitve uporabne tudi za naše razmere.

Rokodelci, ki so opravljali dela na vasi, so največkrat bili priučeni in so hodili po domačijah in delali za hrano, stanovanje in nekaj malega v denarju. Za takšne delavce je veljalo reklo, da delajo »v štiri«. Redni obrtniki so marsikdaj, posebno v času celovstva, takšno domačo obrt preganjali, vendar pa je za kmeta bilo ugodnejše, če je prišel, denimo krojač, na domačijo kjer je sešil celo vrsto oblačil hkrati, taisto je veljalo za druge rokodelske stroke.

Tedaj tudi za tkalce, ki so največkrat seboj nosili glavne dele stavev, ter jih v »hiši« postavili, pri tem jim je služil glavni leseni tram na stropu kot opornik.

Pred leti je v Mozirju (Brezje) še živel eden zadnjih domačih tkalcev Janez Brložnik, p.d. Irnek. Bil je zanimiv in zgovoren človek odličnega spomina, čeprav je tedaj imel že preko 82 let. Pripovedoval je o tkalstvu in življenju na tedanjih kmetijah kjer je bil v štiri. Delo je bilo zahtevno, delalo se je 12 ur in še več na dan, razsvetljava je bila slaba in tako so zelo trpele oči tkalca. Vendar je takšno življenje

Sokatnikove statve, Gornji grad št. 119 (shematična risba). Legenda: 1 koza, 2 navpična stebrašča, 3 ojnica, 4 ostršeje, 5 knobe, 6 grebeni, 7 žlage, 8 prvi pom s šajooma, 9 zadnji pom, 10 spodnji pom, 11 šajba, 12 oven, 13 rigl, 14 kolo za špananje, 15 rigl na kolesu za špananje, 16 podnožjak ali nogavica, 17 vage, 18 klop.

mlade rokodelce pritegovalo zaradi varnega zavetja v kmečkih hišah in zaradi družabnosti, ki se je ob takih večerih razvijala. Na odročnih domačijah je tudi obisk rokodelcev pomenil prijetno spremembo v sicer utečenem življenju.

Irnek se je učil tkalstva, morda bi bilo bolje reči, pri-

učil pri Jagodniku p.d. Brezovniku na Braslovških Dobrovljah. Že njegov oče je bil potujoči tkalec, tako je šlo to znanje iz roda v rod.

V Irnekovem času so na kmetijah pripravljali prejo za »pražnje« in »grobe« platno. Tu je šlo za laneno prejo.

Drugo pa je bilo tkanje suk-

na, kjer je bila potrebna volna, ki so jo pridobivali tako iz sive, kot iz bele volne. Najtrpežnejše sukno je bila »raševina« za to so vpeli po dolgem v tkalski stol lanene niti, povprek pa so tekle volnene ali tudi mešana preja.

(dalje)

Piše:
A. Videčnik

Oris zgodovine osnovnega šolstva v Šaleški dolini do prve svetovne vojne (9)

Ker se je šola razširila na tri razrede, so morali zaposliti nove učne moči. Tako je prišla v Velenje leta 1874 učiteljica Angela Fafsl, leta 1876 pa še Bartolomej Troha. Leta 1877 so tako učili: B. Troha prvi razred, A. Fafsl drugi razred in V. Brencet tretji razred. Ko pa je bil leta 1878 nastavljen kot podučitelj Valentin Weber je ta prevzel drugi razred in je A. Fafsl učila samo še ročna dela. Ko je leta 1880 prenehala delati, jo je nadomestila Matilda Brglez, ki je učila ročna dela v Velenju in Sentilju.

Velike težave v rednem izvajanju pouka so nastale za velenjsko šolo, ko je bil B. Troha 15. 09. 1880 kazensko premeščen (vir ne pove zakaj). V tem času je moral nadučitelj Brencet poučevati sam vse tri razrede. Ko je Valentin Weber, ki je medtem postal stalni podučitelj, leta 1881 odšel na novo službeno mesto, sta v Velenje prišla dva nova učitelja: Franc Krajnc in podučiteljica Marija Arač. Istega leta je kot učiteljica ročnih del nastopila službo Adela Šel in je šola lahko zadihala.

Ponovno se je šola razširila leta 1899, ko so preuredili stanovanje šolskega sluga in ga spremenili v učilnico četrtega razreda. Prvi učitelj je postal podučitelj Karl Urbančič, ki pa je ostal v Velenju le eno leto. Njega je leta 1900 nadomestil Franc Skaza, ki je prej učil v Vinski Gori. Leta 1902 pa je bila nameščena kot učiteljica Ana Pfeifer.

Pred izbruhom prve svetovne vojne se je šola še enkrat razširila. Leta 1906 so na pobudo okrajnega šolskega sveta v Šostanju začeli razmišljati o še enem prizidku, ki so ga leta 1907 tudi naredili. Za novoustanovljeni peti razred je bilo potrebno sistematiizirati in na novo zaposliti še enega učitelja. 22. 10. 1906 je nastopila službo Berta Brencet, hčerka nadučiteljice Valentina Brenceta, ki je bila v tem času še učiteljica pripravnica. Od 29. 04. 1909 dalje pa je bila sprejeta kot stalna učiteljica.

Velenjsko šolstvo se je moralo v tem obdobju spoprijeti z istimi težavami kot šola v Šostanju. Že od začetka so nastajali spori med Slovenci in Nemci oz. bolje nemščurji in so se ves čas stopnjevali. Nadučitelj Brencetu je bila po-

sebej trn v peti schulvereinska šola, ki jo je nemški »Schulverein« odprl leta 1907 v hiši, ki jo se kupil od Franca Skaze in jo preuredil za šolski namen. V to stavbo se je preselil tudi nemški vrtec, ki ga je že leta 1896 ustanovila »Südmarka« v Gollovi hiši. Šola je bila v pritličju, v prvem nadstropju pa je bilo stanovanje za učitelja in vrtnarico. Dne 18. 10. 1901 je bila ta šola razširjena v dvorazrednico in so ji naslednje leto dozidali še eno učno sobo in stranišča. Število učencev te šole se je ves čas njene obstoja gibalo med 45, leta 1907/08, in 54 leta 1912/13.

Število učencev v slovenski šoli je bilo v tem času seveda: neprijetno večje. Od leta 1869, ko je šola obiskovalo 73 učencev, je njihovo število naraslo na 311 šolobiskujočih otrok leta 1904/05 in se je ustalilo na številki okoli 250 otrok v zadnjih letih pred svetovno vojno. Število je nekoliko upadlo zaradi ustanovitve nemške šole in tudi zato, ker so se leta 1910 izšolale Cirkovce, ki so dobile svojo šolo.

Ravno tako kot za Petra Musija, lahko ugotovimo, da je imel Valentin Brencet izredno velik vpliv na razvoj in utrip kraja. S predavanji, ki jih je prirejal za odrasle, je razširjal kmečke panoge, ki do tedaj še niso bile razvite. Pod njegovim vplivom so se začeli v Velenju sistematičneje ukvarjati s sadjarstvom, hmeljarstvom in čebelarstvom. Poleg tega je v svojih predavanjih razlagal kmetom o prednosti sodobnih načinov obdelovanja zemlje. Razširil je knjižnico in začel s šolskim hranilništvom tudi v Velenju. Zato ni čudno, da so ga ob 40-letnici njegovega dela imenovali 29. 10. 1908 za častnega občana Velenja. V naslednjo obrazložitvijo: »Velenjska trška občina imenovala Vas je velenjenji gospod Valentin Brencet, nadučitelj itd. v Velenju, v hvaležno priznanje Vaših izrednih zaslug za našo občino kot nadučitelj, šolski voditelj itd. v svoji tajni seji dne 9. avgusta 1908 jednoglasno svojim častnim občanom.« V njegovo čast so zložili tudi pesem, v kateri nam opisujejo njegove zaslugе.

Tretja šola, ki je nastala na področju sedanje velenjske občine, šentiljska, je tudi po letu 1869 ostala enorazrednica. Pa tudi

učilnica je postala premajhna, zato so leta 1878 podrli vmesno steno. Tako je šolsko poslopje obsegalo eno učno sobo, kuhinjo in dve sobi za šolskega upravitelja; v podprtljaju pa so bile še: drvarnica, klet za šolskega upravitelja in klet šentiljskega župnika.

Zaradi stalnega večanja števila učencev, ki je od števila 67 leta 1883 naraslo na 140 leta 1892, je okrajni šolski svet Šostanj zahteval od krajevnega šolskega sveta Šentilj, da poskrbi za ustanovitev še enega razreda. V dopisu nalaga okrajni šolski svet krajevnemu, da naj — ali poskrbi za raširitev obstoječe stavbe ali pa naj poskrbi za novo gradnjo. Krajevni šolski svet je to zavrnil kot predrago in nepotrebno naložbo.

Zato je okrajni svet še enkrat zaman urgiral, nazadnje pa le uspel, tako da so začeli leta 1899 delati načrte za razširitev stavbe. Dne 16. maja 1900 so začeli šolsko poslopje razdirati. Ker delo ni bilo gotovo v šestih tednih, do začetka novega šolskega leta, je dobil krajevni šolski svet nalog, v katerem se mu naroča, da se mora pouk pričeti 1. junija in da mora svet zato najeti potrebno sobo. V dopisu je zapisana grožnja, da bo moral v nasprotnem načelnik šolskega sveta Šentilj plačati 40 kron globe. Tako je krajevni šolski svet najel sobo nad svinjakom I. Krajncu za mesečno najemnino 20 kron. Prenova šolskega poslopja je bila gotova do novembra 1900. Otvoritev in slovesna blagoslovitev prostora sta bila opravljena 05. 11. S tem so bili dani pogoji, da se šola razširi v dvorazrednico, kar se je zgodilo 24. 11. 1901.

Vodja šole in dolgo časa edini učitelj v Šentilju je bil Tomaž Kunšič (15. 06. 1875—17. 09. 1888). Njega je zamenjal Alojzij Trobej, ki je prišel v Šentilj 02. avgusta 1888. Ob otvoritvi drugega razreda se mu je pridružil 01. maja 1902 učiteljica Albina Legat, tako da je s tem datumom začel tudi drugi razred.

Zanimivo je, da se je krajevni šolski svet upiral tudi namestitvi druge učne moči v Šentilju, češ, da šolske klopi niso gotove. Ta primer kaže, kako velik in nesmieln je bil včasih odpor lokalnih oblasti do šole. Kljub velikim težavam, ki jih je morala premagati

šola v svoji uveljavitvi, pa so imeli učitelji velik vpliv na življenje v Šentilju. Tako je že Tomaž Kunšič začel z zelo obiskanimi in uspešnimi predavanji o umnem kmetovalstvu za odrasle. To je zelo uspešno nadaljeval za njim Alojzij Trobej in tudi ostali učitelji šentiljske šole. Gotovo je tudi vpliv teh učiteljev pripeljal do tega, da je Šentilj še danes znan kot kraj dobrih sadjarjev in čebelarjev.

Predzadnja šola, ki bi si jo v tem kratkem pregledu obdobja od 1869 do 1918 pogledali, je šola v Škalah. Tam je šola dočakala nov šolski zakon v prostorih kaplanije. Učitelj je bil še Jožef Vegund, ki pa je z letom 1869 odšel v pokoj. Njegov prvi naslednik je bil Valentin Brencet, ki je ostal v Škalah do leta 1873, ko je odšel v šolo v Velenje. Njega je zamenjal Martin Matekovič, ki je ostal na šoli v Škalah vse do odhoda v pokoj, leta 1905.

Tudi šola v Škalah se je že kmalu ubadala s problemom premajhnih in neustreznih prostorov. Število učencev je toliko naraslo, da so se morali tudi Škalčani odločiti za novogradnjo.

Leta 1893 so pozidali poleg kaplanije enonadstropno poslopje, kjer so odprli dvorazrednico. Pouk v novi stavbi se je pričel 06. novembra. Poslopje je imelo le dve učni sobi. Kot druga učiteljica je v Škale prišla 21. novembra Marija Delakorda, tako da je pouk v obeh razredih stekel normalno. V Škalah je Marija Delakorda ostala do 12. aprila 1897, ko je odšla na novo delovno mesto. Zamenjal jo je Franc Pristovšek (oče znane velenjske profesorice »sto in enega jezika« ter solo petja Marije Zupanc).

Že pred začetkom gradnje je bilo šolobiskujočih otrok 247, čeprav jih je obiskovalo pouk nekoliko manj — leta 1893 na primer 239. Kmalu je bilo jasno, da tudi dvorazredna šola ne bo zadostovala. Na predlog okrajnega šolskega sveta Šostanj so zato šolsko šolo spremenili 05. aprila 1899 v tirazrednico. Prostor za tretji razred so ponovno določili v bivši enorazrednici v kaplaniji. Nova učiteljica je za tretji razred prišla tega leta v Škale Angela Strnad.

Od 1894—1898 je kaplanoval v

Škalah Anton Aškerc, ki je od tu odšel v Ljubljano za arhivarja.

Nadučitelj Martin Matekovič je odšel v pokoj leta 1905, nasledil pa ga je Martin Krajncič, ki je ostal v Škalah kot nadučitelj do leta 1919.

Za razvoj šolske šole pred prvo svetovno vojno lahko za razliko od šole v Šentilju rečemo, da je preživljala zelo miren in kontinuiran razvoj.

V Šmartnem ob Paki se je šola po letu 1869 uvrstila v četrti plačilni razred, okoliš pa se je razširil na Skorno, Veliki vrh in tudi pet hiš Dobriča. Zaradi tega in zaradi povečanega obiska je število otrok naraslo na 139, kar je bilo več, kot je lahko sprejela stara šola. Ravno tako pa se je pojavila potreba po drugem razredu, ki v stari šoli ne bi imel prostora.

Iz teh razlogov je krajevni šolski svet kupil Friderichovo hišo v Šmartnem, ki so jo leta 1879 začeli preurejati v šolo. Leta 1880 je tudi šola v Šmartnem začela delovati kot dvorazrednica, novo delovno mesto pa so podelili Mariji Schullerjevi. Leta 1882 se je novi okoliš šmarske šole razširil še na Letuš in Podgorje, naslednje leto pa so preusmerili otroke iz Dobriča v novoustanovljeno šolo v Šent Andraž.

Do prve svetovne vojne je šola v Šmartnem »oživila« nekaj širitve. Tako so leta 1887 ustanovili vzporednico k prvemu razredu. Naslednje leto je šola postala tirazrednica, leta 1905 pa je postala štirirazrednica.

Te širitve so zahtevale tudi povečanje učiteljske kadra v šoli. Vodja šole je bil od 1880—1904 Luka Kožuh, ki ga je zamenjal tega leta Valentin Weber, ki je ostal nadučitelj v Šmartnem dvajset let, do leta 1924. Nasploh pa lahko za šolo v Šmartnu rečemo, da so bile zanjo značilne pogoste menjave učiteljev, saj se jih je od leta 1869 do 1918 zamenjalo kar 28.

Zaradi velikih potreb so 04. marca 1897 ustanovili v Škornem ekskurendno šolo. Kmet p.d. Hribernik, je odstopil svojo stanovanjsko hišo za učilnico. Ta šola je pokrivala celotno naselje Skorno, razen števil 1, 2, 16, 36, 37, 40, 41 ter hišne

številke 7 do 13 in 40 iz šostanjskega Skorna. Pouk se je pričel 04. 11. 1897 in je potekal v zimskem času tri dni in v poletnem času pet dni tedensko. Prvi učitelj v škornski šoli je bil Jurij Pilih.

V obravnavanem obdobju je šolstvo v Šaleški dolini prebolelo vse porodne težave, ki so spremenile njegov razvoj. V naslednji dobi, ki je sledila po velikem prevratu, ki ga je povzročila prva svetovna vojna in ustanovitev Jugoslavije, se šolska mreža ni bistveno razširila. Kot novo omenimo le šolo v Paki, ki so jo po dolgih težavah in urgentnih nazadnjih le ustanovili 01. 09. 1929. Nova je bila tudi tako imenovana gozdna šola v Topolšici, ki so jo ustanovili leta 1922 na iniciativno dr. Vase Saviča — dolgoletnega šefa zdravilišča v Topolšici, in je bila namenjena bolnim otrokom v zdravilišču. Vodile so jo šolske sestre.

Prostorsko sta se najbolj razširili šoli v Velenju in Šostanju, ki sta pridobili stavbi ukinjenih schulvereinskih šol. Pomembna sprememba in pridobitev v šolstvu Šaleške doline so tudi prvi poskusi uvajanja strokovnega šolstva, ki ga poznamo tako v Šmartnem ob Paki: obrtno-nadaljevalna in kmetijsko-nadaljevalna šola, kot v Šostanju: obrtnovajeniška šola. V tem obdobju je bila v Šostanju ustanovljena tudi meščanska šola, ki je pomenila novo kvaliteto v zahtevnosti pouka.

Ne glede na te nove in zelo pomembne pridobitve oziroma spremembe v šolstvu na območju današnje občine Velenje pa lahko rečemo, da je bil tisti glavni sunek pri uveljavitvi šolstva v dolini narejen v času, ki je bil predmet tega sestavka. Ko pregledujemo preteklost šolstva v naši občini lahko le občudujemo pionirje, ki so utrjevali pot, da je tudi pri nas dobilo šolstvo tisto veljavo, ki mu pripada. Še več, statusni položaj učitelja je bil v zadnjem obdobju Avstro-Ogrske monarhije mnogo višji kot danes. Biti učitelj je pomenilo bistveno več, kot to pomeni danes.

KONEC

PRIPRAVIL:
Tone Ravnikar

IZ DELEGATSKE PISARNE • IZ DELEGATSKE PISARNE • IZ DELE

Delegatska vprašanja — pobude — odgovori

O PODRUŽNIČNIH ŠOLAH

Matjaž Natek, delegat v družbenopolitičnem zboru občinske skupščine Velenje, je predlagal, da se čimprej uvrsti na dnevni red zborov skupščine občine vprašanje osnovnega šolstva. Opozoril je, da so v občini osnovne šole s šestimi do dvanaestimi učenci, kar je z ekonomskega vidika nesprejemljivo.

Odgovor je pripravil Občinski sekretariat za družbene dejavnosti.

V občini Velenje je deset podružničnih šol: Pesje, Bele vode, Ravne, Paka, Šentilj, Topolšica, Zavodnje, Cirkovce, Plešivec in Škale. V letu 1974 je bila ukinjena podružnična šola Skorno, učenci pa prešolani v Šmartno ob Paki in Šoštanj. Vse podružnične šole so bile svojčas samostojne šole, kot eno ali dvorazredne ali pa popolne osemletke. Pouk je bil kombiniran z dvema, tremi ali celo več razredi. Sedaj so na podružnicah le največ prvi štirje razredi v kombinaciji po dva ali kot samostojni oddelki. Število učencev na podružnicah varira in upada. Štiri razrede razredne stopnje imajo šole v Pesju, Šentilju, Topolšici in Škalah, dočim so v Ravnah, Paki in Pleševu kombinacije prvih in drugih ter tretjih in četrth razredov; v Belih vodah in Zavodnjah po en odderek kombinacije drugega in tretjega razreda oziroma tretjega in četrtega, v Cirkovcih pa je zdajle samo četrtni razred s štirimi učenci. Omeniti velja, da je v Belih vodah in Cirkovcih vpis šolskih novincev samo vsako drugo leto.

V zaoststrenih ekonomskih razmerah je bilo že večkrat izpostavljen vprašanje orga-

nizacije dela na podružničnih šolah zaradi velikih stroškov pouka na učenca oziroma na odderek. Veliko težavo predstavlja tudi investicijsko vzdrževanje šolskih zgradb.

Podatki iz analize porabe sredstev v Vzgojnoizobraževalnem zavodu Velenje za leto 1988 in 1989 kažejo, da je na podružničnih šolah povprečno 6,17 odstotkov vseh učencev v velenjski občini, v stroških delovanja vseh šol pa so podružnice udeležene z okoli 8,3 odstotki. Tako je povprečna cena na učenca v podružnicah za okoli 37,2 odstotka večja kot v poprečju na centralnih šolah. Na teh se je cena na učenca v letu 1989 gibala med 3.564 dinarji na šoli Anton Aškerc in najvišjo 5.195 dinarjev na šoli bratov Letonje. Stroški na učenca na šoli s prilagojenim programom (posebna osnovna šola) pa znašajo 13.894 dinarjev. Na podružnicah se je cena na učenca gibala med 3.746 dinarjev v Pesju, do 10.027 v Paki in 14.117 dinarjev v Belih vodah. V prvih šestih mesecih lani pa so se cene na učenca na podružničnih šolah gibale med 7.436 dinarjev v Pesju, do 26.612 v Belih vodah in 33.419 v Cirkovcih.

Podružnične šole v vaseh imajo poseben status, saj naj bi poleg vzgojnoizobraževalnega poslanstva predstavljale tudi širše kulturno, športno ter družabno življenje in zaletje ter središče vsega dogajanja. Zato so bile med krajani tendence po ohranjanju teh šol precejšnje. Po zakonu so te šole močno zaščitene in krajevnim skupnostim prepuščene precejšnje pristojnosti. Spodnja meja je šestnajst učencev, vendar je pri tem normativu vedno velika mera tolerance. Z ukinjanjem se nihče ne izpostavlja in se šole ohranjajo čim dalj je mogoče, zlasti se zavoljo tega, ker želijo domačini s tem mladino navezati na domači kraj in zemljo, večkrat pa so bili obljubljeni za posamezne kraje tudi razvojni in zazidalni načrti, ki so obetali povečano populacijo.

Variantna ukinjanja nekaterih podružnic z zelo malim številom učencev je po svoje dokaj racionalna in bi bil strošek prevoza učencev z že obstoječim šolskim avtobusom minimalen; ostal pa bi strošek vzdrževanja šolskih zgradb (vsaj začasno). Vprašanje pa je, kaj bi izgubili krajan in kraji začasno ali zmeraj, če bi te šole zaklenili.

ALI SO PRIDOBLJENA SOGLASJA?

Martin E Budna, delegat v družbenopolitičnem zboru občinske skupščine Velenje, je vprašal, če je investitor, ki je z obeh strani zagradil železniški predor v krajevni skupnosti Paka, pridobil vsa potrebna soglasja. Če teh ni dobil, kaj so doslej naredili inšpekcijski organi?

Na levem bregu Pake v Šaleku nekdo gradi novo zgradbo. Očitno namerava gradnjo prikriti, da bi jo obravnavali kot prizidek, čeprav to ni. Ker delegat ve, da to področje ni zazidalno urejeno, ga zanima, kdaj je (če je) izdal soglasje za gradnjo in kaj so doslej storili inšpekcijski organi?

Odgovor je pripravila Občinska uprava za varstvo okolja in urejanje prostora.

Železniški predor v krajevni skupnosti Paka je z obeh strani zagradil investitor Srečo Šuštaršič, Rudarska 2, Velenje, z namenom, da bi v predoru gojil šampinjone. Urbanistična inšpekcija je ugotovila, da je investitor pridobil:

— soglasje ŽG Ljubljana, ki je upravljalec omenjenega objekta;

— soglasje Cestnega podjetja Celje je za cestni priključek.

Investitor pa ni priglasi gradbenih del pri pristojnem občinskem upravnem organu, zato si so z odločbo dela ustavili. Večendar pa je investitor takoj zaprosil za ustrezno dovoljenje.

Glede gradnje na levem bregu reke Pake je urbanistična inšpekcija ugotovila, da gre za objekt, pri katerem je bil opravljen inšpekcijski pregled po uradni dolžnosti že 11. 10. 1990. Ugotovili so,

da je investitor Gegić Kolja iz Šaleka 74 dobil lokacijsko dovoljenje za rekonstrukcijo obstoječe stanovanjske hiše in gradnjo prizidka gostinskega lokala, ki ga je izdal Občinski komite za planiranje, gospodarstvo in varstvo okolja na osnovi zazidalnega načrta III individualne grad-

nje — P 190. Če je bil kršen materialni predpis kot trdi delegat Martin Budna, moramo pojasniti, da urbanistična inšpekcija nima pristojnosti za ugotavljanje zakonitosti akta, ki ga je izdal za to pristojni občinski upravni organ.

INSTOR

Prodajalna AURA, Šalek 90, Velenje vam nudi vse za BOGOSLUŽNA OPRAVILA v cerkvi (vse za krst...) in družinskem krogu. Razne kipe, hišno kapelico, veliko izbiro sveč ter drugih daril...

Dragi potrošniki! Prodajalna AURA je zaradi vas, spoznajte nas. Tel.: 850-287.

Božična maša

Mešani pevski zbor Gorenje in simfonični orkester glaglasbene šole Fran Korun Koželjski Velenje stata prijetno presenetila tiste obiskovalce, ki so se 22. in 23. decembra zbrali na njunem skupnem koncertu. Božična maša Jakuba Jarmara Ryba za soliste, zbor in orkester ter solisti C Olga Gracelj, Dragica Kovačič, Jože Koves in Jaka Jeraš so resnično navdušili in ogreli d lani poslušalcev. Tudi zaključni »Ave Verum« je bil prava poslastica.

Največje plačilo, ki ga lahko dobi pevec amater, je pohvala oziroma navdušenje obiskovalcev v dvorani. Zadovoljstva ti ob koncu na obeh koncertih niso skrivali, zato slednjega ne manjka tudi vsem izvajalcem. Takšnega načina muziciranja si vsi, ki so sodelovali pri izvedbi koncerta, še žele tudi v prihodnje.

S. M.

ZELENI DIREKT

Plinifikacija

ZELENI VELENJA smo na lanskem zadnjem zasedanju velenjske skupščine postavili sedem delegatskih vprašanj v zvezi z dokumentom, ki ga je še v prejšnji sestavi izdal sekretariat za javne gospodarske dejavnosti SO Velenje in ki nosi naslov: **PLINIFIKACIJA, INVESTICIJSKA PONUDBA — INFORMACIJA**. Krajan vaških KS, so gotovo s to ponudbo seznanjeni, saj je bila izdana 28. 9. 1991, zato je na tem mestu ne bomo podrobno analizirali. Povejmo le to, da je razen navedb o potrebnem denarju, v njej kar precej nejasnosti. Pa še predračunska vrednost je označena z zvezo »aproximativni izračun«, kar pomeni, da je ta izračun narejen le približno.

Vprašanja, ki smo jih ZELENI VELENJA naslovili na SO Velenje so sledeča:

1. Kdo so člani glavnega medobčinskega gradbenega odbora za izvedbo plinifikacije, kdo jih je imenoval in kot kakšna pravna oseba je ta odbor registriran (podjetje, društvo, stranka, ...)?

2. V katerih KS so že imenovani krajevni gradbeni odbori za plinifikacijo, kdo jih je imenoval (sklepi!) in kdo so njihovi člani?

3. Na čigavem žiro računju se bodo zbirala sredstva krajanov za izgradnjo plinovoda in ali se ta sredstva že zbirajo?

4. Kdo bo ustanovil v ponudbi navedeno »občinsko javno podjetje, kot mešano družbo« za distribucijo plina?

5. Ali je po zakonodaji, ki je veljala 28. 9. 1990 možno ustanoviti »občinsko javno podjetje, kot mešano družbo«?

6. Kdo in kdaj je imenoval in kdo so člani »Investicijske skupine SO Velenje, DO VEKOS, KS«, ki so predlagatelj investicijske ponudbe?

7. Ali bo preko območja Občine Velenje potekal še eden magistralni plinovod in zakaj predlagatelj investicijske ponudbe ne upošteva že obstoječega?

Poleg tega smo postavili še naslednje delegatske pobude:

Na podlagi 121. in 123. člena Statuta SO Velenje in na podlagi 30., 31. in 33. člena Poslovnika SO Velenje delegati ZELENH VELENJA v SO Velenje dajemo pobudo, da vodstvo SO Velenje v roku 30 dni pripravi ustrezno gradivo in uvrsti na zasedanje vseh treh zborov SO Velenje naslednjo točko:

VPLIV PLINIFIKACIJE V OBČINI VELENJE NA RAZVOJ ŠALEŠKE DOLINE

Namen vprašanj in pobude je predvsem ta, da dolgoročno izjemno pomembno strateško vprašanje za razvoj Šaleške doline, obravnava SO Velenje, kot najvišji zakonodajni organ te družbenopolitične skupnosti. Ob tem, da od ljudstva izvoljeni poslanci odgovorno proučijo to temo, je po našem mnenju potrebno, da skupščina jamči za sredstva, ki jih bodo posamezniki vložili v plinifikacijo, dokler ta ne bo zaključena. V vaških KS imajo namreč izjemno slabe izkušnje pri zadnji širitvi telefonskega omrežja v teh KS. V tem primeru so posamezniki, ki so se vklopili v ta projekt ostali razbiti celo po posameznih zaselkih, ne zgolj po KS, PTT jih vleče za nos, iz njihovih žepov pa denar, medtem ko SO Velenje stoji »nevedna« ob strani, kot da se to dogaja na nekem drugem planetu, ne pa tukaj in zdaj! To se pri plinifikaciji ne sme ponoviti! Po našem mnenju je sedanja finančna ponudba za plinifikacijo preveč zamegljena in iz tega izhajajo gornja vprašanja ter zahteve po zanesljivih garancijah za individualne investitorje.

ZELENI Velenja zavračamo možnost pridobivanja denarja s krajevnimi samoprispevki. V prečiščenju, da gre za občinski prostor, v primeru plinifikacije zahtevamo, da se pri tem s svojimi proračunskimi sredstvi vključi občina, ne zgolj krajevne skup-

nosti. Če se izkaže, da je plin vsaj kar se tiče ekološke neoprečnosti dejansko idealna rešitev vseh težav, ki jih povzroča onesnaženo ozračje, **podpiramo da se uvede občinski ekološki dinar in se ta sredstva namenijo za izgradnjo plinovoda**. Nobene potrebe ne vidimo za kakeršnokoli uvajanja t.i. samoprispevka, ampak vidimo upravičenost uvedbe ekološkega davka za vse prebivalce občine Velenje, ne zgolj za tiste KS, ki bi bile »plinificirane«, v kolikor do realizacije projekta res pride.

Ko uvajamo plinsko tehnologijo v Šaleško dolino pa se ne moremo izogniti še dvema pomembnima vprašanjem, ki opravičujeta trditve, da gre v primeru uvajanja plina k nam, za dolgoročne razvojne probleme. Na kratko pravimo ZELENI VELENJA temu: **plinifikacija in TEŠ ter plinifikacija in RLV!** To je pomembno ob spoznanju, da

energetiki na nivoju republike ponujajo nov scenarij sanacije termoelektričnih objektov v Sloveniji. V končni fazi lahko ta scenarij pahne TEŠ med nepomembne proizvajalce elektrike v republiko, s tem pa bi bila Šaleška dolina odrinjena na obrobje, kot so danes na primer Kozjansko, Haloze, ali Goričko. To lahko pomeni tudi zmanjšanje sedanjega načina eksploatacije premogovih zalog v Šaleški dolini. Zato je treba razviti možnosti takšne porabe premoga, ki bi bila kompatibilna s plinom. V tem primeru bi z obstoječimi zalogami premoga zagotavljali državi Sloveniji strateško pomembne rezerve energije za precej daljše obdobje, kot je predvideno s sedanjimi letnimi količinami izkopavanja premoga. Za tekoče obratovanje TEŠ pa bi maksimalno izrabljali plin.

Ves ta spekter odprtih vprašanj okoli plinifikacije je po našem mnenju zadosten razlog, da pride ta tema na dnevni red skupščine. Poleg tega smo s celotno pobudo seznanili tudi vse KS z nasvetom, da naj se do teh vprašanj opredelijo na zborih krajanov. Delegate zbora KS pa smo pozvali, da našo zahtevo po obravnavi te teme v skupščini podprejo.

Peter Rezman

Iz muzeja Velenje

Zgodilo se je ...

17. JANUARJA
Leta 1968

Verjetno najpomembnejši dogodek, ki se je zgodil na dan pred trindvajsetimi leti je bil kviz z naslovom »(Ne)znana Talija«, ki je pred ekrane privabil praktično celo Velenje. Zaradi velike medijske privlačnosti tega dogodka bomo navedli daljši odlomek iz zmagovalnega komentarja, ki ga je objavil Šaleški rudar 2/IV na naslovni strani:

»V televizijskem programu so napisali, da bo ... odložilno predvsem znanje, morda pa tudi srečno naključje«. Za trojko iz Velenja, ki je nastopala v sredo 17. januarja v televizijski quiz oddaji lahko zagotovo trdimo, da je odločalo le znanje.

Ne pretiravamo s trditvijo, da v sredo zvečer skoraj ni bilo Velenjčana, ki ne bi sedel poleg televizorja in spremljal velenjsko trojko. Predstavniki Jesenic in Velenja so namreč to pot odgovarjali o pomembnejših podatkih o nesmrtnem dramatik Williamu Shakespearu. In kot smo bili priča srečnemu zaključku oddaje so Velenjčani krepko premagali svoje nasprotnike iz Jesenic.

Predstavniki velenjske »Svobode«, to so bili prof. Marinka Zupanc, Mira Preložnik in Vinko Šmajš, so svojemu društvu priborili beri v znesku 7.400 dinarjev.

Seveda pa to ni bil edini dogodek, ki je obeležil dogajanje tega dne v letu 1968. V Šaleškem rudarju 1/IV je namreč izšel tudi članek z naslovom »Vsako poldrugo minuto nov pralni stroj«, v katerem najdemo zelo zanimive podatke tovarni gospodinjke opreme Gorenje, ki je bila ravno v teh letih v svojem največjem vzponu. Tako so zapisali, da so v preteklem letu izdelali 20.000 pralnih strojev in čeprav so pravzaprav šele začeli s proizvodnjo pralnih strojev, je značilno za takratno filozofijo Gorenja, da so bili nezadovoljni s proizvodnjo in so si za novo leto postavili bistveno višje cilje. Še večja zanimivost in tudi aktualni ocirek pa je prodajna akcija, ki so jo začeli v Gorenju in je nosila slogan »S prazno denarnico po pralni stroj«. Vsakršna podobnost s stanjem potrošniškega žepa danes je, seveda, zgolj naključna.

Zadnja novica, ki se je bomo v tej rubriki spomnili pa se nanaša na otvoritev Doma družbenih organizacij v Škalah, ki so jo pripravljali za leto 1968. Na ta dan pa je izšel članek v Šaleškem rudarju, ki priča o tem, kako težko in z mnogo volje ter truda so ga škalcani gradili:

»... Dom družbenih organizacij v Škalah, ki je bil namenjen za gasilski dom, gradijo v Škalah že več kot 10 let. O tej gradnji Škalčani razpravljajo skoraj na vsakem sestanku.

Velik napredek je bil dosežen leta 1966 in 1967, ko so vse družbene organizacije v Škalah prispevale za gradnjo skupaj blizu 4 tisoč novih dinarjev. S prispevkom občinskega odbora SZDL, ki je dal 3 tisoč novih dinarjev in krajevne skupnosti, ki je prispevala 7 tisoč novih dinarjev so imeli na razpolago 14.000 novih dinarjev... Dom je pravzaprav dograjen. Potrebna bi bila še samo notranja ureditev — pod, stopnišče, oder, soba in oprema. Zato je krajevni odbor SZDL mnenja, da bi vse družbene organizacije v Škalah s skupno akcijo zbrale dovolj denarja in s prostovoljnim delom dovolj delovne sile, da bi letos dom izročili svojemu namenu.

Da bi otvoritev doma družbenih organizacij lahko primer-no proslavili so sklenili predlagati občinski skupščini, da bi bila letošnja proslava občinskega praznika v Škalah. V tem primeru bi družbene organizacije storile vse, kar je v njihovi moči, da bi do praznika bil dom pripravljen za otvoritev.

Do tega je tudi prišlo in 8. oktobra 1968 je pred novo odprtim domom govoril takratni velenjski župan, Peter Krapež. Članek pa se nam je zdel pomemben tudi zato, ker znova priča o ozredni žilavosti Škalčanov, ki so čeprav usoda kraju ni bila naklonjena vedno našli dovolj moči in trme, da so vedno znova in na novo gradili svoje Škale.

Tone Ravnikar

Zakaj so industrijski odpadki izpuščeni iz vseh ekoloških programov občine Velenje?

Smo preneumni ali prebogati?

V razvitih evropskih državah so s posebnimi študijami in raziskavami že zdavnaj ugotovili, da prispevajo gospodinjstva k onesnaževanju okolja kar 20 odstotkov.

Mi capljamo za razvitimi državami na vseh področjih. Tudi na tem. Odpadkov ne znamo uporabiti, z njimi samo onesnažujemo naše okolje, ki je z razno navlako že močno nasičeno.

Ozrmo se po bolj razvitih, pa tudi bogatejših od nas. Bogati so tudi zato, ker znajo varčevati, ker ne zavržejo ničesar, kar je še mogoče uporabiti.

Prav zato organizirano zbirajo odpadni material in sekundarne surovine in jih vračajo industriji. Učinek je dvojen: narave ne obremenjujejo z odpadki, ti dobijo s predelavo ponovno uporabno vrednost.

KAKO RAVNAJO BOGATEJŠI OD NAS?

Poglejmo si primere iz Nemčije, kjer so na področju zbiranja in predelave industrijskih odpadkov že silno daleč. Tam vse odpadke sortirajo že v gospodinjstvih. Za odvoz smeti plačujejo simbolične zneske. Odvozniki smeti pa dostavijo brezplačno plastične posode, kamor (ločeno) oddajajo smeti. Pravilno odlaganje smeti nadzoruje komunalni inšpektorji, ki vsem, ki jih napačno odložijo zaračunajo prekršek. Kazen je dokaj visoka, okoli 50 DEM je treba odšteti in to takoj! Nemci organizirano zbi-

rajo odpadni papir: posebej zlagajo embalažo, časopisni in revijalni papir, lepenko. Za steklo so posebne posode, prav tako za kovine, gumo, mehko in trdo plastiko. Odvažajo pa tudi biološke odpadke, razen lastnikom individualnih stanovanjskih hiš, ki morajo imeti v te namene ustrezne prostore na svojih vrtih oziroma zelenicah.

OGROMNI PRIHRANKI

Ob vsem naštetem bi težko odgovorili na vprašanje, kaj je pri omenjenem načinu zbiranja in predelave odpadkov pomembnejše: preprečevanje onesnaževanja narave ali pa prihranek pri porabi energije.

Poglejmo si nekaj primerov!

Pri predelavi odpadnega in starega železa se v primerjavi s pridobivanjem železa iz železove rude samo pri eni toni pridobljenega železa prihrani 65 odstotkov energije. Pri predelavi odpadnega svinca je podobno, prav tako tudi pri papirju. Še posebej je prihranek velik pri predelavi bakra, kjer porabimo le 85 odstotkov energije, ki jo vložimo v njegovo pridobivanje, pri aluminiju pa je prihranek celo 92 odstoten.

Zanimive so tudi tele primerjave!

Za tono železa potrebujemo 3 tone železove rude, za tono aluminija 8 ton, za tono svinca 125 ton in za tono bakra kar 200 ton rude. Vse to je dovolj velik dokaz, da se zbiranje odpadnih surovin zelo splača.

Podjetni Anton Letnik iz Lenarta od katerega bi se lahko Velenjčani veliko naučili.

Seveda pa je res tudi, da mora biti zbiranje dobro organizirano in da je treba ljudem že v zgodni mladosti privzgojiti potrebo takšnega varčevanja.

Prihranek ogromnih količin rud, ki jih bodo naši zanamci nujno potrebovali, pa ni edina prednost. Pri predelavi odpadnih kovin se močno zmanjša tudi ekološka obremenitev narave. Zrak s takšno predelavo obremenjujemo manj kar za 86, vodo pa za 76 odstotkov.

ZA PRIDOBIVANJE ŽELEZA UPORABLJAJO V RAZVITEM SVETU 50 Odstotkov ŽELEZOVE RUDE IN 50 Odstotkov STAREGA ŽELEZA, PRI NAS PA JE TO RAZMERJE 70:30, ŽAL SEVEDA V KORIST ŽELEZOVE RUDE.

Ljudje v bogatejših državah so na vseh področjih bolj varčni. Japonci denimo koristno uporabijo 48 odstotkov,

Švedi 47, Avstrijci 36, Jugoslovani pa le 33 odstotkov odpadnega papirja. Še veliko slabši smo pri zbiranju ostalih sekundarnih surovin.

ANTON LETNIK IZ LENARTA PA JE ZAČEL DRUGAČE

A povsod vendar ni tako, kot smo opisali. Tudi pri nas se premika. Opisali bomo primer iz Lenarta v Slovenjskih Goricah. Zasebnik Anton Letnik je začel pred enim letom v sodelovanju z avstrijskim partnerjem Rothom zbirati in odvažati selektivno zbrane odpadne surovine. Najprej so sortirali samo odpadni papir in ostale odpadke, zdaj pa ločujejo časopisni in ostali papir, belo in barvno steklo, biološke odpadke. Spremenili so tudi način plačevanja odzova smeti. Občani ga ne plačujejo tako kot smo navajeni, glede na površino stanovanja, ampak glede na volumen »ostalih odpadkov« torej tistih, ki jih v nadaljnji predelavi ni mogoče uporabiti ali pa jih občani iz kakršnega koli razloga niso sortirali.

Za leto 1991 so se še posebej dobro organizirali. Vsakemu gospodinjstvu dostavljajo brezplačno pet plastičnih smetnjakov. Odpadke, ki jih ni mogoče uporabiti, takojmenovane ostale odpadke odvažajo še naprej na občinsko deponijo, ki se ji je življenjska doba zaradi mnogo manjšega odlaganja na njej, povečala za nekaj deset let. Vse surovine, ki jih je mogoče predelati pa seveda prodajo, največ Dinosu in Surovini.

Zbiranje odpadkov je čisto preprosto. Odlagajo jih v ločene plastične posode.

5000 OBČANOM ODVAŽA SMETI Z ENIM KAMIONOM IN 2. DELAVCEMA

Na takšen način odvažajo Anton Letnik gospodinjstve odpadke približno 5000 občanom Lenarta v Slovenjskih Goricah, celotno delo pa opravi z dvema delavcema in enim kamionom.

V zimskem času so urejali tudi deponijo za biološke odpadke — humusarno, kjer bodo pridobivali dragocen in visoko vrednostni humus, ki ga bodo seveda prodajali.

Vse tole smo zapisali seveda z namenom, da se najde tudi v našem okolju kdo, ki bo posnemal zbiranje sekundarnih surovin drugod po svetu,

ali pa kar podjetnika Antona Letnika iz Lenarta. Velenjčani imamo za to več razlogov. Glede na to, da smo večinoma priključeni na toplovodno omrežje namreč pri nas tako imenovanih »drugih odpadkov« med katere sodi pravzaprav izključno pepel (tako je v LENARTU) sploh ne bi bilo in bi bilo torej odvažanje odpadkov, če bi jih selekcionirali skorajda ali pa kar v celoti brezplačno.

Preveč bi bilo, če bi pričakovali, da se bo tako organiziral Vekos. Časa za to je imel več kot dovolj. Najti se mora kakšen podjetni zasebnik, družba pa mora poskrbeti, da bo aktivnosti kar najlažje in najhitreje izpeljal.

LOJZE OJSTERŠEK

KS ŠOŠTANJ

Vztrajno do nove podobe

Preteklo leto je bilo za Šoštanjane uspešno. Naredili so vse, kar so s planom predvideli, pa še celo nekaj več. Pomagali so pri delu vseh društev, ki jih je v kraju kar enaindvajset in na katera so zelo ponosni.

Se vedno pa se čutijo odrinjene. To skušajo že nekaj časa dopovedati občinskemu vodstvu, a po besedah predsednika sveta krajevnih skupnosti Matjaža Natka, niso najbolj uspešni. V zadnjem času je bilo to tudi težko, saj so se v preteklem letu izmenjale kar tri občinske vlade, vsaka je sicer kaj obljubila, a prej odšla, predno bi to tudi uresničila.

In kaj je pravzaprav tisto, kar je v tem trenutku za Šoštanj najpomembnejše?

»Obnova mestnega jedra,« pravi Matjaž Natek in zadovoljen doda, da tu delo kljub

zapletom dobro napreduje pod nadzorstvom arhitektov Marka in Edija Vučine. Njun načrt je bil na zboru krajanov soglasno sprejet in daje upanje, da bo središče mesta ponovno drugače zadihalo. Kje pa so ovire?

Pred novim letom je vodstvo krajevnih skupnosti dobilo dopis Tovarne usnja, da ta ne dovoljuje uresničitve revitalizacije na njenem območju, kjer naj bi nekaj dotrajanih zgradb porušili in med drugim uredili parkirišče. Zato se zatika tudi z gradnjo ceste proti Penku. To pa ni edina težava. Vodstvo krajevnih skupnosti se je pred novoletnimi prazniki sestalo s predstavniki občinske skupščine in Vekosa. V Šoštanju je namreč treba postaviti ustreznejšo prometno signalizacijo, več kot nujno pa bo treba razrešiti problem železniške-

ga prehoda pri osnovni šoli Karla Destovnika-Kajuha. Pred njim stojijo vozila, med njimi pa tudi rešilci, ki vozijo težko bolne bolnike v bolnišnico Topolšica, silno dolgo. O tem prehodu se govori in piše že vrsto let, le učinkov ni nobenih.

Šoštanjčani so sicer vztrajni ljudje, a v tem in v primeru podiranja dveh starih hiš v središču kraja, že počasi obupujejo. Gre za Žmavčovo in Totrovo hišo v katerih so bivalni pogoji nevarni. Že dve leti prosijo odgovorne (o tem smo že pisali), da bi hiši odstranili. S tem bi pridobili preproste prostore za parkirišča in zelenice.

A je vse bob ob steno tako za Veplas kot za stanovanjsko podjetje, ki sta lastnika hiš. Edino upanje je Šoštanjčanom nova vlada, ki bo

morda pokazala več poslušnosti in dregniti lastnika, da bosta odstranili neustrezna objekta.

Zadnja leta so si Šoštanjčani tudi močno prizadevali, da bi razrešili problem onesnaževanja iz Tovarne usnja. Predstavniki te tovarne so pričeli ukrepati in tudi vodstvo krajevnih skupnosti večkrat povabili na pogovor ter jim pokazali, kako napreduje gradnja ekoloških naprav. Seznanili so jih tudi s problemi, ki jih imajo, ker bazeni za odpadne vode niso bili kvalitetno izdelani. Napake bo seveda treba odpraviti, dotlej pa bodo še težave, saj odteče dnevno tudi do 80 kubičnih metrov odplak v Pako. Problem saj, ki so prašile bližnjo okolico pa so le uspešno razrešili.

BORIS ZAKOŠEK

Cerkve v naši občini

Dobro vzdrževane

V zidovih ohranjena kulturna dediščina, ki ji takšni in drugačni časi niso prišli »do živnega«, kaže najlepši obraz v cerkvah. Zakaj? Ker so te pač imele nekoga, ki jih je vzdrževal, nenazadnje pa tudi zaradi tega, ker so te objekte verniki uporabljali za svoja zbiranja, svetišča.

Levi delež za te dobro vzdrževane kulturno-zgodovinske objekte imajo zagotovo verniki. Brez greha pa lahko zapišemo, da tudi nekateri duhovniki.

Jože Pribožič, dekan Dekanije Šaleška dolina, o stanju cerkva v naši občini ter o možnostih v zvezi z njimi razmišlja takole: »Vzdrževani cerkveni objekti so dokaz, da je naša občina občina, kjer je življenjska raven prebivalcev na zavidljivi ravni, in kjer imajo ti svoj odnos do teh vprašanj. Kljub drugačnemu gledanju na to področje, kljub spremenjenim razmeram na političnem obzorju težko verjamem, da bomo v prihodnjih 10 letih tako vzdrževali, obnovili ali celo zgradili toliko cerkva kot smo v zadnjih 10, 20 letih. Tudi tu bodo razmere na finančnem področju naredile svoje. Če bo odlej za te namene primaknila kaj denarja tudi družba, bo prinesel čas. Po mojem bo njen vložek za te namene upravičen, če bodo cerkve kot kulturno zgodovinski spomeniki dobile ob sedanjem še kakšnem drug poudarek.«

(tp)

Študentski vogal

Dragi študentje! Po dolgem času ŠSK zopet organizira tradicionalen turnir v taroku. Vse ljubitelja tega lepega in zelo študentskega športa vabimo v soboto, 19. januarja, ob 19. uri v študentski Plac, da se preizkusijo v taisti igri. Nagrade bodo lepe.

• • •

Študentke, študentje! Se hočete zastoj naučiti plesati? To možnost vam nudi vaš ŠSK! Kje? V mali dvorani kulturnega doma boste spoznali uporabne plese po vaših potrebah. Dobimo se v soboto, 19. januarja, ob 17. uri. Kje drugje kot v Placu, od koder nas loči do male dvorane le 33 korakov v taktu sambe, in kamor bomo po naporom tečaju šli seveda po želji kakšno reč. Prinesite s seboj nekaj v smislu plesnih čevljev. Veljajo tudi adidaske, pumarke, top-tenke... Vabljeni!

Turistično društvo Šoštanj

Programsko volilna konferenca

Turistično društvo Šoštanj je sodilo dolga leta med najprizadenejša društva na tem področju v občini. Najbrž delež dolgoletne predsednice društva Milojke Plamberger pri tem ni bil prav majhen.

Jutri (v petek) se bodo člani omenjenega društva zbrali na programsko-volilni konferenci. Torej, na njej ne bodo le pregledali opravljenega dela, sprejemali načrt za prihodnje, ampak volili tudi novo vodstvo. Kako uspešno bo slednje v naslednjem letu, dveh, pa bo pokazal čas.

Letno programsko skupščino bodo pripravili v Kajuho-vem domu v Šoštanju, začeli pa jo bodo ob 17. uri.

(tp)

Bo velenjska občina bogatejša za tri cerkve?

Po nekaterih napovedih sodeč, bo naša občina v prihodnjih nekaj letih bogatejša za tri cerkvene objekte.

Tako naj bi že letos začeli gradnjo malo večje kapele na meji med našo in slovenjegraško občino na Slemenu — zanj imajo na sedežu dekanije Šaleška dolina že vse potrebne projekte in dokumente, pa v Podkrajju, nenazadnje pa naj bi novo cerkev zgradili še v mestu Velenje. Lokacija za slednjo je prostor pod vilo Herberstein.

(tp)

MOJ SADNI VRT 15

Biološko pridelovanje sadja

V prejšnjem članku sem vam opisal moderno pridelovanje jabolk na integralen ali integriran način. Marsikdo se bo z mano strinjal, da je prav, da nekaj misli strne tudi o pridelovanju na povsem naraven način ali o biološkem pridelovanju sadja, saj nam je morda ta nekoliko bolj znan. Bolj ali manj ga uporablja večina izmed nas, če že ne v sadnem, pa zelenjavnem vrtu.

Tudi, če se odločimo za tovrstno pridelovanje sadja, je treba poznati določene zakonitosti brez katerih ne gre. Pridelki so približno enaki kot pri intenzivnem pridelovanju na industrijski način. Marsikdaj pa so skromnejši, največkrat zaradi nepravilne uporabe biološke tehnike. Biološki pridelovalci so kot pionirji na tem področju največkrat

prepuščeni sami sebi, ne da bi imeli na voljo uveljavljeno tehnologijo. Druga težava je ta, da jim ne zadošča splošni napotki, ampak mora biti metoda prilagojena krajevnim razmeram, to pa zahteva od pridelovalca bistrost in smisel za izostren opažanje. Kljub temu trdijo nekateri strokovnjaki, da so pridelki obilni, kadar je biološka tehnika pravilno uporabljena, pogosto pa tudi večji kot pri kemični pridelavi, celo tedaj, kadar ta temelji na sodobni tehniki.

Velika težava je izbira pravih sort in podlag, saj je do sedaj moderno sadjarstvo izbiralo samo najboljše in najlepše sorte po izgledu, barvi, okusu in hitrem prvem pridelku, zanemarilo pa je odporne sorte proti raznim boleznim in škodljivcem. Spet je težava v

tem, da sorte, ki so odpornejše, naš trg ne sprejema. Pri tem pa je pomembno še eno dejstvo — biološko pridelovanje zahteva veliko več ročnega dela, kar seveda ni dražje, je pa zamudnejše. Namesto anorganskih gnojil uporabljamo izključno organska, kompost in dobro preperel hlevski gnoj.

Velikokrat sem že omenil, da modernega sadjarstva ne moremo imeti brez učinkovitega varstva. To je nujno tudi pri biološkem sadjarstvu, s to razliko, da bolezni in škodljivce odstranjujemo oziroma preprečujemo na biološki način.

V sadjarstvu je najnevarnejša bolezen škrlup, pepelasta plesen in breskova kodravost. Od škodljivcev je najhujši jabolčni zavijač ter

rdeči pajek. Proti škrlupu se je moč boriti predvsem z odbranimi sortami in povečanim humusom v tleh (do 2 % in več) ter s kompostom narejenim iz okuženega listja, ki preperi in deluje potem zaviralno na razvoj te bolezni. Najtežje je obvladovati pepelasto plesen, zato raje ne sadimo takšnih sort, ki niso odporne proti tej bolezni (Jonathan, Beličnik...). Proti jabolčnemu zavijaču pa uporabljamo razne repelente ali odvračala, ter tako preprečimo odlaganje jajčec na plodove. Lahko uporabljamo tudi mehanska sredstva, kakršno je lovljenje z lovilnimi pasovi. Za rdečega pajka pa so pomembni predatorji in koristne žuželke ter ptice (senička).

Zelo važno je, kakšno sadno drevje sadimo, kako ga sadimo, kje ga sadimo, kakšen sadilni sistem izberemo in kakšno vzgojo bomo imeli. O tem pa prihodnjič.

Matjaž Jenšterle

Društvo multiple-skleroze

Štewilo obolelih narašča

Društvo multiple-skleroze Slovenije šteje preko osemsto članov, kki bolujejo za eno najtežje ozdravljivih bolezni, pravzaprav neozdravljivih, ki prizadene celoten organizem. Bolezen povzroči težko invalidnost, ki se kaže v vse težji gibljivosti, včasih pride tudi do popolne neaktivnosti, do okvar vida, sluha, govora... Iz podatkov o zdravstvenem stanju članstva tega društva se da razbrati, da je kar dve tretjini članov odvisnih ali delno ali popolnoma od tuje pomoči.

Cilji, ki so jih začrtali na ustanovnem sestanku društva multiple-skleroze Slovenije so še vedno v ospredju: prizadevanje o si v izvajanju tistih socialnih programov, ki jim

Doroteja Kunst: »Bolniki so hvaležni za vsako pomoč, to pa je vsem vse težje zagotoviti.«

jih redne institucije ne nudijo, so pa nujni pri ohranjanju zdravja, pri ponovnem vključevanju bolnikov v delo in okolje. Precej članov je tudi psihično prizadetih in so zaradi nerazumevanja v družini in družbi izločeni iz normalnega družinskega okolja. Veliko je primerov družinskih tragedij.

Društvo deluje na celotnem področju Republike Slovenije, ustanovilo pa je tudi 12 podružnic, ki so regijske in medobčinske organizacije.

S tem je društvo izboljšalo svoje delovanje in približalo delo članom. Vsaka podružnica ima svoje organe, to je tri- do petčlanske odbore in poverjenike za posamezne okolišče, tudi velenjsko-koroška podružnica s sedežem v Velenju, ki šteje 58 članov.

»Program, letni, nas bo veljal okoli 94 tisoč dinarjev. Vanj

pa je všteta pomoč bolnikom na domu, zdravljenje v zdraviliščih in drugo. S prošnjo po pomoči smo se obrnili na občino, nekaj bomo zbrali s srečelovom, nekaj pa z zbiranjem denarja po domovih.

Tistim našim članom, ki so že upokojeni ali pa se bodo upokojili v kratkem, pa naj povem, da se lahko vprašanje o tem zgledajo v pisarni pokojninsko invalidskega zavarovanja, saj mi v podružnici na ta vprašanja ne znamo odgovoriti,« pravi Doroteja Kunst, predsednica velenjsko-koroške podružnice društva.

Obenem je poudarila tudi, da je povsem napačna informacija, da za zdravljenje multiple-skleroze že obstaja zdravilo. Tega zdravila, žal, še vedno ni.

B. Mugerle

POD PRHO

Nam bo nova država tudi boljša mati?

Nedelja je, 23. december, dan plebiscita. Ko stopam peš proti uro oddaljenemu volišču v Šoli v Šmihelu nad Mozirjem, da oddam svoj DA ali NE (čeprav na NE niti ne pomislim) potihlo upam, da bo Slovenija, naša nova država, za nas, ki živimo na meji med moziško in velenjsko občino, le pokazala tudi materinsko dobroto in ne le mačehovsko, kakršno nam je izkazala pred kratkim. Prebivalci našega zaselka smo kot otroci ločenih staršev — od obeh, ko gre za korist in od nikogar, ko je treba kaj pomagati. Ob zadnjih hudih poplavih, ki so prizadele celotno dolino, nam je popolnoma odneslo cesto, ki je bila naša najbližja in pozimi edina povezava z Mozirjem, kjer je med drugim tudi najbližja trgovina. Cesto smo pozimi vedno sami pluzili brez pomoči krajevne skupnosti.

Podivjani potok Ljubija je poleg ceste odnesel tudi velenjski vodovod in zraven še telefonski kabel, na katerega so bili priključeni tudi naši telefoni, ki po dveh mesecih še vedno molčijo. Nam je v tej noči, polni strahov, da nam bo odneslo hišo, na srečo ostala vsaj ta, ostali pa smo brez ceste, telefona, torej brez kakršnegakoli stika s svetom. Sami smo se po tridenem trdem delu prebili proti delu ceste za Bele vode, na odcepu Kovač—Ojsteršek, da smo dobili povezavo s precej oddaljenim Šostanjem.

V našem ljubijemskem gradu so res le štiri hiše s samo petimi prebivalci, ki so, razen enega, stari invalidsko upokojeni ljudje, ki očitno niso nikomur več potrebni. Nikomur od nas ni niti po dveh mesecih uspelo izvedeti kdaj, če sploh kdaj, bomo dobili vsaj cesto ali telefon. Organi naše oblasti pač ne vedo za stiske ljudi visoko v hribih, ki so ostali brez vsake povezave z dolino. Ali kdo pomisli na nesrečo, na to, da bi bilo potrebno poklicati zdravnika, da ne omenim osamljenosti, ki je nastala.

Ko smo pred leti dobili telefon, smo pošteno plačali vse prispevke, kot vsi drugi krajsani Šmihela, le da so nas takrat priključili na podzemni kabel Vekosa. Kdo je takrat dobil naš denar, ne vemo. Vekos ali podjetje za PTT promet Celje, ki nam je takrat telefon tudi napeljal. Sedaj nam ga noče popraviti, saj se izgovarja, da ta kabel ni njihovo osnovno sredstvo. Očitajo nam celo, da smo telefon dobili na nepošten način. Če je bilo pri tej stvari kaj nepoštenosti, je bila na njihovi strani, saj smo, kot sem že omenila, prispevke pošteno plačali, kar lahko dokažemo tudi s pogodbo. Mimogrede naj omenim še to, da, kljub temu da že dva meseca nimamo telefona, imamo doma odrezek o plačani naročnini in pogovorih po števcu, ki naj bi že dva meseca miroval. Mogoče pa je še kakšen telefon priključen na naš števec?

Še Vekosu bi radi malo popihali na dušo. Spomnili smo se našega čistega potočka Ljubija, iz katerega so z nepravilnimi posegi dobili vodo, kar lahko dokažemo, saj je bilo nasutih tri kilometre ceste čez nekoliko vodnih propustov. Niso se ozirali na mnenja izkušenih ljudi, ki tu živijo. Sedaj se jim je narava maščevala, žal tudi nam, ki tu živimo, čeprav smo pri vseh stvari še najmanj krivi. Omenjena cesta je bila ročno tlakovana po vojni z denarjem gozdarstva Nazarje, z denarjem nas vseh, ki smo kdajkoli delali v gozdarstvu ter tam pustili najlepša leta, žal tudi zdravje.

Žal gozdarstva ni več in kot kaže tudi ta cesta ni potrebna nikomur več.

Zvonka Hudobrennik
Šmihel nad Mozirjem 9

ČEZ POHORJE

Spomini na poletje v gorah

Stopili smo v novo leto in obrnili nov list v knjigi našega življenja. Dan bo o še nekaj časa krajši od noči. V teh dolgih zimskih večerih popustiti tudi naš velikokrat prenapeti vsakdanjik. Najdemo čas zase in za prijatelje in znance. Sedež za domačo mizo, ali pa ob kozarcu v domači gostilni radi obujamo spomine na vse tisto bodisi lani ali pa kdaj prej. Koliko je teh spominov, lepih in tudi takšnih katerih bi bilo najbolje potisniti nekekam v pozabo, pa to enostavno ni ni mogoče. Živeti moramo z njimi, saj so del našega življenja. Kočot dolgoletni gornik se najraje spominja svojih poti po gorskem svetu. Veliko sem jih prehodil sam ali pa v družbi znancev in prijateljev. Mogoče mi bo kdo očital, da sem dal prijatelje na zadnjem mestu. Iz preprostega razloga. Ure in dneve, katere smo preživeli skupaj v gorah hranim si še v posebno lepem spominu. Skupaj smo se dušili od vročine, ki je puhtela od razgretih skal, kolkokrat nas je močil dež, da nam je pri vsakem koraku brizgnila voda iz čevljev. Dobili smo k krvave žulje od hoje po asfaltnih cestah, katerim se na žalost nisimo mogli izogniti. Bilo pa je tudi lepih trenutkov, da vseh niti ni mogoče opisati. Ostali pa so le lepi spomini.

Že v zgodnjem otroštvu se mi je Pohorje vtisnilo v podzavest kot svet veličinskih gozdnih prostanstev z mogočnimi smrekami, ki tvorijo skoraj nepretrgani svet, v katerem se kaj lahko izgubiš. Kraj, kjer gospodarijo medvedje in volkovski. V temnih tolminih samotnih jezer domujejo povodni možje, ki potegnejo v

vodo vsakogar, ki bi si drnil vreči kamen v tolmun. Potem je bila tukaj še divja jaga, ki odhaja na svoje pogone ob jasnih nočeh, kadar je polna luna. Da se z njo ni dobro srečati, smo otročaji vedeli iz pripovedovanja starih možakarjev.

Menda je bilo v drugem ali tretjem razredu osnovne šole, ko smo se za konec šolskega leta odpravili na Pohorje. Kaj lepšega kot to. Vožnja z vlakom, velike lesene klopi v vagonih, katere je vlekl sajasta lokomotiva. Potem je bila tukaj zame neznanško široka reka Drava in peljati se prvič z vzpenjačo. Bila je menda takrat edina pri nas. Vse to so bili zame veliki dogodki, le nad samim Pohorjem sem bil kar malce razočaran. Nikjer velikega gozda s stoletnimi smrekami, o medvedih in volkovih ne duha in sluha. Še poštene mlake nismo videli kaj šele jezera. Resnici na ljubo moram povedati, da takrat skoraj nismo pomolili v pošten gozd, ali šli vsaj, do Mariborske koče. Ves ljubi dan smo se podili okrog Železničarskega doma in s svojim vrečanjem kalili mir starejšim, ki so bili tukaj na oddihu. Slab streljaj od doma je bil gozd, kamor nam je učitelj dovolil stopiti, bil pa je skrbno očiščen in ves preprečen z s peskom posutimi sprehajalnimi potmi. Tam smo se igrali med dvema ognjem ali pa se šli Nemece in partizane. Obe igri sta bili takrat sila moderni. Takšno je bilo moje prvo srečanje s Pohorjem.

Minilo je potem leto in prenekateri dan, če lahko uporabim besede iz Levstikovega Martina Krpana, da sem ga prehodil po skoraj vsej njegovi dolžini. Po-

polnoma sam, z nahrbtnikom in palico, katero sem kdo ve zakaj nosil sabo. Ko sem se vrnil domov, sem bil zadovoljen, da sem jo prehodil in se pohvalil pred drugimi. Kaj več pa takrat s te poti nisem odnesel. Bil sem mlad in vihrav planinec. V gore sem zahajal največkrat le zato, da sem se povzpel na določen vrh. Bil sem lovec na žige in značke, ki so v velikem številu krasile moj planinski klobuk. Občudovanje narave sem takrat prepuščal drugim. Nekaj pa sem takrat le spoznal. Veliko razsežnost Pohorja, ki takrat še ni bilo tako kot je danes, preprečeno s številnimi gozdni cestami. Da se takrat nisi izgubil, si moral presneto paziti na markacije, nič se ne bi čudil, če bi bil zagledal medveda.

Bilo je kar precej let pozneje. Sunkovito in dokaj glasno se ustavi kabina Pohorske vzpenjače. Dosti truda nas stane, da se zrinemo s svojimi ogromnimi na-

hrbtniki skozi naše razmere mnogo premajhna vratca. Bil je lep poletni dan, čas dopustov in počitnic. Globoko spodaj se je v dopoldanskem soncu kopal Maribor. Kmalu smo pri tabli, ki nam pove, da se tukaj pričinja 800 km dolga Slovenska planinska pot. Renata, Roman, Zvonko, Dani in jaz, vsi mladi, res da sem sam spadal med tiste, ki so mladi bolj po srcu, smo imeli skupen cilj. Pot čez Pohorje od Bolfenka pri zgornji postaji žičnice, do Slovenj Gradca. Se naužiti samotnih poti in nadihati po smoli in smrekah dišečega zraka. Pot po tem večinomam samotnem z gozdom in tratami pokrite svetlo je za marsikoga mučna in dolgočasna, drugemu pa pomeni pravo sprostitve in duševno hrano. Kaj je lepšega kot biti ure in ure sam v družbi mogočnih dreves, skozi katerih krošnje se svetlika modrina neba, na katerem kraljuje poletno sonce. Potem prideš po nekaj urah do

Biser Pohorja: Lovrenška jezera

potoka, kateremu bi mirno lahko rekel rečica, saj se čudiš veliki količini vode, ki se je zbrala skupaj na tej višini in z glasnim šumenjem hiti v dolino. Mi smo ga imenovali kar Šumik, čeprav se tako imenuje slap, ki nekaj sto metrov nižje grmi čez skale. Počasi se znebiš težkega nahrbtnika, si sezuješ čevlje, in si v hladni vodi osvežiš noge. Kakšen užitek je potem sesti za preprosto mizo, in potegniti na dan vse, kar si prinesel iz doline. Kako tekne, saj se ni treba bati, da bi se česa preveč najedel. Če imaš v steklenici kaj močnejšega od soka, lahko brez skrbi obrneš kakšen kozarec več kot običajno. Potem, ko se pošteno podložiš, si poiščeš med mladimi smrekami, ki rastejo ob potoku, primerno ležišče in se za kakšno pol urice odpraviš v sanjsko deželo. Užitek katerega je težko opisati, moraš ga doživeti. Nepozaben je tudi občutek, ko po skoraj šestih urah hoje stopiš čez prag lepo urejene koče na Pesku. V trenutku izgine vsa utrujenost. Poabljen je tudi zopna makadamska cesta, po kateri si moral krevsljati zadnji del poti.

V planinah velja pravilo, da se zgodaj vstaja, ne glede kdaj zvečer zaspiš. Če poleti dovolj zgodaj zapustiš kočjo na Pesku, ti posijejo prvi sončni žarki v hrbet, ko pri Mašin žagi prečkaš potok. Tudi nas so tam pozdravili, čeprav smo legli krepko čez polnoč. Kmalu potem, ko je za tabo del poti, kjer so markacisti pošteno padli na izpitu, stopiš na posest lovrenskih jezer. Lepota in čudo narave, vredno ogleda. Če imaš srečo, potem boš na

enem izmed jezer naletel na bujno cvetoče lokvanje.

Vsaj od znotraj lepo urejena Ribniška koča je že zdavnaj za nami, ko pridemo na Slovenjgradsko Pohorje. Marsikateremu, zlasti starejšemu planincu se stoji po starem dobrem Grmovškovevemu domu pod Veliko kopo, kjer se je zmeraj dobilo kaj toplega za pod zob. Sedanje veliko in moderno poslopje pa poleti povečini sameva in si lahko zadovoljen, če dobiš žig in si pogasiš žejo. Nič bolje, ali pa še slabše se godi sosednji Partizanki. Pozdravijo te propadajoči objekti, in skoraj vedno zaprt dom. Žalostna slika naše turistične zaletavosti! Tukaj planinec nima kaj iskati. Na žalost, tudi to je Pohorje. Preden pa zapustimo njegove obširne gozdove in travniče, nas po nekaj spustih in vzponih pozdravi kočja pod Kremžarjevim vrhom. Pravimo ji kar Kremžarica. Svetel vzgled planinstva. Tukaj se človek res počuti kot doma, za kar poskrbita tudi nadvse prijazna oskrbnika. Da bi le bilo še dolgo tako.

Ko se vračaš proti domu, udobno zlekneš na sedežu avtobusa in skozi okno opazuješ obronke Pohorja, preletiš v mislih vso dolgo pot. Zadovoljen si, in skoraj ne moreš verjeti, da si vse to prehodil. Sam pri sebi skleneš, da se boš še podal v ta prostrani svet. Tovariš, ki sedi poleg tebe pa si morda takrat misli: »Enkrat in nikoli več«. Kaj hočemo, ljudje smo pač različni.

Najboljši športniki in športni ples

Steblovnikova in
(spet) Pohar

Zadnji petek v januarju bo v Rdeči dvorani v Velenju znova veselo. Športna zveza Velenje bo tega dne pripravila zanimivo športno-zabavno prireditev, na kateri bodo razglasili najboljše na področju športa v občini Velenje za leto 1990. Poleg tega bodo podelili tudi razna priznanja zaslužnim športnikom, kolektivom in športnim delavcem.

Podobno kot že nekaj let doslej so tudi za leto 1990 določili najboljše na podlagi posebnega pravilnika. Komisija za izbor najboljših, njene sklepe je v ponedeljek potrdilo tudi predsedstvo zveze, je na podlagi doseženih uspehov takole izbrala: najboljša sta tudi v letu 1990 bila v Atletskem klubu Velenje — Jolanda Steblovnik in Miha Pohar, ki je bil športnik leta tudi 1989. Na tej športno-zabavni prireditvi po dolgem času ne bodo razglasili najboljše ekipe. Najboljše šolsko športno društvo je bil v minulem letu Borec z osnovne šole Veljka Vlahovića, najboljša mestna KS Šostanj, vaška pa Škale.

Prireditve z razglasitvijo športnika, športnice, ŠSD in KS bodo pričeli ob 20. uri, pred tem (pričetek ob 17. uri) pa bodo v Rdeči dvorani podelili posamezna priznanja zaslužnim športnikom, kolektivom in športnim delavcem. Za to priložnost bodo pripravili krajši program učenke in učenci osnovne šole Šalek. (vos)

Velenjske mladinke samo tretje

Na finalnem turnirju odprtega republiškega prvenstva v soboto v Rdeči dvorani so nastopile le tri ekipe. Poleg mladih igralcev Velenja se ekipi Mlinotesta in Belinke Olimpije. V finalni del so se uvrstile tudi vrstnice iz Kranja, vendar so udeležbo odpovedale zaradi poškodb nekaterih igralcev.

Rezultati — Velenje:Belinka Olimpija 17:19, Belinka Olimpija: Mlinotest 10:17, Velenje:Mlinotest 18:18. Vrstni red: 1. Mlinotest 3, 2. Belinka 2, 3. Velenje 1. Najboljša igralca in strelka je bila Tanja Oder (Velenje), najboljša vratarka pa Krašnja (Mlinotest). (vos)

Streliški šport

Dve zmagi
v Ljubljani

V pripravi slovenske strelske reprezentance za nastop republik in pokrajin, ki bo 16. februarja v Sarajevu, so se v Ljubljani izkazali tudi velenjski pištolari. Pri članih je s 563 krogi zmagal Tkalac, le s krogom manj je bil tretji Detlbach, pri mladincih pa je s 549 krogi zmagal Veterinik.

F. Ž.

Namizni
tenis

Po krajšem novoletnem premoru najmlajši člani namiznoteniškega kluba Tempo nadaljujejo z uspehi. Na turnirju v Zalogu so v soboto nastopili 103 tekmovalci iz 22 slovenskih in hrvaških klubov. Slatinšek se je uvrstil med osem najboljših, Vodušek kot najmlajši udeleženec pa med 16. S tem sta varovanca trenerja Jožeta Kastelica potrdila uvrstitve v mladinsko selekcijo severovzhodne regije in sta v tej selekciji po letih daleč najmlajša.

V nedeljo se je v dvorani TVD Partizan v Škalah pričela ekipna občinska namiznoteniška liga. Prijavilo se je osem ekip, tekme pa bodo igrali sedem zaporednih nedelj od 10. do 12. ure, organizator lige je športna zveza Velenja, izvajalec pa NTK Tempo.

A. P.

Alpsko smučanje

Veleslalomi
za cicibane

Smučarski klub Velenje bo tudi letos pripravil tri veleslalomne za pokal kluba za cicibane in cicibanke v dveh kategorijah — letnik 83 in mlajši ter letniki 80, 81 in 82. Veleslalomi bodo na progi Lahovnica na Golteh 19. januarja ob 13. uri, 17. februarja in 10. marca ob obakrat ob 11. uri. Prijave za prvo tekmo, 19. januarja, bodo v hotelu na Golteh sprejemali od 11. do 12. ure. Na posamičnih veleslalomih bo prvih šest prejelo diplome, najboljši trije po vseh vseh treh bodo prejeli medalje, skupni zmagovalci pa pokale.

M. Zakošek

Mijočeva sedemnajsta

Na svetovnem prvenstvu v plavanju, skokih v vodo in vaterpolu v avstralskem Perthu je jugoslovansko reprezentanco v daljinskem plavanju zastopala tudi Katja Mijoč. Uvrstila se je na 17. mesto, druga naša predstavnik Simonovičeva je bila 13., Nace Majcen pa je v moški konkurenci osvojil odlično 4. mesto.

Nepričakovan poraz

ELEKTRA:COMET 82:84 (35:37)

Šostanj, dvorana Solidarnosti, gledalcev 120, sodnika Strnad (Domžale) in Fekonja (Ljubljana).

ELEKTRA: Sevshek, Mrzel 12, Leskovšek 2, Pečovnik, Pašič 3, Dumbuya 21, Lipnik, Pipan 17, Maličević, Brešar, Plešej 11, Tomic 16.

Domači košarkarji so v uvodni tekmi razočarali gledalce, saj so igrali zelo slabo in raztrgano, kar je nasprotnik izkoristil in osvojil nepričakovani točki.

Gosti iz Slovenskih Konjic so zaslužno osvojili obe točki. Že od prvega sodnikovega piska so zaigrali zelo pošteno in si po dobrih desetih minutah priigrali devet točk prednosti. Igra Elektre je bila v tem delu zelo neorganizirana in zmedena. Igralci so bili slabi v metih, skokih, poleg tega pa so samo v prvem polčasu napravili kar osem žog. Na njihovo srečo so gostje po hitrem in visokem vodstvu začeli igrati brezglavo in z zelo pošteno igro so se jim domači ob polčasu približali na dve točki. Nato je nastopilo obdobje

boljše igre Elektre, sledili sta tudi trojki Pipana in Dumbuya in dobrih šest minut pred koncem je Elektra vodila 69:64. Bo zmaga? Na žalost — ne. Spet so začeli grešiti v podajah in pet minut pred koncem so gostje znova vodili s 73:72. Dumbuya, ki je pred tem nekajkrat odlično zadel, je napravil dve zaporedni napaki in slabi dve minuti pred koncem je bil izid že 81:74 za goste. Elektra se vseeno še ni predala. Igrala je skrajno požrtvovalno, Tomic je obakrat zadel iz prostih metov, nato je bil prekršek nad Dumbuyo za tri mete, vse tri je zadel, skratka — 44 sekund pred koncem so gostje vodili le še s 84:82. Domači so si po nekaj sekundah njihovega napada priborili žogo, časa je bilo še dovolj, vendar se je Tomic 19 sekund pred koncem (prehitro) odločil za strel in zgrešil. V naslednjem kolu bodo igralci Elektre gostovali pri drugouvrščeni Ježici v Ljubljani.

Na sliki: Navodila trenerja Janka Bukovića, kako je treba igrati, žal niso zalegla (vos)

Smučarski skoki

Vrsta
tekmovanj

Kljub pomanjkanju snega velenjski skakalci pridno tekmujejo. Redno se udeležujejo tekmovanj v skokih in v klasični kombinaciji. V soboto je bilo v Val di Fiemmeju na prizorišču letošnjega svetovnega prvenstva v nordijskih disciplinah tekmovanja za alpski pokal v skokih. Triplat in B. Rednjak sta osvojila 28. in 31. mesto.

Prav tako v soboto je bila v Planici tekma starejših pionirjev za pokal Cockte. Med 59 tekmovalci je bil Kaligaro drugi in trenutno vodi v skupni uvrstitvi. Špegel je bil šesti in Čeh petnajsti. V nedeljo so za pokal Cockte v Mislinji nastopili mlajši mladinci. Med 40 skakalci je Kaligaro osvojil četrto mesto, Lukič pa peto.

Prav tako v nedeljo so se pionirji A v Planici pomerili za pokal Cockte. Skupaj jih je nastopilo 68. Jerele je bil četrty, Kadliček devet, Ograjenšek trinajsti in Miklavžina petnajsti. V Vuze-nici je bila v nedeljo medklubska tekma za vse kategorije. Pri veteranih sta bila Lahovnik in Čepelnici četrty in šesti. Velenjski skakalci bodo s treningi nadaljevali v Mislinji in na Paškem Kozjaku, v upanju seveda, da bo končno sneg zapadel tudi v Velenju.

F. Ž.

Naš čas,

Fotokopiramo

nama
Namin kotiček

TA TEDEN ZA VAS V NAMI:

V samopostrežni prodajalni:

- sir edamer uvoz kg 53,50 din
- sir trapist Kranj kg 64,20 din
- sok hruška, jabolka 1/1 9,90 din

V prodajalni PRESKRBA na Koroški cesti:

- rum 1/1 67,10 din
- fižol 870 gr. Droga 24,60 din
- tuna koščki 185 gr. 20,50 din
- sirup maline 1/1 29,20 din

Tekstilni diskont:

- blago jersey kg 163,50 din
- ženske bombažne bluze 143,20 din

Na oddelku volne:

Novo! Moderni gumbi iz uvoza!

Na oddelku kozmetike:

velika izbira parfumov SAGHAR

Na elektro oddelku:

- mikrovalovne peči GORENJE že od 4.260,40 din dalje in WMF posoda kot darilo

Na železnini:

- motorne žage Husquarna 45 5.530,00 din
- motorne žage Husquarna Tomos 61 7.809,00 din
- ključki gedore od 10 do 32 1.183,10 din

Na oddelku posode:

- jedilni pribor Italija 990,80 din
- petrolejke uvoz 490,90 din

Na športnem oddelku:

- nožna tlačilka za ko' o, avto, motor (uvoz) le 353,70 din
- otroška očala Carrera le 90,70 din
- komplet šal, kapa, rokavice le 171,90 din
- otroške vezi Marker od 10 do 30 kg samo 400,00 din
- fantovske — moške rokavice, kombinacija le 128,70 din
- blaga in usnja na en prst

V RESTAVRACIJO VELEBLAGOVNICE NAMA PA VAS VABIMO NA ODLIČNE, HRUST-LJAVE PIZZE!

mali oglasi
Tel. št.: 853 451
855 450

FIAT PE 126 (avgust 1986) reg. do julija 91, hladilnik Gorenje, pralni stroj Gorenje in kuhinjske elemente Marles prodam. ☎ 852-094.

Upokojenka s srednjo ekonomsko izobrazbo išče kakršnokoli zaposlitev tudi na domu. ☎ 779-122.

Gradbeno parcelo v Radečah prodam. Voda, elektrika, asfalt ☎ 0601 81-269.

Zastavo 128 v odličnem stanju, letnik 1988, reg. do decembra 91, prevoženih 15.000 km prodam za 8500 DM. ☎ 856-610.

Novo dolgo krzno jopico št. 42 prodam za 200 DM. ☎ 853-087.

Jugo Florida letnik 4/90 rdeče barve, garažiran, gume Semperit, ugodno prodam. ☎ 0602 53-413 zvečer.

Trisobno komfortno stanovanje 86 m² v Šostanju prodam ali zamemjam za manjše z doplačilom. ☎ 851-750 jutraj ali zvečer.

R-5 TL letnik 76, 75.000 km odlično ohranjen prodam. ☎ 856-611 dopoldan ali 062 412-496 popoldan. — Kulovec.

Sprejem žensko na stanovanje (samsko). Naslov v uredništvu.

Akviziterji pozor! Nudi se dnevni ali tedenski zaslužek. Pogoji avto. ☎ 062 301-302 od 17. do 20. ure.

Sedežno garnituro z dvojnimi-ležiščem 8000 din, omaro z vgrajenim raztegljivim ležiščem, dva fotelja in mizico — 7000 din, kavč in črno-beli televizor prodam. ☎ 855-058, Cesta IV/8 Velenje.

Konja po izbiri prodam. ☎ 888-217 zvečer.

Motor MZ 125 ETZ zelo poceni prodam. Letnik 1990 nerabljen. ☎ 888-217 zvečer.

Mlada družina najame stanovanje v Velenju ali okolici. ☎ 853-294.

Jugo 45 Junior — nov, ugodno prodam. ☎ 778-144.

Prodam Zastavo 750 reg. do novembra. ☎ 882-496.

Mlajša upokojenka išče garsonjero ali enosobno stanovanje (plačilo — gospodinjstvo starejše osebe — čuvanje otrok). ☎ 850-049 od 18. do 20. ure.

Poslovni prostor v IV. fazi 30 m², dobra lokacija, začetek obratovanja januar 92, prodaja, najemina, cena, predplačilo — vse po dogovoru. Naslov v uredništvu.

P 126 letnik 79 dobro ohranjen, garažiran, ugodno prodam. ☎ 854-719 popoldan.

Društvo upokojencev Smartno ob Paki išče za delo v bifeju mlajšega upokojenca ali upokojenko. Prijave vsako sredo dopoldan v prostorih društva ali po ☎ 884-177.

Študent inštruira matematiko in strojniške predmete. ☎ 857-913.

Rolo servis vam nudi dobavo in montažo več vrst rolet in žaluzij. ☎ 24-296.

Prodam nerjaveča železna vrata in pribor za krušno peč. ☎ 714-301.

Kombiniran otroški voziček zelo ugodno prodam. ☎ 856-919 Zlata.

Servis vseh vrst industrijskih in gospodinskih šivalnih strojev nudim kakovostno in hitro. Vodonik, Efenkova 61, Dijaški dom Velenje. ☎ 063 851-493.

Fotografije za osebne dokumente, ki jih nujno potrebujete vam ekspresno, kvalitetno izdelajo Foto Pakj Velenje. ☎ 852-996.

Ugodno prodam video kamero Panasonic MC 10, televizor Gorenje Orbiter SD, hobi panžago za les, rezervne dele za Pasat ali Audi 80 letnik 76. ☎ 882-828.

Lado Samaro 1300 S staro 10 mesecev ugodno prodam. ☎ 853-109.

Poslovni prostor — skladišče oddam v najem v privatni hiši na relaciji Velenje—Topolšica. ☎ 854-993.

Jugo 45 Koral letnik 11/89, 9500 km, prva lastnica, cena 9000 DM prodam. ☎ 853-205.

Jugo 45 A star 4 leta, registriran za eno leto naprej prodam. ☎ 851-616.

Karambolirano Zastavo 125 in 126 PE ter star hladilnik in zamrzovalno skrinjo prodam. ☎ 853-137.

Jugo 45 letnik 1983 in Golf letnik 1977 prodam. ☎ 854-236.

Bika in kravo prodam za zakol. ☎ 882-351.

Kamkoder Sony 250 CCD nov z dodatno opremo in šivalni stroj Ruža step selektronik nerabljen poceni prodam. ☎ 852-074.

Bivalno priklopo Adria 505 s predprostorom, klasični parket 40 m², razno merilno orodje za orodjarje, rezkarje, žago za kovine prodam. Informacije popoldan Urnaut Alojz, Foitova 6, Velenje.

Nemška ovčarja (pes, psica) stara 5 mesecev prodam. ☎ 063 831-294.

R 4 GTL letnik 89/4, prevoženih 14.000 km prodam. Cena po dogovoru. ☎ 850-979.

Kako zelena je bila moja dolina?

Ko govorimo o ekološki sanaciji Saleške doline, se običajno ustavimo pri odzvepljevanju dimnih plinov termoelektrarne v Šoštanj. O ostalih onesnaževalnih in obremenjevalnih okolja razglabljamo precej manj. Pozabljamo na promet, rudniške ugreznine, na deponije komunalnih odpadkov, na deponijo pepela, na onesnaženo in izumrlo Pako in Plevelovo jezero, talnih voda ne omenjamo več pa tudi zastrupljenosti še preostale rodovitne zemlje ne.

Daljšinska preskrba strnjanih naselij s toploto bi bila eden od sanacijskih ukrepov, če bi proizvajalec toplote imel naprave za odzvepljevanje dimnih plinov. V naši občini, kjer proizvajalec toplote takih naprav nima, se nastali dimni plini zberejo na enem mestu in se pošiljajo na področje Topolšice, Zavodnj, Raven, Gaberke, Plešivca in Škal na severu, ter Lokovice, Podgorja, Velikega vrha in področja Smartna ob Paki na jugu. Oskrba z zemeljskim plinom bi tje kraje, ki so izredno obremenjeni s smogom, nekoliko razbremenila. Prav zaradi tega spada plinifikacija druge polovice občine tako v gospodarski, kot v ekološki sanacijski program naše občine. Nesprejemljivo in nemoralno je, če si bolj gosti naseljeni del občine jemlje pravico speljati dim svojega ogrevanja ppo nos svojim sosedom, brez vsake materialne odgovornosti. Izgradnje toplotnih postaj in magistralnih toplovodov niso finančni potrošniki. Tudi polne cene enostavne reprodukcije i še nedolgo tega niso plačevali. Podočno kot potrebno najti sredstva tudi za plinske postaje in osnovno distribucijsko mrežo. Posamezne veje omrežja s hišnimi priključki pa bi naj plačali potrošniki.

Za bolj učinkovito reševanje ekoloških zazgati v naši dolini je potrebno razviti ustrezni ekonomski, praradni in politični mehanizem. V V zbiranju ekološkega dinarja je i preveč simbolike in premalo delanarja. Potrebna so praznoreditev sredstev na škodo oborožitve in režije, v korist razbremenitve proizvodnega dela gospodarstva in programov ekološke sanacije. Za pričakovati je bilo, da bodo zaradi ekstenčne nujaje tako praznoreditev sredstev odločno zahtevali vodilni delatci podjetij in delegati zborov z družbenega dela. Dolej je še nisajo. Potrebno se bo z več energije e in moči lotiti obnove okolja, v katerem živimo. Ugotoviti moramo, kje so pomanjkljivosti v obrnbananju do okolja. Iskanja rešitev za obnovo okolja mora postati normalna, vsakdanja potreba, kot pospravljanje, pomivanje in i osebna nega. Sicer nas bodo v i Evropi imeli za zanično, umazano družbeno skupnost, ki ne i zna misliti en dan naprej. V preteklosti je očitno zelo primanjkovalo znanja o prednostih in posledicah posameznih tehnoloških h rešitev za okolje. Gospodarske možnosti naše doline so bile le brezobzirno izkoriščene za blagor širše skupnosti. Obstojeci i način pridobivanja premoga in i električne energije s strahotnimi posledicami za okolje prihaja i vedno huši konflikt s težnjo po o skladnem razvijanju gospodarstva v prostoru naše doline. Energetika je eden najbolj agresivnih obremenjevalcev okolja, zato je e prišlo do temeljitih sprememb v i pogledih nanjo, seveda z neizogibnim časovnim zamikom za i razvitim delom Evrope. Pri tem je treba vzeti pod drobnogled d tako tehnološke postopke, kot e odnos do okolja. Za dobronamereno konstruktivno delovanje manjkajo dobre informacije. Še najvišje jih je o odzvepljevanju dimnih plinov TEŠ. Posledica tega scso nastopi prizadetih občanov pcpolni nezaupanja in strahu z enene in prekrivanje objektivnega stanja o naši skupni ekološki katastrofi z druge strani. Kako se e je moglo zgoditi, da med enainsedemdesetimi raziskavami zaza področje varstva okolja, ki scso bile financirane iz sredstev razaziskovalne skupnosti Slovenije v o obdobju od leta 1986 do 1990, ni i bilo mesta za rudarske ugreznine, deponijo radioaktivnega pepela in za eno največjih slovenskih jezer — Plevelovo jezero? Brez ustreznih informacij je je to težko oprotiti pristojnim službam prii občini ter RLV in TEŠ. Očitno ni bilo dovolj interesa, da bi si pridobili in upoštevali strokovne argumente neodvisnih pooblaščenih institucij.

Tolikišno neprizadetost je deloma mogoče pripisati tudi petinštridesetletnemu duhovnemu nasilju, ki je racionalno razmišljanje pogosto obsojalo kot tehnokratizem v najslabšem pomenu besede.

Rudnik je dolžan poskrbeti, da se omogoči ponovna uporaba zemljišč, ki so bila poškodovana z rudarskimi deli. V naši občini je doslej bil reden pojav, da je rudnik omogočal ponovno uporabo poškodovanih zemljišč tudi tako, da jih je dal na razpolago za komunalna odlagališča, odlagališča strupenih odpadkov in deponijo radioaktivnega pepela. Ugreznine so namesto sanacije bile dane na razpolago za nadaljnjo degradacijo. Sanacija poskodb v naravi naj bi potekala v največji možni meri sproti, zato pa je poleg znanja potreben tudi omikan odnos do naravnega okolja. Kot upravitelj ugrezninskih področij je rudnik omogočil, da v naši občini že trideset let deponirajo komunalne in druge odpadke na ugrezninskem področju, ki je razklano od razpoka. Dovoljujem si vas spomniti na nekaj preprostih resnic. Rešeto ne drži vode. Razkrajajoči odpadki se odcejujejo neznano kam. Onesnaževanje tal je posledica kopičenja škodljivih snovi na določenem kraju v daljšem obdobju. Zaradi pretiranega onesnaževanja tal se v zemlji nabirajo strupene snovi, ki vplivajo na fizikalne, kemične in biološke procese v njej.

Pogosto se znanje uporablja, ko se hoče objektivno stanje zamgliti in dovoljevati zloraba okolja z nepredvidljivimi posledicami pred očmi vseh občanov. Nihče ne ve več, kaj vse je bilo odloženo, z občinskimi in rudniškim privoljenjem, ali brez njega, na ugrezninsko področje med Konovim in Gaberkami. Ravnanje z odpadki pri nas ne ustreza sodobnim postopkom, zato je onesnaževanje še toliko večje, posledice pa bodo temu ustrezno hujše. Področje varstva tal pri nas še ni urejeno, kar se brezumno izkorišča.

Z ekološkega zornega kota gledano je nekultivirano ugrezninsko področje kulturna pušča, kakršne niso puščali za seboj ne Huni in ne Turki. Z malo domišljije si ga lahko, kakor iz kavnine usedline, predstavljamo, kot skupinsko sliko vseh povojnih direktorjev RLV. V naši občini so nekoč za navideznim bliščem Titovega Velenja prikrivali vso bedo izropane in uničene okolice tega socialističnega bisera. S takim ravnanjem so samovšečno grobo zanemarjali gola dejstva.

Slovenski kmetje so se specializirali na živinorejo. Dokler kmet redi toliko živine, kolikor pridela krme, okolje prenese tovrstno obremenitev. Ko pa pomnoži čredo in začno krmo in krmla dovažati od drugod, je zavestno začel rušiti naravno ravnotežje. Graditelji velikih hlevov bi pristojne strokovne službe morale opozoriti, da bo nekega dne tudi pri nas zaščita tal zakonsko urejena. Takrat bo treba polnim hlevom na premajhnem prostoru verjetno še kaj dograditi zaradi zaščite okolja. Prav bi bilo, če bi živinorejci vedeli to pravočasno.

Poljedelci raje obdelujejo polja kemično kot mehanično. Vse bolj čepijo na traktorjih, mešajo strupe ter s kemičnimi gnojivi in pesticidi trošijo, škropijo in prašijo vsevprek, po njivah, travnikih in sadovnjakih. Vrtičkarji pa se zgledujejo po njih. »Slovenec, tvoja zemlja je bolna,« ker si jo zastrupil.

Tudi med ljudmi je vse manj zdravih, tršatih postav, žilavih rok, hrpavih dlani, trdih obrazov, ožganih od sonca, mraza in vetra, a vse več je zavaljenih mehkužcev.

Pahnjeni smo bili v razmere, iz katerih moramo najti izhod. Vztrajanje pri proizvodnih procesih, ki istočasno ne rešujejo obremenjevanja okolja, ni perspektivno. Onesnaževalci morajo reševati probleme onesnaževanja zemlje, vode in zraka, ki so jih in jih še povzročajo. Sanirati je treba nepotopljene rudniške ugreznine, oživiti Pako in Plevelovo jezero ter očistiti zrak, pri tem pa poslovati z dobičkom, tako kot druge v Evropi. To niso sanje, to je edini izhod. Evropa, kdaj?

S. Lipnik
Škale

Odstop nepomembneža

Kot vsako leto smo v naši občini v mesecu decembru otrokom poskušali pričarati prijetne trenutke ob pričakovanju novega leta.

V predstave in nepozabne trenutke, ki si jih malčki in otroci vtisnejo v spomin za vse življenje, so v preteklosti največje napore in truda vlagali izvajalci in predstavniki novoletnega odbora, ki deluje pri Občinski zvezi prijateljev mladine. Vsekakor so veliko vlogo odigrale pred leti Elfrida Ambrožič, danes pa Kristina Kovač. V teh časih smo prekinili s prakso, ko so le nekateri prestižna podjetja obdarovala otroke svojih delavcev. Z lanskim letom smo prešli čase samo ene pravilne osebe. Krščanski demokrati so na Titov trg pripeljali Miklavža, angelčke in hudičke, Božiček in dedek Mraz pa sta se razlikovala le v imenu in po križu ter palici. Nič me pri tem ne moti. Najbolj cenim in v največji veselje mi je otrokova radost ob njegovem srečanju s pravilčno osebo.

Dovolite, da predstavim dosežanje aktivnosti Občinske zveze prijateljev mladine oz. novoletnega odbora pri tej organizaciji. Te so bile zastavljene že v začetku lanskega leta, ko smo vsem firmam oziroma organizacijam poslali poročilo o porabi sredstev in jih hkrati pozvali, da v svoje plane uvrstijo predvidene stroške na zaposlenega. V naslednjih mesecih smo vsem tem poslali tudi račune, pač z namenom, da se zberejo sredstva za darila — otrokovim letom primerne knjige oz. igrače.

Od septembra sem ni bilo dneva, da se ne bi pogovarjali s katerim od finančnikov o pričakovanem denarju. Žal brez uspeha. Tako je ostalo tudi po praznovanju, ki gre nekaterim že v pozabo. Pri pokrivanju stroškov so le redke novonastale firme in poseteni privatniki nakazali prispevke. Nasprotno se, kot je v navadi, ravno te vrste »kapitalisti« na vse pretege širokoustijo in prav lepo krajejo sredstva tistim, ki prispevajo svoj delež. Tako je bilo tudi v primeru letošnjega praznovanja dedka Mraza. Župan in minister za družbene dejavnosti pa toliko, da se ne podelata, ko bi morala skozi skupščinsko sejo bolj enakopravno porazdeliti te stroške na vse zaposlene v občini.

Poleg tega mi dobesedno dvigne želodec (po domače: gre mi na kozlanje), ko vrli novostarski veljaki kar tekmujejo, kdo si bo izmislil bolj »sočno« laž in izmišljotino o »koncu« dedka Mraza. In to razlaga in razširja med otroki in somišljeniki.

Je že res, da smo dočakali tako težko željeno demokracijo. Vendar mislim, da nam starejšim — odraslim ni potrebno tega razlagati malčkom. Kaj se res ne razumemo več niti pri najenostavnejših stvareh?

Tega — milo rečeno sranja in fehtarjenja — je meni dovolj.

Odstopam z mesta predsednika novoletnega odbora! Zagotovo vem, da žrtev ni velika! Vendar s kančkom skromnega upanja, da se bodo stvari brez mene in zaradi odstopa prej rešile, vidim lepšo prihodnost!

V dobro naših otrok!

Jože ČAS

P.S.: Iz vsega srca bi se žele zahvaliti vsem pedagoškim delavcem, tovarišicam, mentoricam skupin, psihologinjam, socialnim delavkam, dedkom Mrazom in njihovemu spremstvu s »furmanom« na čelu, kot tudi delavkam, ki delata na OZPM, za vso prostovoljno in vsakršno delo, ki so ga prispevali v pretekla prednovoletna dogajanja in otroška praznovanja.

»Cvetka«

Med drugimi napisi v Našem času sem prebral neko »cvetko«, ki močno diši po starih realističnih časih s temu primernimi »argumenti«. Sem namreč mali, nepomembni in neizobražen človek, ki imam še toliko svojega ponosa, da se ne bi služil, »niti za živo glavo« s tako »argumentacijo«, ker bi me bilo sram! Zato bom poskušal malce raplicirati:

Velika neresnica je trditev, da so se po vojni naši politiki usme-

rili v politiko »enakih želodcev«, ker so se preveč skrbeli za lastne zadnjice in si dvigali osebne dohodek in materialne nagrade po HIERARHIČNI LESTVICI a ne po »enakih želodcih«. Večina višjih in visokih delovnih mest so zasedli »politično podobni« ljudje, brez ustrezne izobrazbe in so bili plačani PO DELOVNEM MESTU in ne po izobrazbi ali rezultatih dela! Če so uničili eno podjetje so odšli na višjo in bolj plačano funkcijo! Če pa se je slučajno znašel kak izobraženec zraven, kot strokovnjak, je bil podrejen »politično podobnemu« funkcionarju! Izobražen strokovnjak, če ni bil »polit. podoben« ni imel »šans« za kariero in je razumljivo, da je odšel v tujino, ki mu je priznala njegovo znanje, če so bili tudi rezultati dela za njim! Mnogi tudi v tujini niso uspeli! Navadno so posamezniki, ki bi sicer v tujini umrli od lakote, so dobro egzistirali tukaj, samo so morali biti oportunisti ter zvesto izvajati naloge nadrejenih diktatorjev! Saj bi za tako »delo« in rezultate takega dela v tujini bili »vržni na cesto«. Tako podrejeni odnos do napol pismenih diktatorjev in nemoč, da bi strokovno, koristno ustvarjali in izboljšali z znanjem in delom svoj materialni položaj (pa tudi za druge ljudi) je bil primarni vzrok, da so izobraženci odhajali »s trebuhom za kruhom«. Vse to pa je glavni razlog (ob privilegijih in krajah), da smo prišli v tako težko ekonomsko krizo! Tudi izboljšati tako stanje se ne da z nobenim podtikanjem ali samohvalo! Z delom se človek lahko dokaže a ne z realistično demagogijo in »politično podobnostjo«, ki nikjer v tujini (v ekonomsko stabilnih državah) nima cene!

Menim, da je to glavni vzrok ekonomskega propada družbe, a ne »sistem enakih želodcev«, ki ga nikoli in nikjer ni bilo pa ga tudi nikoli ne bo!

Lep pozdrav! Mihael Slivar

Osnovnošolci ocenjevali novoletne izložbe

Čprav nekoliko pozno, vam pošiljamo oceno novoletnih izložb. Ogledali smo si izložbo Zibke, Mladinske knjige, Veme (Center), Standarda, Zlatice in novoletnega sejma na Titovem trgu. Ocene: Zibka — 5 (odlično), Nama 4/5, Mladinska knjiga — 3, Center 4, Standard 4/5, Zlatica 3, novoletni sejem — 3.

Kako smo ocene utemeljili? Lepoto izložbi dajejo sneženi možje, jaslice, jelka in zvezde v Zibki; parkeljni, Miklavž in smučki ter avtomobilčki v Nami, lučke in pentljice v Standardu.

Mladinska knjiga deluje dolgočasno, Zlatica je prenatrpana, preveč okrašena, nakičena. Novoletni sejem — trgovci so nepravilno izbrani, nesramni, negostoljubni, nevljudni, prodajajo pa kič. Cene so sumljive. Vsak ne more prodajati na sejmu.

Pa še to: Lepo je pogledati prikupno prodajalko. Nekatere so preveč nališpane. V trgovinah so visoke cene, vse je predrag.

Učenci 5.A in 5.B,
OŠ Anton Askerce

Neposlovnost prodajalcev v prodajnem centru Gorenja

V času, ko bi radi kar čez noč kopirali vse, kar je boljše v Evropi in, ko naši ljudje masovno kupujejo čez mejo, se v nekaterih naših prodajalnih prodajalci še vedno obnašajo malomarno in odklonilno do domačega kupca,

ki se je le odločil kupiti izdelek doma.

Dne 19. 12. 1990 ob 15. uri sem se namenil z ženo v Prodajni center Gorenja na Partizanski cesti v Velenju. Zelela sva kupiti glasbeni stolp Gorenje-QUELLE.

Prodajalka nama je pokazala izdelke in razložila cene. Po kratkem razgovoru sva se z ženo odločila za določen tip glasbenega stolpa in izračunala nama je, koliko bi morala plačati takoj, za ostalo pa sva imela njihove potrjene kreditne pole. Proizvoda žal tega dne ni bilo mogoče prevzeti, ker so jih imeli v skladišču, vzorčnega pa po njeni izjavi niso smeli prodati. Obljubila nama je prevoz iz skladišča v naslednjem dnevu.

Naslednji dan sva se z ženo oglasila v prodajalni ob 16. uri in vprašala prodajalko (ki je delala za računalnikom), če so najin stolp že pripeljali iz skladišča. S polnimi usti nama je odgovorila, da ga še niso mogli pripeljati, ker so morali razložiti 30 kuhinj, imajo pa samo en tovarnjak in, da nismo mi edini njihovi kupci. Pustila sva ji najino telefonsko številko, in pripomnil sem, da se bojim, da ga »jutri« ne bo več v skladišču.

Tretji dopoldan sem sam poklical Prodajni center in od poslovođkinje, tov. Tatjane Hazl izvedel, da ga še niso pripeljali in naj pokličem malo kasneje. Čez eno uro mi je povedala, da glasbenih stolpov v skladišču NI-MAJO VEČ in da je zadnjega vzela neka firma, ki je imela predračun že od 15. 12. 1990, plačala pa ga je 20. 12. 1990.

Popoldan sem ponovno prišel v prodajalno in zahteval dodatno pojasnilo v zvezi s prevozom glasbenih stolpov. Ogorčen sem pripomnil, da bom poklical inšpektorja ali jih dal v časopis, nakar mi je prodajalka prostodushno odgovorila, da ne bo prvič.

Na moj protest mi je poslovođkinja Hazlova ponudila vzorčni glasbeni stolp iz prodajalne, ki nam ga prvi dan nakupa niti slučajno niso hoteli prodati.

Po preudarku sem vzorčni model odklonil, ker je vključen ves delovni čas in ga preizkušajo vsi kupci. Poslovođkinja mi je svetovala, da počakava na novo pošiljko po novem letu, a nama seveda ni mogla zagotoviti iste cene.

Tako sem tik pred prazniki ostal brez željenega proizvoda!

V razgovoru z znanci sem ugotovil, da moj problem pri nakupu v tej Gorenjevi prodajalni ni osamljen, zato sem se odločil obelodaniti ga, v opomin in poduk.

R. Čučejš

Kultura smo ljude

Kultura večeraj: O njej pričajo številni spomeniki, med katere nedvomno spada umetniška ar-

hitektura naših cerkva, z mojstrsko izdelanimi freskami; o njej pričajo knjige, oziroma dela številnih zaslužnih slovenskih mož, od Slomske in Kreka, pa do Plečnika, Finžgarja in dr. Antona Trstenjaka in še drugih, ki predstavljajo neizmerno zakladnico kulture. Ob tem pa ne gre prezreti tudi krščanskih in ljudskih običajev, ki so se ukoreninili in kot velika moralna obveza prinašali blagoslov iz roda v rod.

Kultura danes: Radi se z njo ponašamo in hvalimo, a malo je imamo. Začne se že z mislijo, ker od misli izhajajo besede in dejanja. Ali je vse naše izražanje na nivoju kulture in primerno človeškega dostojanstva? Zakaj vpletamo v našo prelepo slovensko govorico toliko prostoških besed in najbolj grdi tujih (pa tudi domačih) kletvic in psov in to na račun vsega spoštovanja vrednih narodovih svetinj? Morda kdo poreče: sem neverujoč, nič svetega ne priznavam, zato se to mene ne tiče, lahko prekinjam kolikor hočem in kar hočem. Da ne bo nesporazuma in pomote, ne gre pri tem le za stališče vere, ampak tudi kulture. Da je tudi pogovorna kultura sestavni del ljudske civilizacije in kulture, ni treba posebej dokazovati.

Na kako nizki nivo kulture nas je posadila boljševsko-komunistična revolucija, o tem priča mnogo stvari, od uničevanja sakralnih objektov in skofijskih arhivov, pa do preganjanja oskrbnikov le teh. Očitno smo (še) zelo zaznamovani z »balkansko kulturo«, posebno pod vladavino komunistične partije in njenega predsednika, (ki je bil hkrati tudi predsednik države) Josipa Broza, čigar slike še zmeraj »krasijo« stene nekaterih javnih prostorov in uradov, čeprav je znano, da so ravno za časa njegove vladavine bile razpuščene in prepovedane kulturne ustanove, kot ideološko oporečne in vse hitreje se je v družbi začela uveljavljati parola »znajdi se«, da številnih drugih učinkov njegove vladavine, ki so znižali nivo kulture, tako naroda, kot posameznika, sploh ne omenjam in tako je bilo poštenosti vse manj. Tudi kraja dobrega imena je učinil ali produkt balkanske in bivše boljševiške »kulture«.

Kultura jutri: Kar seješ, to boš žel. V zmoti so tisti, ki mislijo, da so s spomeniškim varstvom zavarovani sakralni objekti, zavarovali tudi kulturo bodočih rodov. Ni namreč umetnina naredila človeka, ampak je človek naredil umetnino, ki jo lahko tudi uniči. Garant za visoko stopnjo kulture so živi kamni v mozaiku naroda, nosilci kulture in živa svetišča. Zlato seme RESNICE, POŠTENJA, DOBROTE in MORALE... naj pada na preorano njivo človeških src ter obrodi stoteran sad KULTURE — tudi za prihodnje rodove.

Ivan Glušič

Spomin

Človek pripada človeku. Ni otok sam zase, je kos celine, del kopne zemlje. Če morje odplavi grudo prsti, je celine manj, in ko umre človek, je mene manj, saj sem del človeštva.

Modrijanov Mirko se je poslovil v letih, ko je človek navadno na vrhuncu svoje ustvarjalnosti. Rojen je bil leta 1940 v Družmirju, v hiši, ki je ni več, saj napredek očitno zahteva, da ljudje izgubljajo svoje domove. Samotno in bridko otroštvo je preživel v Rovtahn nad Logatcem, ob stari mami, ki ga je naučila ljubiti, in potem je v velikem mestu v Litostroju postal kovinostrugar.

Bogastvo duha ga je sililo, da je eno leto ob večernih obiskoval še grafično šolo. Vseskozi ga je nezadržno gnalo proti domu, in leta 1963 si je v Skornem ustvaril družino. Njegov duh je zaživel in se razrasel med travniki, gozdovi in dobrimi ljudmi, kot je vedno pravil.

Od leta 1968 je živel v Šmatnem — postal je nje-

In tako bo, kot vedno, duh mrtvih preživel v spominu živih.

Kulturno društvo
Šmatno ob Paki

Še so dobri ljudje

Kako malo je potrebnega, da lahko človek nekoliko lažje premaguje življenjske stiske, takšne in drugačne težave. Ivica Bekco je poslovođkinja Erinega Marketa na Efenkovi v Velenju. Je pa tudi človek, ki zna prisluhniti sočloveku, ki mu zna pri-skočiti na pomoč v pravem trenutku.

Pokvaril se mi je pralni stroj. Svojo tegobo sem zaupala omenjeni osebi, ki je informacijo »prenesla« do svojega moža. Ta se je lotil dela ne da bi ga zato posebej prosila.

Zato Ivici, njenemu možu iskrena hvala za izkazano pomoč.

Lojzka Trbul

Razpetost tehnoloških viškov med strah in tesnobo

V pretekli številki našega tednika smo razmišljali o brezposelnosti, danes pa si bomo po bližje ogledali problem, ki je med nami čedalje bolj pereč: tehnološki viški in najbolj tipična obnašanja ljudi, ki so posredno ali neposredno prizadeti.

Najprej bomo tehnološke viške razdelili v dve skupini: tiste, ki so pred dejstvo, da so tehnološki višek že postavljeni — to se pravi, da so že prijavljeni na Zavodu za zaposlovanje in tiste, ki jih to dejanje še čaka. O prvi skupini je bilo govora v prejšnjem prispevku, danes pa si pogledimo najbolj tipične reakcije ljudi, ki že vedo, da so tehnološki višek ali pa to še samo predvidevajo in upajo na najboljše, da to ne bodo postali.

Najprej si ogledimo, kolikor se da zgoščeno, kako je v naši družbi do tehnoloških viškov prihajalo. Jasno je namreč, da ta problematika sega v daljše obdobje nazaj in ni od »včeraj«. Ta odstavek bo morda za koga suhoparen, naj si nikar ne utruja oči. Vedeti moramo eno: tehnološki viški so bili prisotni ves čas naše povojne gospodarske ekspanzije, pa vendar nas je šele v zadnjem času streglo. Zakaj ne prej? Zahodni svet ravno tako pozna tehnološke viške, jih sproti rešuje in ne dramatičira. So sestavni del njihove ekonomske ureditve. Sokantna stanja prizadete populacije se zato pri nas odražajo drugače kot v kapitalističnem svetu. Lahko sicer posnemamo zahodni sistem glede tržnih zakonitosti ne bo pa šlo tako enostavno s spremembo miselnosti prizadetega prebivalstva.

Naš gospodarski razvoj je bil zelo svojevrsten. Bil je silno hiter. Od predvojne Jugoslavije smo le malo podedovali. Bili smo tipična agrarna država in razumljivo je, da za začetek nismo imeli niti najnujnejšega strokovnega kadra, niti delavcev z industrijsko tradicijo. Vse je bilo treba na hitro postaviti in usposobiti. Ker si nismo mogli ali znali pomagati s kvaliteto kadrov, smo si pomagali s kvantiteto. Zgradili smo ogromno novih tovarn. Z rekonstrukcijami smo spremenili obrtne delavnice v velika podjetja (Gorenje). Vse te obrate smo bolj ali manj posrečno opremili s stroji in napravami, kot so pač možnosti in razmere dopuščale. V gospodarstvu smo zaposlili delavce, ki smo jih dobili predvsem iz prenapolnjenih agrarnih področij in južnih republik.

Vse to je bilo nujno, če smo hoteli postaviti gospodarske temelje, vendar pa se ta hiter razvoj spremlja mnoge razumljive slabosti. Mednje sodi tudi nenačrtna kadrovska politika.

Vprašanje koliko delavcev potrebujemo za določeno delo-

vni proces, da bodo ob razpoložljivih kapacitetah polno izkoriščeni, je bilo potisnjeno v ozadje. Tudi, če bi hoteli, bi na to vprašanje verjetno težko našli odgovor, saj nismo imeli niti ustaljenih planov, niti ustreznih norm in prav tako ne kadrov, ki bi se s temi problemi strokovno ukvarjali. Najpogostejši vzrok, ki je vplival na prevelik priliv delavcev v posamezna podjetja je bil naslednji: Slaba organizacija brez ali s slabo pripravo dela, časovnih norm in terminskih planov, ki je izključevala usklajen tok proizvodnje.

Plačevanje »na uro« in skupinske norme niso bile stimulativne. Povečan obseg proizvodnje je bilo zato potrebno zagotoviti z večjim številom zaposlenih. Po drugi strani pa je sistem samoupravljanja tako rekoč stimuliral gospodarske organizacije, da so zaposlile čimveč delavcev.

Množica novih delavcev čisto ni bila ustrezno razvrščena na delovna mesta, niti ustrezno usposobljena. Usposabljanje kadrov ni dohitevalo časa in bilo je nesistematično. Zato je bila učinkovitost delavcev slaba. Kar bi lahko opravičeno eden sta morala delati dva. Izdelke je bilo treba pogosto popravljati že med procesom ali pa po reklamacijah. Prav tako je mnogo časa odpadlo na popravila strojev in naprav, ker so ravnali z njimi slabo usposobljeni delavci, ali pa so bili stroji stari ter izrabljeni. S takimi stroji si mnoga podjetja pomagajo še danes. Zato ni čudno, da je v vzdrževalnih delavnicah zaposlenih veliko delavcev, kot je to primerno le za avtomatizirane delovne procese.

Poleg naštetih bi lahko našli še druge opravičljive, pa tudi težko opravičljive napake, ki so prispevale k pretiranemu povečanju števila zaposlenih. Ena takih je bila gotovo tudi politika administriranja, ki je iz državne uprave nezadržno prodirala v gospodarstvo. Zato odpade pri nas zelo visok odstotek uslužbencev na administracijo, ne pa na strokovne delavce, kot v državah, ki jih skušamo posnemati. Tako ugotovljamo, da ima gospodarstvo preveč zaposlenih, oziroma da zaposlenih delavcev ne more polno izkoristiti. Tako stanje imenujemo latentna ali skrita brezposelnost, lahko pa tudi tehnološki višek.

Poglejmo najprej, kako rešujemo latentno brezposelnost čisto po napačni poti. Zelo »enostaven« način, ki ga uporabljajo nekateri, je odpuščanje določenega dela delavcev. Tako odpuščanje redno sproži vrsto problemov psihosocialnega in družbeno-političnega značaja. Drugi se hočejo problemu zelo »prefinjeno« izogniti tako, da skoraj popolnoma zaustavijo zaposlovanje novih delavcev.

Pri tem računajo, da se bodo viška delavcev v doglednem času znebili z naravnim odlivom. Spet druge rešujejo problem z nekakšnim kolektivnim pogajanjem: ali naj vsi ostanejo in se v tem primeru osebni dohodek zniža (ker niso polno izkoriščeni), ali pa naj jih nekaj gre, da bo za ostale standard boljši. Ker nihče v kolektivu ne ve, kdo je tisti, »ki naj gre« in si vsak misli, da je lahko to tudi sam, je razumljivo, da se večina odloči, da ostanejo v podjetju in s tem pristanejo na stagniranje osebnih dohodkov. Na to odločitev pa kaj kmalu pozabijo in se spet pritožujejo nad nizkimi dohodki.

Razumljivo je, da so taki načini reševanja tehnoloških viškov popolnoma v nasprotju z zdravim ekonomsko pametno. Družbeni dohodek je vendarle odvisen od vsega prebivalstva, ki je sposoben aktivno in koristno delati. Če že zaposlenim to aktivnost omeji- vemo, vemo, kaj se zgodi. Naj to začetno misel raje utemeljijo ekonomisti.

Reševanja tega problema se moramo lotiti odkrito, pametno in načrtno. Vodijo naj nas ekonomska in ne lažno socialna načela. Tudi strah pred sprožitvijo političnih problemov je ponavadi neutemeljen in pomeni odgovornost ljudem v podjetju le izgovor da jim ni potrebno misliti na potrebne ukrepe.

Odvečne delavce iz tistih podjetij, kjer je povečan obseg proizvodnje tehnično nemogoč, moramo organizirano prebiti v nova podjetja ali podjetja, kjer je povečanje proizvodnje utemeljeno in mogoče. Mnogokrat pa se žal dogaja, da podjetja odpuste najslabše delavce in jih naprte Zavodu za zaposlovanje. Seveda jih ti potem ne morejo zaposliti, ali pa jim uspe z veliko težavo vrniti v druga podjetja le nekatere. Reševanje problema nesposobnih in nediscipliniranih delavcev sodi v drug okvir. Preliv je pa lahko uspešen le tedaj, kadar s posredovanjem Zavoda in s posredovanjem med podjetji določimo skupino delavcev, ki naj jo načrtno preusmerimo, upoštevaje, da za preliv pridejo v poštev predvsem mlajši, ne kvalificirani in priučeni delavci (ozki profili, ki jih je v našem okolju kar precej), kajti te delavce lahko v kratkem času usposobimo za druga dela. Občutljivo področje pri tem je vprašanje osebnih dohodkov: delavec naj bi ne bil prikrajšan.

Vidimo torej, da problem tehnoloških viškov pri nas ni nov in da je spontano naraščal vsa leta po vojni. Razlika je samo v tem, da je bila latentnost ves ta čas bolj ali manj spretno prikrita — zadnji čas pa, kot da je ušla z vajo, udarja na plano v obliki tehnoloških viškov.

Psihološko gledano, je hudo in težko popravljivo namreč to, da smo se prikriti brezposelnosti tako navadili, da smo jo v vseh teh letih sprejemali kot nekaj normalnega za samoupravni razvoj. V sedanjem času pa je sodu izbilo dno. Stara družba vidno propada, nova še ni utrjena. Hočemo biti že v Evropi, živimo pa še v balkanski miselnosti.

Namesto, da bi se veselili prihodnosti, ljudi zajemata strah in bojazen pred prihodnostjo. Kako ju sprejeti: kot sovražnika ali življenjska sopotnika? Ker je govora o tehnoloških viških, si bomo ta dva akterja ogledali malo po bližje, saj menim, da sta med populacijo, ki ne ve, kaj bo z njo jutri, najbolj navzoča.

V vsakdanjem govoru se oba pojma uporabljata menjaje, medtem, ko imata za strokovnjake različen pomen: strah se javlja v nas preko zunanjih dejstev ali okoliščin: n.p.: sovražni človek ali velika nevarnost; bojazen pa se javlja v nas kot nekakšen nemir, ki ga realno ne moremo utemeljiti. Ni naš namen ugotavljati, ali je strah priučen gon ali biološka potreba o čemer se še vedno pričajo strokovnjaki, raje razmišljamo po praktični plati: ustavili se bomo ob dobrih in slabih vidikih strahu za naše življenje ter poskušali najti nekaj poti, kako lahko strah premagujemo.

Pogosto se zalotimo, da se naše vedenje in govorjenje ne sklada z našim notranjim doživljanjem in čutenjem. V ozadiju tega sta skoraj vedno strah in bojazen. Bojazen, da bi drugi odkrili katero naših občutljivih točk; strah, da se bodo drugi lotili naših slabosti, če jim povemo, kako jih doživljamo, strah, da nas drugi ne bodo razumeli in sprejeli takšne, kakršni v resnici smo. Rezultat je pa vedno isti: Čutimo se odtujeni, ker smo se vedno bolj odtujeni sami od sebe, dokler se ne spoznamo kot tujci, zakrneli v razvoju naše človeškosti. Sebi in drugim ostajamo dolžni tovrstno medsebojno pomoč. Poglejmo si najprej, kaj je tisto, kar pritrjujemo drug drugemu, kar nam manjka in nas slabi. Sami sebe kratimo drugim iz strahu pred tveganjem ljubezni (Trobisch), brez katere ni močna nobena resnična sprememba na bolje. Zato pri vsem vpitju po radikalnih spremembah sploh nimamo možnosti, da bi nekaj spremenili.

Naravnost bojimo se, da bi nas drugi odklonili in obsodili. Zato se dogaja, da čakamo, da nam bodo pokazali, kako nam zaupajo še preden smo jim dali vedeti, da bi jim radi zaupali.

Smo se kdaj vprašali, čemu ne bi smeli imeti teh bojazni? Zakaj nas toliko moti, če smo negotovi in ne tvegamo n.p.

začeti pogovora s sosedom, čeprav si želimo? Še bolj neprijetno postane, ko se branim proti bojazni s tem, da postajamo vedno bolj napeti in utesnjeni. Dogaja se, da sami sebi dopovedujemo, da sploh ne čutimo potrebe po stiku in razumevanju in sami sebe prepričujemo, kako smo samostojni in neodvisni.

Eden od često uporabljenih načinov, da bi se otesili strahu in tesnobe je ta, da ju prenašamo na druge. »Žrtve« so ponavadi ljudje, za katere menimo, da so zaradi strahu in bojazni bolj ogroženi kot mi. To nam daje prijeten občutek nekakšne vzvišenosti, čeprav je to le način, da se zavarujemo in nam ni treba govoriti o lastnih bojaznih. Vzemimo n.p. samo bojazen pred spremembami, pred minljivostjo, ki jo skušamo premagati z denarno in poklicno gotovostjo.

Za tem tiči izkustvo, da živimo v svetu, v katerem so cenjeni predvsem tisti, ki neke uspejo, ki se poklicno in denarno uveljavijo, ki si lahko več privoščijo od ostalih. Velik del naših človeških dejavnosti je podrejen gospodarskim ciljem: čedalje hitrejši gospodarski rasti in vedno večjim materialnim potrebam.

Sedaj se pa za hip povrni- mo k prvemu delu našega razmišljanja o nastajanju tehnoloških viškov. Vidimo namreč povečavo med človekom, ki že ve, ali pa samo predvideva, da je tehnološki višek, med zmanjšanjem ekonomske-materialnega platoja, ko bo izgubil delo in med porastom njegovega strahu, tesnobe in bojazni med tem ko čaka na izvršitev dejstva. Ta postopek je pa odločno predolg; dalj namreč traja, bolj je mučen, večjo negotovost in strah prinaša s sabo. Glede tega so namreč potencialni tehnološki viški v težjem duševnem pritisku kot brezposelnost.

Druga stran medalje pritiska po materialnem uspehu so medsebojno nezaupanje, komolčarstvo in druge tekmovalne drže, ki jih spremlja bojazen, da ne bomo uspeli, da nas bodo drugi izkoristili, zlorabili in potlačili ter da bomo odpovedali. Tako je v našem obnašanju naznanj vse o.k., ne moremo pa biti odprti in povezani s sočlovekom.

Vsi ti pritiski povzročajo v nas pobitost in občutje nemoči. Povzročajo v nas bojazen, da bi izgubili priznanje, da bi nas odklonili. Na to bojazen imamo več možnosti odzivanja: lahko se čisto umakemo, ali pa postanemo napadalni, lahko se odpovemo svojim potrebam in storimo vse, da ne bi izgubili priznanja. Ta bojazen nas lahko žene za vedno novimi uspehi, samo da bi dokazali, da smo vredni naklonjenosti, ali pa nas sili, da pozabimo na svoje potrebe, dokler nismo povsem ravnodušni in se ne moremo zanič več ogreti in navdušiti.

Strah ima velike oči

H. E. Richter v eni svojih knjig tepo prikazuje, kako trajna tekmovalnost povzroča pretiran strah: strah, da bi odpovedali, da bi izgubili, strah, ki izvira iz preobremenjenosti. Te bojazni se lahko kaj hitro sprevržejo v besnost, maščevalnost, sovraštvo, zlobo, nevoščljivost, zavist, hinavščino. Vse te lastnosti niso nič drugega kot rezultat bojazni, strahu.

E. Fromm zanimivo razčlenjuje, kako se posamezna spolna različno odziva na bojazni:

Prvi način, značilen predvsem za moške, je poskus, da smo kolikor mogoče uspešni, zmorni in bogati. Drugi način, ki se ga poslužujejo predvsem ženske je, da so kolikor mogoče privlačne. Tretji način je značilen tako za moške kot za ženske: uslužnostno vedenje, zanimive zabave, pripravljenost za pomoč, skromnost.

Vse tri našete drže so v bistvu dobre. Toda, pogosto so le maske negotovosti in bojazni, kot kaže pa preprečujejo pristne in poglobljene medsebojne odnose, ker nas v hinavski površnosti oddaljujejo od naših pravih občutij. Tako nas bojazen dela vedno večje tujce samim sebi.

Ali lahko strah in bojazen obrnemo sebi v dobro?

Odgovor je DA. Več načinov je, da se konstruktivno soočamo z lastnim strahom. Najprej tako, da se ga zavedamo, si ga priznavamo in tako izgubljamo strah pred strahom. Dalje s tem, da si upamo pogovarjati o lastnem strahu, bojaznih in tesnobah. Zlasti pa z različnimi oblikami meditacije in sprostitve. Vse psihoterapevtske tehnike, ki pomagajo človeku, da se začne uspešno soočati z lastnimi bojaznimi in s tem s samim seboj, se poslužujejo zgoraj navedenih načinov. Omenjene tehnike je v preprostem slogu dobro zadel znani nemški avtor Linder-mann v svojih dveh knjigah Sprostitve v stiski in Premagani stres, ki jih imamo tudi v slovenščini. Višje oblike osmislenja strahu pa spadajo že na področje teologije.

Veliko je ostalo v tem prispevku nedorečenega. Dotaknili smo se le enega od spremeljajočih pojavov reševanja tehnoloških viškov. Tematika je preveč kompleksna, da bi jo bilo mogoče strniti v kratko razmišljanje.

Stane Koselj

Uporabljena literatura:

J. Bohak: Psihološki vidiki brezposelnosti, MK 1984
P. Kogej: Organizacija in psihologija dela, Življenje in tehnika 1963
S. Robert: Culture's influence on behavior, London 1976
A. Trstenjak: Problemi psihologije, Slovenska matica 1976

Sladkorni bolniki

V občini Velenje deluje prizadevno že vse od leta 1956 društvo za boj proti sladkorni bolezni. Med drugim pripravljajo predavanja, pa tudi druga srečanja za svoje člane.

V soboto, 19. januarja pa se bodo zbrali člani društva ob 10.30 v prostorih Zdravstvenega centra na rednem občnem zboru. Vabljeni!

Društvo za pomoč duševno prizadetim Velenje

Letni zbor

Čas takoj po novem letu je priložnost za potegnitev črte čez delo minulega leta ter za snovanje novih nalog. To bo to soboto, 19. januarja, storilo tudi 130 članov društva za pomoč duševno prizadetim iz Velenja. Poleg ocene in načrtov pa bodo na tem srečanju volili tudi nove člane izvršnega odbora društva.

Letni zbor bodo pripravili v prostorih osnovne šole XI. di- vizije v Velenju, začeli pa ga bodo ob 16. uri.

ČETRTEK 17. januar

TV SLOVENIJA 1

8.50 Video strani
9.00 Grizli Adams, 36. del ameriške nanizanke za otroke
9.25 Nadenarjeni otroci, 5., zadnja oddaja
9.55 Veter in sonce kot vira energije
10.25 Muzzy, angleščina za najmlajše, 17/20
10.40 Slovenci v zamejstvu
11.10 Zakon v Los Angelesu, 33. del ameriške nanizanke
11.55 Video strani
14.30 Video strani
14.40 Muzzy, angleščina za najmlajše, ponovitev
14.55 Slovenci v zamejstvu
15.25 Žarišče, ponovitev
15.55 Sova, ponovitev
17.00 Tv dnevnik 1
17.05 Nadenarjeni otroci, 5., zadnja oddaja, ponovitev
17.35 Veter in sonce kot vira energije
18.05 Po sildeh napredka
18.40 A. Martič: Punčka
18.55 Risanka
19.30 Tv dnevnik 2
20.05 Simeon, tv nanizanka, 1/13
21.10 Tednik
22.15 Tv dnevnik 3
22.35 Sova: Vse razen ljubezni, ameriška nanizanka, 220/28, Ulica strahu, angleška nanizanka, 9/12
23.50 Video strani

TV SLOVENIJA 2

16.00 Satelitski programi, poskusni prenosi. 17.30 Regionalni programi TV Slovenija — Studio Ljubljana. 19.30 Tv dnevnik. 20.40 Žarišče. 20.30 Divji svet živali, 1, angleška poljudnoznanstvena serija, 11/14. 21.00 Mali koncert: Zvonimir Ciglić: Tri skice za orkester. 21.15 Svet na zaslonu. 21.45 Retrospektiva Komedija na slovenskem odru — S. Mrožek: Grbavec, predstava Mestnega gledališča Ljubljanskega. 23.30 Yutel.

HTV 11

9.15 Poročila. 9.20 Tv koledar. 9.30 Jelenko, nanizanka za otroke. 10.00 Zimski šolski spored. (do 11.55). 12.00 Poročila. 12.10 Video strani. 12.20 Obstanek. 12.45 Hugo-niški konjček, dolgotrajna risanka. 14.05 Satelitski spored. 14.45 Hrvatski pisci na TV-ekranu. 16.10 Video strani. 16.25 Poročila. 16.30 Tv koledar. 16.40 Jelenko, nanizanka za otroke. 17.40 Hrvatska danes. 18.25 Številke in črke. 18.45 Kultura vsakodnevnice. 19.15 Majhne skrivnosti velikih mojstrov kuhinje. e. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Spekter, politični magazin. 21.05 Kvizkoteka. 22.10 Tv dnevnik. 22.40 Poročila v angleščini. 22.45 Glasbena scena. 23.45 Poročila.

SATELITSKA TV

SAT 11

6.00 Dobro jutro. 8.35 Sosedje. Ladja ljubezni. 9.55 55 Teleshop. 10.15 Veter. 10.40 Joe Darlancer. 12.20 Kolo sreče. 13.00 Tv-borza. 14.00 Sosedje. Ladja ljubezni. Gnostobust. 15.40 Teleshop. 15.55 KaKadee pistole. 16.45 Make up in pištolote. 17.40 Poročila. 17.50 Sestra Kate. 18.15 Priložnost. 18.45 Poročila. 19.15 Kolo sreče. 20.00 Fort Boyard. 21.00 Inspektor Clouseau, angleška komedija. 1976. 22.55 Poročila. 23.10 Ned Kelly, angleški akcijski film, 1969/69.

RTL PLUS

6.00 Halo, Evropa. 9.10 Australian Open, povzetek. 11.00 TV-butik. 11.30 Tveganje. 12.00 Cena je vroča. 12.35 Oddelek M. 13.00 Boga in lep. 13.20 Santa Barbara. 14.05 Springfieldova zgodba. 14.50 Australian Open 91. 18.35 Poročila. 18.50 Buck James. 16.40 Tveganje. 17.10 Cena je vroča. 17.45 Salvatore. 18.00 Moški za šest milijonov dolarjev. 18.45 Poročila. 19.20 21 Jump Street. 20.15 Zeleni ogenj, pustolovski film. 1954 (Stewart Granger, Grace Kelly). 22.00 Australian Open. 22.30 Poročila. 22.40 Sedem ur strahu, ameriška kriminalna. 1987. 0.10 Gverci, ci, ameriška komedija. 1970.

EUROSPORT

13.30 SP v padalstvu. Bled. 14.00 Smučarski raport. 15.00 Snooker. The World Masters. 19.00 Moto šport. 19.30 Novice. 2. 20.00 Snooker, prenos. 0.00 Novice. 0.30 Španski gol. 1.00 Tenis, Australian Open.

SUPERR CHANNEL

7.00 Daybreak. 8.30 Financial Times. 9.00 Novice. 9.10 Mix. 16.00 Hotline. 17.00 On the Air. 18.30 Blue Night. 19.30 Novice. 2. 19.45 Time Warp. 20.00 Tujec, ameriški film. 1946. 21.45 Hollywoodske zvezde. 22.00 Novice. 22.15 Čebulni polje, je, ameriška drama. 1979. 0.10 Oplave nc novice.

PRO 77

12.05 Bitka za Jenny, ameriška drama. 13.45 Shiloh na ranč. 14.45 Raschal, risana serija v 26. delih. 15.10 Prašček Dick. 15.45 PoPotepuh. 16.10 Waltonovi. 17.00 Doogie je Hawser. 17.25 Na zdravje. 18.00 Petretrocelli. 18.55 Dick. 19.25 Colt za vse primere. 20.15 Ko se kopat na Teneneri, nemška komedija. 1964. 21.50 He Hawai 05. 22.45 Mozambik, pustolovski film. 1964. 0.30 FBI. 1.20 Otolci SteStepforda, grozljivka.

PETEK 18. januar

TV SLOVENIJA 1

8.50 Video strani
9.00 Delfin Flipper, 20. del ameriške nanizanke za otroke
9.25 O. Manning — A. Plater: Vojne usode, 7., zadnji del angleške nadaljevanke
10.25 Video strani
14.30 Svet na zaslonu, ponovitev
15.00 Žarišče, ponovitev
15.30 Sova, ponovitev
17.00 Tv dnevnik 1
17.05 Tednik, ponovitev
18.10 A. S. Puškin: Pravljica o carju Saltanu, lutkovna igrca, 3/6
18.25 Čirkuške živali, švicarska nanizanka, 5/7
19.00 Tv dnevnik 2
19.59 Zrcalo tedna
20.20 Midasov dotik, angleška dokumentarna serija, 2/6
21.15 Zakon v Los Angelesu, ameriška nanizanka, 36/41
22.00 Tv dnevnik 3
22.25 Sova: Družinske vezi, ameriška nanizanka, 20/22, Bolnišnica Britannia, angleški film
0.45 Video strani

TV SLOVENIJA 2

16.00 Satelitski programi, poskusni prenosi. 17.30 Regionalni programi TV Slovenija — Studio Maribor: Tele M. 19.00 Domači ansambl: Alpski kvintet z Ivanko in Otom, ponovitev. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Žarišče. 20.30 Gala koncert Čajkovski, ponovitev. 22.25 Premor. 22.35 Yutel. 23.35 Satelitski programi, poskusni prenosi.

HTV 1

9.15 Poročila. 9.20 Tv koledar. 9.30 Povejte kaj naj delam, oddaja za otroke. 10.00 Zimski šolski spored (do 11.55). 12.00 Poročila. 12.10 Video strani. 12.20 Obstanek. 12.45 Visoki jahač, ameriški film. 14.15 Satelitski spored. 16.00 Video strani. 16.15 Poročila. 16.20 Tv koledar. 16.30 Povejte, kaj naj delam, oddaja za otroke. 17.00 -93-. 17.40 Hrvatska danes. 18.25 Številke in črke, kviz. 18.45 Polna hiša, humoristična nanizanka. 19.10 Snježko Bijelić, risana nanizanka. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Va banque II., poljski film. 21.40 Zabavnoglasbena oddaja. 22.25 Tv dnevnik. 22.45 Poročila v angleščini. 22.50 Slike časa. 23.50 Poročila.

SATELITSKA TV

SAT 1

13.00 TV-butik. 14.00 Sosedje. Ladja ljubezni. 15.15 Glava, glavica. 15.40 Teleshop. 15.55 Paradiž, serija. 16.45 T.J. Hooker. 17.40 Poročila. 17.50 Sestra Kate. 18.15 Priložnost, igra. 18.45 Poročila. 19.15 Kolo sreče. 20.00 Hardball. 21.00 Frankov klub. 21.55 Poročila. 22.05 Potihlo prihaja smrt, ameriška kriminalna. 1972. 23.40 Gostilna pri veselih dekletih, nemška erotična komedija. 1979. 0.50 Hardball, ponovitev.

RTL PLUS

6.00 Halo, Evropa. 9.30 Australian Open. 11.30 Tveganje. 12.00 Cena je vroča. 12.35 Oddelek M. 13.20 Boga in lep. 13.20 Santa Barbara. 14.05 Springfieldova zgodba. 14.50 Australian Open. 15.35 Poročila. 15.50 Reporter zločinov. 16.40 Tveganje. 17.10 Cena je vroča. 17.45 Salvatore. 18.00 Moški za šest milijonov dolarjev. 18.45 Poročila. 19.15 Boragora, serija. 20.00 Loterija. 20.10 Odkupnina, ameriški film. 1955. 22.05 Australian Open. 22.35 Poročila. 22.45 Tutti Frutti. 23.45 Django in Sabata, italijanski vestern. 1971. 1.20 Orient Express, nemško-francoski film. 1954 (Eva Bartok). 2.40 Django in Sabata, ponovitev. 4.05 Tragedija neke strasti, nemški film. 1949. 5.30 Flash Gordon.

EUROSPORT

6.30 To so bili dnevi. 7.00 Za otroke. 8.30 Euroboks. 9.00 Rokomet. 10.00 Snooker. 13.00 Euroboks. 13.30 Tenis, Australian Open. 15.00 Snooker. 19.00 Sport. 19.30 Novice. 20.00 Snooker. 23.00 Smučanje. 0.00 Novice. 0.30 Velika kola. 1.30 Tenis, Australian Open.

SUPER CHANNEL

7.00 Daybreak. 8.30 Turistični magazin. 9.00 Novice. 13.00 Japonski poslovni danes. 16.00 Hotline. 17.00 On the Air. 18.30 Blue Night. 19.30 Poročila. 19.45 Time Warp. 20.00 Eurochart-Hot 100. 20.30 Svet glasbe, pogovori, osebe. 22.00 Novice. 22.15 Oplave novice. 22.20 Spin. 22.25 Koncert.

PRO 7

14.40 Rascal. 15.05 Prašček Dick. 15.40 Potepuh. 16.05 Perry Mason. 17.00 Doogie Hawser. 17.25 Barney Miller. 18.00 Bitje srca. 18.50 Dick. 19.20 Colt za vse primere. 20.15 Kot v starih casih, ameriška komedija. 22.00 Ljubezen in svinčenke, angleška kriminalna. 1978. 23.35 M.A.S.H. 0.10 Mozambik, angleški film.

TELE 5

13.30 He-man, Bobonsi, Willy Fog, Archibald. 15.30 Wildcat. 16.00 Igra z ognjem. 16.30 Poročila. 16.35 Bim, bam, bino: Smrkci, Brave Star, Rakuni. 18.05 Smrkci, Galaxy Rangers, Huckleberry Finn. 19.20 Poročila. 19.30 Bliskovito. 20.00 Mesto, dežela, reka. 20.30 Hop ali top. 21.00 Ring je prost. 21.50 Poročila. 22.00 Ursus, nepremagljivi, italijanski film. 1963. 23.20 Sto tisoč prekleth dolarjev, italijanski vestern. 1967. 0.35 Bliskovito 88. 1.00 Scena D.

SOBOTA 19. januar

TV SLOVENIJA 1

8.35 Video strani
8.45 Muzzy, angleščina za najmlajše, 16/20
9.00 Radovedni Taček: Želva
9.15 Čebelica Maja: Narobe mravlje, risana serija
9.40 A. Martič: Punčka
9.55 A. S. Puškin: Pravljica o carju Saltanu, lutkovna igrca, 3/6
10.10 Alf, ameriška nanizanka, 11/24
10.35 Zgodbe iz školjke
11.35 Slovenska kuhinja z ansambлом Bratov Avsenik, ponovitev, 3/10
11.50 Naša pesem 90, 9. oddaja
12.10 Video strani
12.50 Video strani
13.30 Okno: Povratek k Staxu, ponovitev 2. dela oddaje HTV
13.55 Čudovito popotovanje Nilsa Holgersona, švedski mladinski film
15.25 Rezervirano za šanson: Francija v šansonu, ponovitev 2. odd.
15.50 Žarišče, ponovitev
16.20 Sova, ponovitev
17.00 Tv dnevnik 1
17.05 Ljubljana: DP v košarki (m): Smelt/Olimpija—Partizan, vključitev, prenos
18.25 Divji svet živali, ponovitev angleške poljudnoznanstvene serije, 11/14
19.05 Risanka
19.30 Tv dnevnik 2
19.59 Utrip
20.20 Žrebanje 3 x 3
20.35 Titanic
22.10 Tv dnevnik 3
22.30 Sova: Zlata dekleta, ameriška nanizanka, 20/25, Ulica strahu, angleška nanizanka, 10/12, Spirala, francoski film
1.20 Video strani

TV SLOVENIJA 2

12.00 Satelitski programi, poskusni prenosi. 12.20 Wengen: SP v alpskem smučanju, smuk (m), prenos. 16.00 Satelitski programi, poskusni prenosi. 18.00 Kavarna, ponovitev. 19.00 Mati in sin, avstralska humoristična serija, 8/14. 19.30 Tv dnevnik. 20.15 Filmske uspešnice. Mačka je videla morilca, ameriški film. 21.45 SP v alpskem smučanju, smuk (m), posnetek iz Wengna. 22.30 Satelitski programi, poskusni prenosi.

TV SLOVENIJA 2

12.00 Satelitski programi, poskusni prenosi. 12.20 Wengen: SP v alpskem smučanju, smuk (m), prenos. 16.00 Satelitski programi, poskusni prenosi. 18.00 Kavarna, ponovitev. 19.00 Mati in sin, avstralska humoristična serija, 8/14. 19.30 Tv dnevnik. 20.15 Filmske uspešnice. Mačka je videla morilca, ameriški film. 21.45 SP v alpskem smučanju, smuk (m), posnetek iz Wengna. 22.30 Satelitski programi, poskusni prenosi.

HTV 1

8.15 Poročila. 8.20 Tv koledar. 8.30 Vesela sobota, spored za otroke. 9.00 Zimski šolski spored (do 11.25). 11.30 Kako biti skupaj. 12.00 Izbrali smo za vas. 13.15 Šeherezada I., sovjetski film za mlade. 14.45 Mixer -M-. 15.30 Tv teden. 15.45 Oddaja narodne glasbe. 16.15 Majhni čudeži velike narave, film B. Marjanovića. 16.40 Poročila. 16.45 Sedmi čut. 17.00 Tv razstava. 17.15 Dramska nanizanka. 18.10 Prisrčno vaši: Ivan Supek. 18.55 Rakuni, risana nanizanka. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Intervju tedna. 20.15 Sen o slavi, ameriški film. 22.20 Tv dnevnik. 22.40 Poročila v angleščini. 22.45 Hrvatski sabor: Iskon in zakon. 23.25 Fluid, zabavnoglasbena oddaja. 0.00 Športna sobota. 0.20 Poročila.

SATELITSKA TV

SAT 1

7.30 Dobro jutro. 8.30 Paradiž. 9.30 Gospodarski forum. 10.05 Glava, glavica. 10.30 Narodna glasba. 11.00 Frankov klub. 11.50 T.J. Hooker. 12.35 Potolvalni magazin. 13.10 Hotel. 14.00 Vdova Elise, nemški film. 1957. 15.45 Moda na Sat 1, nova modna oddaja. 16.15 Zap. igra. 16.40 Neon Rider. 17.40 Poročila. 17.50 Sestra Kate. 18.15 Priložnost, igra. 18.45 Poročila. 19.05 Poročevalski magazin. 19.30 Čariljva Jeannine, serija. 20.00 Draga Brigitte, ameriška komedija. 1965. 21.45 Poročila. 22.00 Alien Nation. 22.55 Harry Black in tiger, angleški akcijski film. 1958. 0.40 Potihlo prihaja smrt, kriminalna.

RTL PLUS

6.00 Reporter zločinov. 7.35 Dragi strček Bill. 8.00 Za otroke. 9.10 Australian Open. 9.30 Australian Open, prenos. 11.00 Pif in Herkul. 11.15 Spiderman, Hulk, Spiderman. 12.35 He-man. 13.00 C.O.P.S. 13.25 Zelvice. 13.50 Raggazi. 14.20 Australian Open. 15.10 Daktri. 16.05 Lassie. 16.25 Mačke in psi. 16.55 Angel se vrača. 17.45 Čudovita leta, serija. 18.10 Novo v kinu. 18.45 Poročila. 19.00 Nogomet. 20.15 Električni jezdce. 23.15 Ljubezenski pozdravi iz usnjenih hlač VI, nemška seksi komedija. 1981. 1.35 Sexy Follies.

EUROSPORT

11.00 Sportno popoldne: Smučanje, Tenis, Australian Open. 15.00 Snooker. The World Masters, prenos. 18.45 Jadranje. 20.00 Snooker, prenos. 23.00 Wrestling. 0.30 Boks. 1.30 Smučanje, pregled.

SUPER CHANNEL

7.00 Mix. 15.00 Robotek, ameriško-japonski risani film. 1984. 17.00 Video moda. 17.30 Coca Cola Eurochart. 18.00 Ultra šport. 20.00 The Best of Blue Night. 21.00 Salome, ameriški film. 1945.

NEDELJA 20. januar

TV SLOVENIJA 1

8.20 Video strani
8.30 Otroška matineja
9.20 Čirkuške živali, švicarska nanizanka, 5/7
9.50 Zgodovina smeja, francoska dokumentarna serija, 5/6
10.40 Mati in sin, ponovitev humoristične oddaje Videomeh
11.40 Obzorja duha
12.00 Ex libris
13.15 Križkraž, ponovitev
14.45 J. Galsworthy: Saga o Forsythih, angleška čb nadaljevanke, 1/26
15.35 Sova, ponovitev
17.00 Tv dnevnik 1
17.05 Končna črta, ameriški film
19.00 Tv mernik
19.30 Tv dnevnik 2
20.05 Aleksandar Barišić: Ni vse ljubezen, film Tv Sarajevo
20.50 Podarim—dobim
21.15 Zdravo
22.35 Sova: Spet ti?, 8/13, Ulica strahu, angleška nanizanka, 11/12
0.10 Video strani

TV SLOVENIJA 2

14.00 Športno popoldne. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Človek-žival, ameriška poljudnoznanstvena serija. 3/5. 20.50 Ljubljanski krog, dokumentarna oddaja. 21.30 Posnetek smučanja. 22.10 Športni pregled. 22.40 Yutel.

HTV 1

9.30 Kronika Rusinov in Ukrajincev. 9.45 Poročila. 9.50 Tv koledar. 10.00 Dobro jutro, nedeljsko popoldne za otroke. 12.00 Sadovi zemlje, oddaja za kmetovalce. 13.00 Poročila. 13.05 Daktri, filmska nanizanka. 13.55 Družinske vsebine. 14.25 Obzor. 16.45 Veni, vidi. 16.50 Westward the Women, ameriški film. 18.45 Mali letci medvedi, risana nanizanka. 19.10 Tv fortuna. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Diploma za smrt, dramska nanizanka. 21.05 Priče zgodovine, dokumentarna nanizanka. 22.05 Tv dnevnik. 22.25 Poročila v angleščini. 22.30 Glasbena oddaja. 22.55 Športni pregled. 23.40 Poročila.

SATELITSKA TV

SAT 1

8.05 Zapp. 8.30 Neon Rider. 9.30 Džuboks. 10.00 Živali in mi. 10.30 Od tu in tam. 11.00 Religija. 11.05 Draga Brigitte, ameriška komedija. 12.45 Zdravje. 13.10 Hotel. 14.05 Novo v kinu. 14.30 Hokejska liga. 17.10 Ulica pogubljenja, ameriški akcijski film. 1976. 18.45 Poročila. 18.50 Športni klub. 19.30 Od srca k srcu, zabavna oddaja. 20.00 Imam samo tvojo ljubezen, avstralski film. 1953. 21.35 Poročila. 22.00 Pogovor. 23.15 Valentina, italijanska serija. 23.45 Veliki Santini, ameriški film. 1979.

RTL PLUS

6.00 Daktri. 7.10 Yogi. 8.00 Za otroke. 9.10 Australian Open. 11.00 Tednik. 12.05 Klasika. 12.35 Nenavadne zgodbe. 13.00 Moj oče vesolje. 13.30 Poti v smokar, nemški film. 1949. 15.05 Australian Open 91. 15.55 Samuraj, španski vestern. 1973. 17.50 Kilometer 30. 18.45 Poročila. 19.10 Potolvalni kviz. 20.15 Nežen, pa drzen kot Oskar, nemška komedija. 1980. 21.50 Spiegel TV. 22.20 Prime Time. 22.40 Dr. Westphal, serija. 23.30 Boj proti mafiji. 0.15 Ponoči, kol zmruze je kri. 0.35 Črna somrak. 1.00 Hitchcock prikazuje.

EUROSPORT

12.00 Nedeljsko popoldne: Košarka, Smučanje, SP v bobu. 15.00 Snooker, prenos. 19.00 Moto šport. 20.00 Snooker, prenos. 23.00 Smučanje. 0.00 Moto šport. 1.00 Rokomet.

SUPER CHANNEL

7.00 Mix. 11.00 Eurochart-Hot 100. 13.30 Hello, Austria. 14.00 Mix. 15.00 George Vanderman. 16.00 Turistični magazin. 16.30 E.R.F. 17.00 Mix. 17.30 Jutrišnji svet. 18.00 Financial Times. 18.30 Oplave novice. 19.30 Video moda. 20.00 Spin. 21.00 Vreme. 21.05 Oplave novice. 21.10 Kapitan Apache, ameriški film. 1971.

PRO 7

11.30 Patrolni čoln. 12.25 Miška na Mayflower, risani film. 13.15 Kraljevo divjih živali. 14.05 Perry Mason. 15.40 Točke za Antona, nemški mladinski film. 1953 (Peter Feldt). 17.15 Riptide. 18.15 Na muhi, ameriški vestern. 1955. 19.45 Bill Cosby. 20.15 Kako zrušiti šefa, ameriška komedija. 1980. 21.55 Ceste San Franciscu. 23.10 Tujec na vlaku, ameriška kriminalna. 1951.

TELE 5

13.00 Tednik. 13.15 Normal. 13.45 Bim, bam, bino. 13.50 She-Ra, Saber Rider, Smrkci, Brave Star, Bobonsi. 16.05 Ursus, nepremagljivi, italijanski film. 1963. 17.25 Scena D. 18.10 Divje žiljenje. 19.05 Poročila. 19.15 Kritični magazin. 19.45 Bagdadsko kavarnera. 20.15 Prosim, smejte se. 21.10 Super moški proti Amazonkam, italijanski film. 1973 (Marc Haniball). 22.40 Nočna patrulja. 23.35 Nenavadne zgodbe. 0.05 Ring je prost. 1.50 Pop koncert.

PONEDELJEK 21. januar

TV SLOVENIJA 1

8.50 Video strani
9.00 Alice v deželi risb, 3. oddaja, Ciciban, dober dan: Pri urarju
9.30 MPF Celje 85 — Mladinski zbor iz SZ in mešani mladinski zbor iz ZRN
10.00 Utrip, Zrcalo, Mernik
15.00 Video strani
15.30 Sova, ponovitev
17.00 Tv dnevnik 1
17.05 Zdravo, ponovitev
18.30 Radovedni Taček: Slon, Alf, ameriška nanizanka, 12/24
19.05 Risanka
19.30 Tv dnevnik 2
20.05 J. Osborne: Ozri se v gnev, angleška drama
22.05 Tv dnevnik 3
22.30 Osmi dan
23.15 400 let slovenske glasbe, 4. oddaja
23.45 Sova: Avtostopar, ameriška nanizanka, 4/16, Ulica strahu, angleška nanizanka, 12/12
1.00 Video strani

TV SLOVENIJA 2

16.00 Satelitski programi, poskusni prenosi. 17.10 Podarim—dobim, ponovitev. 17.30 Regionalni programi TV Slovenija, Studio Ljubljana. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Žarišče. 20.30 Po sledih napredka. 21.00 Sedma steza, športna oddaja. 21.20 Rezervirano za šanson — Francija v šansonu, 3. oddaja. 21.50 Kraj v Evropi: Ulica v Ljubljani, dokumentarna oddaja, 3/4. 22.05 Yutel.

HTV 1

9.15 Poročila. 9.20 Tv koledar. 9.30 Čas za bajko, spored za otroke. 10.00 Zimski šolski spored (do 11.55). 12.00 Poročila. 12.10 Video strani. 12.20 Satelitski spored: Super Chanell. 15.05 Pot po ameriskem Zahodu. 15.20 Mr-tva luka, dokumentarni spored. 16.10 Video strani. 16.25 Poročila. 16.30 Tv koledar. 16.40 Čas za bajko, program za otroke. 17.40 Hrvatska danes. 18.25 Številke in črke. 18.45 Potepam se in snemam. 19.15 Risanka. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Boljše življenje, humoristična nanizanka. 20.50 Sedem dni v svetu, zunanepolitična oddaja. 21.20 Tv dnevnik. 21.40 Poročila v angleščini. 21.45 Kinoteka Hollywooda. 23.35 Poročila.

SATELITSKA TV

</

SREDA 23. januar

TV SLOVENIJA 1

- 8.50 Video strani
9.00 Živ žav
9.55 J. Osborne: Ozri se v gnevu, angleška drama
11.50 J. Austen: Prepričevanje, angleška nadaljevanka 4/5
12.40 Video strani
14.50 Video strani
15.00 Žarišče
15.30 Sova, ponovitev
17.00 Tv dnevnik 1
17.05 Ljubljanski krog, dokumentarna oddaja, ponovitev
17.50 Klub Klobuk
19.00 Risanka
19.30 Tv dnevnik 2
20.05 Film tedna — Miruj, umri, oživi, sovjetski čb film
21.50 Tv dnevnik 3
22.10 Videogodba
22.55 Sova: Alf, ameriška nanizanka, 21/24, Vrnitev Arsena Lupina, 2/12, Zgodovina smeja, francoska dokumentarna serija, 6/6
0.10 Video strani

TV SLOVENIJA 2

- 18.00 Satelitski programi, poskusni prenosi. 18.30 Mostovi. 19.00 Tv Slovenija 2 — Studio Maribor. Poslovna borza. Tv ruleta. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Žarišče. 20.30 Operne zgodbe: Ernani. 21.25 Svet poroča. 22.10 Yutel.

HTV 1

- 9.20 Poročila. 9.25 Tv koledar. 9.35 Vrnitev ladje Antilopa, nanizanka za otroke. 10.00 Zimski šolski spored (do 11.55). 12.00 Poročila. 12.10 Video strani. 12.20 Satelitski spored: Super Channel. 15.10 Pot po ameriškem Zahodu. 15.20 Glasbena oddaja. 16.15 Video strani. 16.30 Poročila. 16.35 Tv koledar. 16.45 Vrnitev ladje Antilopa, nanizanka za otroke. 17.40 Hrvatska danes. 18.25 Številke in črke. 18.45 Usode, dokumentarna oddaja. 19.15 Risanka. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Film: Missing, ameriški film. 23.00 Tv dnevnik. 23.20 Poročila v angleščini. 23.25 Z licem v lice. 0.25 Poročila.

SATELITSKA TV

SAT 1

- 6.00 Dobro jutro. 8.35 Sosedje, Ladja ljubezni. 9.55 Teleshop. 10.15 Policijska akademija. 10.40 Vrnitev sedmerice veličastnih, ameriški film. 12.20 Kolo sreče. 13.00 TV-borba. 14.00 Sosedje. 14.25 Ladja ljubezni. 15.15 Veter, lutkovna serija. 15.40 Teleshop. 15.55 Nori Divji zahod. 16.45 Pod kalifornijskim soncem, serija. 17.40 Poročila. 17.50 Sestra Kate. 18.15 Priložnost. 18.45 Poročila. 19.15 Kolo sreče. 20.00 Booker, serija. 21.00 Joe Dancer III, ameriška kriminalna, 1982. 22.35 Poročila. 22.50 Petek, trinajstega. 23.40 Zgodovina filma. 23.55 Modna oddaja. 0.25 Bocker, ponovitev.

RTL PLUS

- 6.00 Halo, Evropa. 8.35 TV-butik. 9.10 Australian Open. 11.30 Tveganje! 12.00 Cena je vroča. 12.35 Oddelek M. 13.00 Bogat in lep. 13.20 Santa Barbara. 14.05 Springfieldova zgodba. 14.50 Australian Open. 15.35 Poročila. 15.50 Čipi, serija. 16.40 Tveganje! 17.05 Cena je vroča. 17.45 Salvatore. 18.00 Moški za šest milijonov dolarjev. 18.45 Poročila. 19.15 Narodna glasba. 20.15 Gottschalk. 21.15 Model in vohiljač. 22.10 Stern TV. 22.45 Australian Open. 23.15 Poročila. 23.25 Mrtvi lenarijo na soncu, italijanski vojni film, 1969 (Guy Madison). 1.00 Doktor Mladen, jugoslovanski vojni film, 1975. 2.20 Model in vohiljač, ponovitev.

EUROSPORT

- 12.00 Smučanje. 14.00 Konjenstvo. 15.00 Snukerji. 19.00 Cirkus. 19.30 Novice. 20.00 Snukerji. 23.00 Smučanje, povzetek. 0.00 Umetnostno drsanje, Sofija. 1.00 Novice.

SUPER CHANNEL

- 7.00 Daybreak. 8.30 Hello, Austria. 9.00 Novice. 9.10 Mix. 13.00 Japonski poslovni danes. 16.00 Hotline. 17.00 On the Air. 18.30 Blue Night. 19.45 Time Warp. 20.00 Reportaže. 20.30 TBA. 21.00 Ruska enajstica. 21.30 Financial Times. 22.20 Reportaže. 22.50 Ruska enajstica. 23.20 Financial Times.

PRO 7

- 12.05 Inside Out, angleški film. 13.40 Shiloh ranč. 14.45 Rascal. 15.10 Duck. 15.45 Flipper, začetek serije v 75 delih, 1968. 16.10 Hiša na Eaton Placeu. 17.00 Doogie Howser. 17.25 Harryjevo sodbe. 18.00 Enaka pravica. 18.50 Dick. 19.20 Golf za vse primere. 20.15 Mučna negotovost, ameriški film. 1985. 21.55 FBI. 22.50 As v rokavu, ameriški film. 1985. 0.30 Kobra, prevzemite.

TELE 5

- 13.30 He-man, Bobonsi, Cadichon, risanka. 14.45 Prosim, smejte se. 15.30 Wildcat. 16.00 Igra z ognjem. 16.30 Poročila. 16.35 Bim, bam, bino: Smrkci, Brave Star, Rakuni. 18.10 Popaj, He-Man, Smrkci, risanka. 19.20 Poročila. 19.30 Bliskovito, kviz. 20.00 Mešto, dežela, reka, geografski kviz. 20.30 Hop ali top, igra za 210.000 DEM. 21.00 Bagdad Cafe, serija. 21.25 Nenavadne zgodbe. 21.50 Poročila. 22.00 Desperado, italijanski western. 1967. 23.40 Ulica strahu.

Prireditve

ŠVEJK V ŠMARTNEM OB PAKI

V soboto, 19. januarja bo v domu kulture v Šmartnem ob Paki gostovalo amatersko gledališče Vrba iz Vrba pri Zalcu s predstavo Bertholda Brechta: ŠVEJK.

V naslovni vlogi Švejka se bo predstavil član Gledališča pod kozolcem Jože Krajnc.

Režiser predstave je Bogomir Veras.

Predstava se bo pričela ob 19. uri. Predprodaja vstopnic po 50 din je v trafiki v Šmartnem ob Paki.

MLADINSKI ABONMA

V drugi predstavi za mladinski abonma se nam bo predstavilo Slovensko ljudsko gledališče iz Celja s pred-

Odlomek iz Kabareta

stavo Svetlane Makarovič: KABARET

KABARET

Kabaret prinaša v ponudbo gledališča tisti žanr, ki v

rednem repertoarju le redko pride do veljave, igralcem pa ponudi možnost aktiviranja tistih registrov, ki v rednem repertoarju velikokrat ostajajo neizrabljeni. Svetlana Makarovič nas v tem Kabaretu dobro uro neprizanesljivo zabava.

Predstava bo v torek, 22. januarja ob 18. uri v domu kulture Velenje. Vstopnice za izven 100 din.

DUNAJSKI ABONMA

Se vedno se lahko prijavite za ogled musicala Erica Wolfsona:

FRAUDIANA. Musical si bomo ogledali v soboto, 26. 1. 1991.

Prijave in ostale informacije na telefon 853 574 ali osebno v domu kulture.

ČLANI GIBANJA »HARI KRIŠNA« ZOPET V VELENJU

V ČETRTEK DNE 17. 1. 1991 OB 18. URI V MALI DVORANI DOMA KULTURE VELENJE SE BODO VELENJČANI LAHKO ZOPET SREČALI Z LEPTO DUHOVNE GLASBE INDIJE IN VSAJ ZA NEKAJ ČASA POZABILI NA TEGOBE NAŠEGA MATERIALNEGA SVETA.

POLEG GLASBENEGA KONCERTA S TRADICIONALNIMI INDIJSKIMI INSTRUMENTI BODO ČLANI GIBANJA »HARI KRIŠNA« PRIPRAVILI PREDAVANJE IN PREDSTAVITEV DIAPOZITIVOV.

PREDAVANJE SE BO NANAŠALO NA TEMO »KARMA, USODA IN SVOBODNA VOLJA«, DIAPOZITIVI PA NA TEMO »MIT MATERIALISTIČNE ZNANOSTI«.

GLEDE NA TO, DA SMO VELENJČANI IMELI ŽE NEKAJKRAT MOŽNOST PREŽIVITI RESNIČNO LEPE VEČERE S ČLANI GIBA-

NJA »HARI KRIŠNA«, NE BOMO ZAMUDILI PRILOŽNOSTI PRISLUHNITI VIBRACIJAM DUHOVNIH PESMI, KI SO V DANAŠNJEM SVETU KOT BALZAM IN NEKTAR. M. B.

MILADOJKA YONEED V VELENJU

V Velenjsko provincijalno mrtvilo zopet posega mladinski kulturni center S/TISKARNA z organizacijo dveh koncertov. V soboto 19. 1. ob 20. uri se nam obeta prava glasbena atrakcija, saj bodo v prostorih nekdanje Rdeče Vrtnice nastopili rock glasbeniki skupine MILADOJKA YONEED — iz Ljubljane. Njihova druga plošča Bloodylon je po mnogih kritikah najboljši glasbeni dosežek v Jugoslaviji v letu 90.

V sredo 23. 1. pa se nam bodo v STISKARNI predstavili rockerji iz Novega Sada — KBO! Fantje so poznani v tujini bolje kot doma so pa izdali pri založbi Voja Records svoj drugi LP in z njim se nam nameravajo predstaviti.

(TOM)

Glasbeni kotiček Radia Velenje

Pripravi
D. J. Robby Bratuša

★ ROXETTE

- BEST GROUP: INXS
BEST MALE SOLO SINGER: Tom Petty
BEST FEMALE SOLO SINGER: Neneh Cherry
BEST DANCE ACT: The B-52's/Betty Boo
BEST LP: "X" - INXS/Full Moon Fever
BEST POP VIDEO: "Janie's Got A Gun" - Aerosmith
BEST DRESSED PERSON: Steven Tyler (Aerosmith)
BEST DJ: Clabber (Swedish DJ)
MOST FANCIBLE MALE: Michael Hutchence
MOST FANCIBLE FEMALE: Neneh Cherry
BEST FILM: Pretty Woman
BEST MUSIC TV PROGRAMME: American Countdown (MTV)
BEST TV AD: Nike
WORST GROUP: Iron Maiden
WORST MALE SOLO SINGER: MC Hammer
WORST FEMALE SOLO SINGER: Madonna
WORST SINGLE: All the World Cup records
WORST LP: "Laten Without Prejudice" - George Michael
WORST POP VIDEO: "Hanky Panky" - Madonna
WORST DRESSED PERSON: Madonna
MOST COMPLETELY USELESS PERSON: Timmy Mallett
WORST HAIRCUT: Per's in the morning

★ JIVE BUNNY

- BEST GROUP: The Beautiful South
BEST MALE SOLO SINGER: George Michael
BEST FEMALE SOLO SINGER: Whitney Houston
BEST DANCE ACT: Jive Bunny
BEST ROCK OUTFIT: Guns N' Roses
BEST SINGLE: "Killer" - Adam
BEST LP: "Megadeth" - Various Artists
BEST POP VIDEO: "Groove Is In The Heart" - Deee-Lite
BEST DRESSED PERSON: Jason Donovan
BEST DJ: Steve Wright
MOST FANCIBLE MALE: "No preface" - Kylie
MOST FANCIBLE FEMALE: Kylie Minogue (with new look)
BEST FILM: Total Recall
BEST MUSIC TV PROGRAMME: The Chart Show
BEST NON-MUSIC TV PROGRAMME: Paradise Club
WORST GROUP: Roxette
WORST MALE SOLO SINGER: Stefan Dennis
WORST FEMALE SOLO SINGER: Rita MacNeil
WORST SINGLE: Anything by Brother Beyond
WORST LP: Julian Lloyd Webber plays Andrew Lloyd Webber
WORST POP VIDEO: Anything by Brother Beyond
WORST DRESSED PERSON: Nathan Moore (Brother Beyond)
WORST DJ: Simon Bates
MOST COMPLETELY USELESS PERSON: Simon Bates
WORST HAIRCUT: Sinead O'Connor
WORST TV PROGRAMME: Neighbours
MOST VERY HORRIBLE THING: Arrogant pop stars
WORST TV AD: Any Washing Powder advert

REDNI KINO

Četrtek, 17. 1. ob 18. in 20. uri. PRIGANJALCI DUHOV (GRAJSKI DUHOVI) — ameriški, komedija. V gl. vl.: Steve Guttenberg.

Petek in sobota, 18., 19. 1. ob 18. in 20. uri.

ŠE 48 UR — ameriški, akcijski. V gl. vl.: Eddie Murphy, Nick Nolte HIT!

Nedelja, 20. 1. ob 18. in 20. uri.

SERVIS ZA AVTOMOBILE IN MOŠKE — ameriški, trda erotika.

FILMSKO GLEDALIŠČE V DOMU KULTURE

Ponedeljek, 21. 1. ob 20. uri. STEKLENA TIŠINA — nemški, biografija. V gl. vl.: Jami Getz.

Resnična zgodba o prijateljsstvu in zmagoviti borbi mlade balerine proti nevarni bolezn. Režija: Carl Schenkel.

KINO ŠOŠTANJ

Nedelja, 20. 1. ob 18. uri. PRIGANJALCI DUHOV (GRAJSKI DUHOVI) — amer. komedija.

Ponedeljek, 21. 1. ob 18. uri. ŠE 48 UR — amer. akcijski.

KINO ŠMARTNO OB PAKI

Petek, 18. 1. ob 20. uri. PRIGANJALCI DUHOV — amer. komedija.

Občina Mozirje

KINO »DOM« MOZIRJE 17. 1. — DRUŽINSKA STRAST, ameriška melodrama 19. in 20. 1. — DRAGA, ZMANJŠAL SEM OTROKE, ameriška komedija

24. 1. — NEVARNE ZVEZE, ameriška ljubzenska drama KINO »JELKA« NAZARJE 19. in 20. 1. — BATMAN, AMERIŠKI PUSTOLOVSKI

23. 1. — DVOJKI, ameriška akcijska komedija KINO LJUBNO 19. in 20. 1. — IZGANJALEC DUHOV II, ameriška kriminalna

Gistro L

KAMNOSEŠTVO
telefon: 063/857-558

Rezultati žrebanja PRAZNIČNE NAGRADNE KRIŽANKE »VEGRAD«

Med pravilno rešenimi križankami je predstavnica Vegrada DRAGICA KNEZ v uredništvu Našega časa izžrebala naslednje nagrajence:

- nagrada: 10 m² betonskih tlakovcev prejme: MIHELA RESNIK, Šmartno ob Paki 24, 63327 Šmartno ob Paki
- nagrada: betonsko cvetlično korito prejme: MÄRJAN LEBAR, Jenkova 19, Velenje
- nagrada: 2 kom R ali U bet. elementov za klop: MAJA ZAGODE, Kardeljev trg 2/XI, Velenje
- nagrada: 1 podstavek za kolesa: MARIJA VOVK, Cesta na griču 8, Velenje
- nagrada: 1 podstavek za kolesa: MARTA DVORŠEK, Šmarška 33, Velenje.

Nagrajencem iskreno čestitamo!

Nagrade boste dobili na Vegradu p. e. VEMONT na Selu pri Velenju v prodajni službi, vsak dan od 7. do 13. ure.

Pravilna rešitev križanke:

SV, PB, SK, CG, Lier, kafri, elemi, maser, Isla, Anton, narok, Atala, stanica, doktrina, druid, cekar, Ramajana, Arc, CN, AM, ril, VJ, mu, ID, Kakanj, galanterija, TS, Raa, Marian, Se, AP, CR, TT, Ileana, betonska, verist, okag, anket, Elm, LA, Niigata, Rio, amba, Kerr, OL, sanitarna, AL, Ansa, Zinovjev, Sadat, EC, Paavo, led, med, Nato, Van, Una, Anet, kas, Olmi, estragon, pšeno, trahant, itala, PE, MI, Gitica, SS, Vemont, moralist, Lenarčani, Edom, era, KS, AS, cona.

Radio Velenje

Oddajamo na ultrakratkovalnovnem območju na frekvencah 88,9 (oddajnik Velenje) in 97,2 megaherca (oddajnik Plešivec). Naročila za vaše čestitke in pozdrave, obvestila, reklame, sprejemamo na upravi Centra za informiranje, propagando in založništvo, na Foitovi 10 v Velenju. Vse informacije dobite po telefonu 855 450.

PETEK, 18. JANUARJA: 15.00 Začetek sporeda; 15.15 Od Hude luknje do Rinke; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.10 Ekologi imajo besedo; 16.20 Za konec tedna; 17.00 Vaše čestitke in pozdravi; 18.00 Imenu Sove; 19.00 Vi izbirate, mi vrtimo.

NEDELJA, 20. JANUARJA: 11.00 Začetek sporeda; 11.15 Od Hude luknje do Rinke; 11.25 Kdaj, kje, kaj; 11.30 Z mikrofonom med vami; 12.30 Konec opoldanskega javljanja; 15.00 Vaše čestitke in pozdravi.

PONEDELJEK, 21. JANUARJA: 15.00 Začetek sporeda; 15.15 Od Hude luknje do Rinke; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.10 Kdaj, kje kaj; 16.15 Minute z domačimi ansambli; 17.00 Ponedeljkov šport na Radiu Velenje; 18.00 Lestvica Radia Velenje.

SREDA, 23. JANUARJA: 15.00 Začetek sporeda; 15.15 Od Hude luknje do Rinke; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.20 Za konec tedna; 17.00 Vi in mi (naša gosta bosta predsednik skupščine Mozirje Andrej Presečnik in predsednik izvršnega sveta Alfred Božič). 18.00 Pogovor z zdravnikom (naša gostja bo dr. Aleksandra Žuber, ki bo govorila o raku na dojkah — z našimi gosti boste lahko govorili po telefonu 855 963).

KINO

REDNI KINO

Četrtek, 17. 1. ob 18. in 20. uri. PRIGANJALCI DUHOV (GRAJSKI DUHOVI) — ameriški, komedija. V gl. vl.: Steve Guttenberg.

Petek in sobota, 18., 19. 1. ob 18. in 20. uri.

ŠE 48 UR — ameriški, akcijski. V gl. vl.: Eddie Murphy, Nick Nolte HIT!

Nedelja, 20. 1. ob 18. in 20. uri.

SERVIS ZA AVTOMOBILE IN MOŠKE — ameriški, trda erotika.

FILMSKO GLEDALIŠČE V DOMU KULTURE

Ponedeljek, 21. 1. ob 20. uri. STEKLENA TIŠINA — nemški, biografija. V gl. vl.: Jami Getz.

Resnična zgodba o prijateljsstvu in zmagoviti borbi mlade balerine proti nevarni bolezn. Režija: Carl Schenkel.

KINO ŠOŠTANJ

Nedelja, 20. 1. ob 18. uri. PRIGANJALCI DUHOV (GRAJSKI DUHOVI) — amer. komedija.

Ponedeljek, 21. 1. ob 18. uri. ŠE 48 UR — amer. akcijski.

KINO ŠMARTNO OB PAKI

Petek, 18. 1. ob 20. uri. PRIGANJALCI DUHOV — amer. komedija.

Občina Mozirje

KINO »DOM« MOZIRJE 17. 1. — DRUŽINSKA STRAST, ameriška melodrama 19. in 20. 1. — DRAGA, ZMANJŠAL SEM OTROKE, ameriška komedija

24. 1. — NEVARNE ZVEZE, ameriška ljubzenska drama KINO »JELKA« NAZARJE 19. in 20. 1. — BATMAN, AMERIŠKI PUSTOLOVSKI

23. 1. — DVOJKI, ameriška akcijska komedija KINO LJUBNO 19. in 20. 1. — IZGANJALEC DUHOV II, ameriška kriminalna

Naš čas

Mali oglasi po telefonu 855-450, 853-451. telefaks 851-990.

V SPOMIN

na prvo bolečo obletnico smrti dragega moža, očeta in starega ata

Ivana Jakopa

Vsi njegovi, ki smo ga imeli radi

SPOMINU POKOJNIH se namesto z vencem ali cvetjem oddolžimo s SOŽALNICO in prispevkom za boj proti raku. Sožalnice dobite na vsaki pošti in v ljubljanski Nami, prispevek pa je vračunan v ceni.

ZAHVALA
ob smrti naše

Franciške Tajnik

roj. 15. 2. 1907

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, zdravnikom in osebju bolnice Topolšica, osebju Doma odraslih Velenje, pevcem iz Raven, g. župniku, sosedom in prijateljem, ki so našo mamo pospremili na zadnji poti.

Vsi njeni

ZAHVALA

ob boleči in nenadni izgubi

Karla Avberška

5. 11. 1931—7. 1. 1991

Iskreno se zahvaljujem prijateljem, sosedom in znancem za pomoč, izraženo sožalje in podarjeno cvetje ter sveče. Enako se zahvaljujem gospodu duhovniku za opravljen pogrebni obred. Lepa hvala tudi Janku Dobniku in osebju Zdravstvenega doma Velenje.

Žalujoča njegova Rezka

ZAHVALA

ob boleči izgubi dragega moža, očeta in starega očeta

Rudolfa Klanferja

17. 4. 1915—8. 1. 1991

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam nudili pomoč, darovali cvetje in sveče ter ga pospremili na njegovi zadnji poti. Posebno zahvalo izrekamo zdravnikom in osebju kirurškega odd. II bolnišnice Slovenj Gradec.

Iskrena zahvala tudi godbi Zarja Šoštanj, g. duhovniku, govornikom, TUŠ Šoštanj ter Društvu upokojencev Šoštanj. Vsem še enkrat hvala.

Vsi njegovi

ZAHVALA

ob boleči in prerani izgubi dragega moža, očeta, tasta in dedija

Franca Krta

19. 7. 1931 — 11. 1. 1991

iz Raven pri Šoštanju

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za nesebično in vsestransko pomoč, za darovano cvetje, sveče in izrečeno sožalje. Hvala tudi RLV, govornikom Francu Hudomalu in Bernardu Skarlovniku, gospodu duhovniku za opravljen pogrebni obred in vsem, ki so ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoci: žena Daniela, sinova Srečko in Branko, snaha Fanika in vnuk Darij.

Polde, pogrešali bomo tvojo modrost,
tvoj razum, ki je vedno pokazal
resničnost in nudil določeno sigurnost

ZAHVALA

ob smrti našega

Leopolda Starmana

Iz srcaca se zahvaljujemo njegovemu kolektivu Gorenje — Elektronika za human odnos v težkih trenutkih, govorniku Dragu Korošču, častni straži, duhovniku za opravljen obred, sostanovalcem ter vsem njegovim prijateljem, ki so darovali cvetje in ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Mnogo prezgodaj, po mučni in težki bolezni,
nas je zapustil

Trpljenje tvoje zdaj končano je.
Praznina v našem domu je.
Rana v srcih naših krvavi,
ker tebe več med nami ni.

Srečko Bercko

Ko smo ostali brez dragega moža, očeta, dedka in tasta, nam je lajšalo bolečino spoznanje, da v teh najtežjih trenutkih nismo bili sami.

Zato se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za ustno in pisno sožalje, vsem, ki ste sočustvovali z nami, pospremili pokojnika na njegovo zadnjo pot, njegov grob pa zasuli s cvetjem in darovali za sveče in svete maše.

Zahvaljujemo se govornikom za poslovilne besede, pevcem za odpete pesmi in za odigrano Tišino.

Gospodu dekanu Pribožiču se iskreno zahvaljujemo za pogrebni obred in sveto mašo, še posebej pa za njegove obiske in tolažilne besede v času pokojnikove bolezni.

Za nesebično pomoč se zahvaljujemo Elzi in Tonu Menihovima, bratu Ivanu, sosedom Praznikovim, Evi Natkovi, Zdravku Turineku in Štrausovima.

Prav tako velja zahvala dr. Menihu za obiske na domu in osebju bolnišnice Topolšica za lajšanje bolečin med njegovo boleznijo.

TVOJI NAJDRAŽJI

Kako pozabili bi gomilo,
kjer tvoje dobro spi srce,
nam vsem ljubezni je dajalo,
ves čas do zadnjega je dne

ZAHVALA

ob smrti drage mame, babice in prababice

Elizabete Medved

roj. Ledinek, 1906, iz Skornega

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem za izrečeno sožalje, za darovano cvetje in sveče. Posebno se zahvaljujemo dr. Pirtovsku za dolgoletno zdravljenje, hvala duhovniku, govornikom RLV — jama Škale, Gorenje — Elektronika, pevcem iz Ravn in godbi Zarja.

Hvala vsem, ki ste jo imeli radi.

Žalujejoči: sinovi Stanko, Ivan in Jože, hčerke Milka, Tončka in Mici z družinami, vnuki in pravnuki.

ZAHVALA

ob smrti našega

Karla Avberška

5. 11. 1931—7. 1. 1991

kovinostrugarja

se zahvaljujemo vsem, ki so s svojo prisotnostjo na kakršenkoli način počastili njegov spomin.

Vsi njegovi

Bo razum močnejši od globokega razočaranja

Zaradi ene ob delo petnajst delavk

Kako se bodo razpletli zapleti v doslej vzorni obratovalnici za izdelovanje drobnih predmetov iz usnja in zaščitnih rokavic **Mirana in Mire Rednak** iz Florjana, je težko napovedati. A kakor stojijo stvari te dni, ne kaže za petnajst zaposlenih nič kaj dobrega. Zasebna obrtnika, zakonca **Rednak**, sta se odločila, da 'vrneta' obrt in ugasneta obratovalnico, ki je leta dolgo dajala kruh mnogim delavkam s tistega konca. Vloga za to sta že vložila, počakati je treba še 30 dni, da 4. februarja obrt ugasne, z njo pa tudi delo za 15 delavk, ki pa krivde za to, da bodo kot brodolomke pristale na Zavodu za zaposlovanje brez dela, ne valijo na delodajalca, ampak na njihovo nekdanjo sodelavko **Ano Marijo P.** in družbenega pravobranilca samoupravljanja.

Iz uredništva smo bili v tej obratovalnici prejšnji teden drugič. Prvič smo se proti Florjanu zapeljali, ko smo pred leti to obratovalnico predstavljali kot vzor sožitja med delavci in delodajalcema; drugič smo bili zdaj, ko o odnosih lahko trdimo še vedno isto, ne moremo pa, da bodo ti še dolgo trajali, ker jih že kmalu ne bo družilo nič drugega kot bežna srečanja na cesti.

... BREZ ŠKODE LAHKO DELODAJALCA POŠLJEŠ TUDI V P.M.

Zgodilo se je 20. aprila lani, ko je **Ana Marija P.** okoli 13. ure ugotovila, da naj bi bilo s strojem na katerem dela, nekaj narobe. Šefa je lepo poslala v p.m. (odrasli tako veste kam, ni pa to postaja milice) in odšla domov. Naslednji dan je živčno razravana obiskala pomoč pri zdravniku **dr. Menihu**, ki je ugotovil, da je delavka za v bolnišnico. Ampak **Ani Mariji** tega ne bi bilo treba, ker ji je zdravniški konzilij že 10. aprila za dva meseca podaljšal bolniško?

Njeno ravnanje in obnašanje je zasebnik ocenil kot hujšo kršitev delovnih obveznosti in povzročitev večje materialne škode in ji dal — knjigo.

Ampak **Ana Marija** ni od večeraj in takoj je našla družbenega pravobranilca

samoupravljanja, s katerim je bila najprej na disciplinski komisiji pri sindikatu delavcev zaposlenih pri zasebnih obrtnikih, istočasno pa je že podala tudi tožbo na Sodišče združenega dela v Celju. To sodišče je menilo, da kršitev ni bila taka, da bi delavki zaradi tega lahko prenehalo delovno razmerje in je kazen spreminilo v pisni opomin.

... ZAKAJ PA ŠEF SAM NI SEDEL ZA STROJ?

Sodišče je v obrazložitvi zapisalo dobesedno takole:

Zakonca Rednak

»Če je preti večja škoda, bi jo nasprotna udeleženca lahko preprečila ali vsaj zmanjšala, če bi Rednak za čas do konca delovnega časa sam prevzel delo na stroju.« (konec citata)

Nekdo, ki je to bral, je pripomnil — kar lahko pomeni tudi: če čistilka ugotovi, da ji manjka 'štil' na metli, lahko recimo, če je zaposlena v občinski stavbi, pošlje najprej nekam župana, potem pa gre domov ali k frizerju. Kakor ji ljubo. Župan pa naj namesto nje prime za metlo in pomete, da ne nastane škoda, ki bi jo občina lahko utrpela zaradi nemarnega izgleda recimo?

Rednakovi s takšnim sklepom niso bili zadovoljni. Tudi delavke, njene bivše sodelavke, ki jo poznajo, ne. Pritožbo so napisali na Sodišče združenega dela Republike Slovenije, ki pa je pritožbo kot neutemeljeno zavrnilo in potrdilo odločbo sodišča 1. stopnje. Ta sodba je dokončna. Po

besedah **Edvarda Centriha**, družbenega pravobranilca samoupravljanja pri katerem smo v zvezi s to zadevo tudi bili, je možna samo še obnova postopka. Nič drugega. **Rednaka** pa sta globoko prizadeta sklenila drugače. Ne vzameta jo nazaj, pa pika. Nočejo je tudi sodelavke.

... ČESA VSEGA NISO IZBRSKALE DELAVKE!

Ana Marija pa še tu in tam kdaj obišče svoje bivše sodelavke, zato, da jim pred nosom maha z odloč-

kot vzameta nazaj na delo to žensko. Ampak vrniti obrt pomeni tudi konec dela in zaslužka za 15 delavk. Te to vedo, pa vseeno so na strani svojih delodajalcev.

Družbeni pravobranilec je v pogovoru z nami sicer namignil, da **Rednaka** morda vračata obrt, ker jima gre slabo. Ampak, če ti gre slabo, lahko vsak mesec pravočasno delavkam daš kuverte, v katerih je čez 7 ti-sočakov mesečno? Najprej prideš verjetno do kakšnih zajamčenih števil.

Delavke so 29. oktobra poslale nadvse prizadeto pismo zaradi krivice, ki se jim je zgodila, med drugimi naslovniki tudi velenjskemu županu **Pankracu Semečniku**, ki pa ga je takrat, ne da bi natanko vedel za kaj gre, dal naprej — **Edvardu Centrihu**.

Na pogovoru z delavkami je bilo iz njihovih ust slišati marsikaj obtožujočega, česar brez dokazov ni za napisati, vseeno pa lahko pride prav, ko bo treba ob kakih podobnih zadevih vleči niti in se bodo za glavne ali stranske vloge spet potegovali isti igralci.

... PRAVOBRANILEC ODLOČNO ZANIKAL PRAŠIČA

No, ker pa je bilo med drugim rečeno, da naj bi za pomoč dobil družbeni pravobranilec od **Ane Marije** prašiča, smo ga, ker smo ga

Delavke: »Zakaj nam ne verjamejo?«

Semečnik — sem za pravni red, ampak . . .

Velenjski župan **Pankrac Semečnik** se v zadnjem obdobju tvorno vključuje v razrešitev spora. Ni mu vseeno, da bo na cesti 15 delavk. Prvič pravi, da zato, ker tako ne bo denarja od obratovalnice, drugič pa zato, ker bomo spet vsi dajali denar za Zavod za zaposlovanje, ker bo lahko bilo petnajst nezaposlenih manj. Med drugim je obiskal tudi delavke v obratovalnici in se z njimi pomenkoval. Nam pa je v zvezi s sporom povedal:

»V zadevi sem lahko nepristranski, ker nikogar ne poznam. Name so delavke naslovile pismo, ki sem ga predal družbenemu pravobranilcu. Gre za pričevanje, ki je bilo na sodišču, po moje, mnogo premalo upoštevano. Sicer pa sem bil v četrtek (danes teden, op. avt.) pri pred-sedniku sodišča združenega dela, ki mi je rekel, če bi v zvezi s to zadevo izbrskali kaj . . . Spomnil sem se nekaterih »cvetk«. Recimo, kdaj je bila dana v bolniški stalež, vendar to ni bilo dovolj, da bi se zmenili za obnovo postopka.

Osebnostno menim, da se je v tem primeru pravo postavilo nad pravico. Kolikor sem osebno za pravno državo in pravni red, nisem za nečloveški pravni red. Skušal sem vplivati na lastnika obratovalnice, da bi izpolnil voljo sodišča, vsaj v formalnem pogledu. Pa tega niti delavke niti lastnika nista pripravljena, ker se fizično ne prenašajo. Druge strani sicer nisem poslušal, zdi pa se mi, da je niti ni potrebno slišati.«

Meh — vsako delovno mesto manj je katastrofa

Kaj pravi o zadevi **Igor Meh**, ki v velenjski vladi pokriva področje financ in drobnega gospodarstva.

»V času kakršen je ta, je vsako delovno mesto manj, katastrofa. Morda bo uspelo prepričati gospoda **Rednaka**, da si premisli in ne obupa. Da bi jih zaradi enega človeka nastradalo petnajst, najbrž ni racionalno. Videti pa je treba, kako globoko je to razočaranje v obrtniku, saj ta njegova odločitev ni racionalna, ampak posledica globokega razočaranja nad sistemom, nad ljudmi.«

že obiskali, pobarali tudi o tem. Ampak to odločno zanika, prizna pa, da je delavki pomagal, tako kot bi vsaki drugi ali vsakemu drugemu, tudi tem petnajstim, če bi se nanj obrnile po pomoč.

»Obrtniku sem celo izrecno povedal, da sklep, ki ga je izdal, ne bo vzdržal, ker nima dokazov, da je delavka

povzročila toliko izgube, in da je ne sme odjaviti, ker zadeva še ni pravomočna. Delavka je pred sodiščem združenega dela sama sprožila spor, k meni je prišla potem za formulacijo. Obrtnika sem večkrat srečal in mu rekel — to morate popraviti, drugače formulirajte! Tega ni storil in tako se je stvar pravomočno končala na sodišču I. in II. stopnje. Zame je tako zadeva končana. Bojim pa se, da je v ravnanju obrtnika spet nekaj narobe, ker vem oziroma domnevam, da ga nekdo s strani občine poučuje, kako naj ravna, ta pa sodne prakse ne pozna.«

Tako pravi družbeni pravobranilec samoupravljanja **Edvard Centrih**, ki se sprašuje tudi, zakaj obrtnik že prej delavki ni dal nobene opomina. Pa bi jih lahko več, ker nanje ni pritožbe.

Reči kaj ob koncu? Vsak si lahko ustvari svojo sliko.

Mi bi svetovali samo, da svojega šefa ne pošiljate v p.m. tako, da vas sliši. Za vas bi se lahko to končalo kako drugače.

Milena Krstič-Planinc
Stane Vovk

MILIČNIKI SO ZAPISALI

Ni posebnega se ni dogajalo v občini v minulem vikendu na področju, ki sodi pod okrilje velenjske Postaje milice. Kljub temu pa listi beležk miličnikov niso ostali prazni.

OSTALI BREZ VIDEOREKORDERJA

Od prejšnjega torka dalje (od 8. januarja) so na Srednji družboslovni šoli brez videorekorderja. Kdo je dolgoročnejši, ne vedo. Vedo pa zelo dobro, da so ga hranili v zaklenjeni omari v eni izmed učilnic. Nazadnje so ga videli 3. januarja letos.

ZAČEL JE DOKAJ ZGODAJ

Dokaj zgodaj si je prejšnjo sredo vinjeni Š.Z. hotel popestriti dan. V gostinskem lokalu, last T.M. v Šošanju se je okoli 13. ure najprej nedostojno vedel, nato pa svojo jezo »strelsel« še nad kozarci in drugo steklovino. Najbrž bo moral ohraniti trezno glavo vsaj takrat, ko se bo za storjeno dejanje moral zagovarjati pred sodnikom za prekrške.

OZIMNICA SE VEDNO NI »VARNA«

V noči iz 9. na 10. januar se je doslej še neznanemu storilcu zahotelo dobro iz ozimnice. Vlomil je v kletne prostore na Kardeljevem trgu 5 in šestim stanovalcem zmanjšal zalogo vložnega sadja, zelenjave, krompirja . . .

ZNESEL SE JE NAD STEKLOVINO

Pred tednom dni se je okoli 22.30 mudil v gostinskem lokalu v Starem Velenju K.S. Ker je že do prihoda v lokal pre-globoko pogledal v kozarec, je ostala natakarcica gluha za njegove želje in mu z zeleno pijačo ni hotela postreči. To je vinjenega gosta tako razjezilo, da se je lotil kozarcev, steklenic in drugega inventarja. Povračilo škode in pot k sodniku za prekrške mu zagotovo ne uideata.

VZEL DNEVNI IZKUPIČEK IN POVZROČIL ŠKODO

Prejšnjo soboto so poklicali na velenjsko Postajo milice iz SKI bara in prijavili vlom. Ko si je zadevo ogledala posebna komisija, je ugotovila, da na delu niso bili vlomilci, ampak da je škodo v baru povzročil natakarc D.J. Za nameček pa je vzel še dnevni izkupiček. Povod za njegovo početje naj bi bil spor med njim in lastnikom SKI bara R. I. S to zadevo se bo sedaj »pozabaval« pristojni javni tožilec.

ZA POPOTNICO CIGARETI

V noči z 12. na 13. januar je v gostišču Kmečki dvor v Šošanju »uradovol« doslej še neznan storilec. Vlom v lokal je prijavila čistilka, miličniki pa so kasneje ugotovili, da si je kršitelj vzel za popotnico večjo količino cigaret.

PREDOLGO ODRPTA VRATA LOKALA

Sodnik za prekrške bo v prihodnjih dneh, tednih, ali mesecih obravnaval še eno prijavo o kršenju javnega reda in miru iz prejšnjega tedna. Tokrat bo na zatožno klop sedel lastnik lokala Bistvo L. Razlog za prijavo pa so predolgo odprta vrata lokala 13. januarja in motenje nočnega miru okoliških stanovalcev.

TUDI ZA »KOBRO« DVE PRIJAVI

Občani, ki stanujejo v bližini obratovalnice Kobra na Kardeljevem trgu, ki je last R.S., se že dalj časa pritožujejo nad kaljenjem nočnega počitka. Tako so na velenjsko postajo milice poklicali tudi v zgodnjih jutranjih urah ponedeljka ta teden. Posredovati so morali miličniki, ki so napisali kar dve prijavi: eno sodniku za prekrške, drugo pa naslovili na tržnega inspektorja naše občine.